8. Februar 1985
Nummer: 50

15 GÜNLÜK GAZETE
Adres: Moltkestr. 45
4100 Duisburg 1
Tel: 0203/34 03 97
Tlx: 185562 tpa d

Türkiye Postası

FEDERAL ALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.-FF
BELÇIKA: 50.-BF
HOLLANDA: 3.-G
INGILTERE: 70 Pence
DANIMARKA: 10.-KRN
ISVEÇ: 8.-KRN
AVUSTURYA: 20 S
ISVIÇRE: 2,5 Sfr

Postvertriebstück Gebühr bezahlt A1319D

25 bin Alman ve Türkiyeli Özal'ı Hannover'de "lâyık olduğu gibi" karşılayacak

Evren-Özal rejimine uluslararası planda destek sağlama ve Türkiye'deki **rejimi meşrulaştırma** etkinliklerinin başını Federal Alman gericiliği adına **CDU/CSU** partileri üstlenmiş durumda. Daha önce bir enstitünün seminerine davet ettirerek Özal'ı Federal Almanya'ya getirtip resmi devlet töreni ile ağırlayan **Kohl hükümeti,** bu kez de **Hannover Fuarı**'nın açılışı bahanesiyle Özal'ı yeniden Federal Almanya'ya getirtiyor. Ancak Batı Avrupa demokratik kamuoyunun baskısı yüzünden Özal'ı resmen davet edemeyen Federal Alman gericiliğinin bu oyununu boşa çıkarmak üzere Federal Almanya'daki Alman ve Türkiyeli ilericiler de harekete geçtiler. **20 Nisan** günü ülkenin dört bir yanından gelip **Hannover**'de toplanacak olan ve sayılarının en az 25 bin kişi olacağı tahmin edilen demokrasi güçleri Özal'a **layık olduğu bir karşılama töreni** (!) düzenleyecekler. Özal'ın davet edilmesinin yanısıra geleneksel Hannover Fuarı'nda bu yıl Türkiye **"Partnerland"** (ortak ülke) ilan edildi ve fuarda Türkiye'ye 2 bin metrekarelik bir alan ayrıldı. Burada Türkiye'nin propagandası yapılmaya çalışılacak. Ayrıca çeşitli kültürel etkinlikler de planlanıyor. Böylece Türkiye'deki rejim meşrulaştırılmak isteniyor.

● Yazısı sayfa 5'de

MHP'li faşist Bozkurtların kara ünlü militanlarından Rifat Yıldırım halen tutuklu bulunduğu Frankfurt Cezaevi'nde ötmeye başladı. Bedrettin Cömert'in katillerinden biri olan Yıldırım, cinayetten kısa süre sonra kaçarak Federal Almanya'ya gelmiş ve buradaki Bozkurtlarla birlikte "milliyetçi eylemlere" başlamıştı. Bu eylemlerin başlıcaları şunlar: Eroin ve silah kaçakçılığı, beyaz kadın ticareti, cinayet, esnaftan haraç toplama, şantaj... Nitekim Rifat Yıldırım da bir süre önce 1,5 kilo eroini polislere satmak isterken suçüstü yakalanmıştı. Abdi Ipekçi cinayetinde Ağca'nın suç ortağı Mehmet Şener de gene eroin kaçakçılığından Isviçre'nin Basel kentinde tutuklu bulunuyor. M. Serdar Çelebi de malum halen Italya'da tutuklu.

Bozkurtların Batı Avrupa'da esas uğraşı: Eroin ve silah kaçakçılığı, cinayet ve terör

Bir süre önce Frankfurt'ta 1,5 kilo eroinle yakalanan MHP'li faşist katil Rifat Yıldırım, **kapatıldığı cezaevinde ötmeye başladı ve Batı Avrupa'daki** "ülkücü" **suç ortakları ve çevirdikleri karanlık ve kirli işler üstüne bilgiler vermeye başladı. Frankfurt savcılarından** Dr. Harold Körner'**in düzenlediği bir basın toplantısında bu konuda çok ilginç ve çok önemli açıklamalar yapıldı. Cinayet, silah, eroin kaçakçılığı, şantaj, esnaftan** "koruma parası" **adı altında haraç alma, beyaz kadın ticareti, döviz karaborsası bu** ülkücü **çetelerin** "milliyetçi eylemleri"**nin başlıcalarını oluşturuyor.**

● Yazısı sayfa 6'da

Özal hükümetinin Stockholm Konferansı'nı engelleme girişimi sonuçsuz kaldı

16 ve 17 Şubat günleri Isveç'in başkenti Stockholm'de, parlamento binasında yapılacak olan "Türkiye'de Insan Hakları ve Demokrasi" **konulu konferansı önlemeye çalışan Özal hükümeti başarıya ulaşamadı.**

Yazısı sayfa 3'de

Göçmen işçilere bir kazık

Yanan atom füzesi ülkede dehşet yaratmıştı

Barış güçleri yürüdü ve Mutlangen üssünü kuşattı

Federal Almanya'nın Heilbronn kentinde 2 Ocak Cumartesi günü Mutlangen ABD üssündeki atom roketlerine karşı yapılan yürüyüş ve protesto eylemi, bu üsteki atom füzesi kazasının, Federal Almanya'daki barış hareketine yeni bir boyut getirebileceğini söyledi. Hatırlanacağı gibi, bu Amerikan üssüne yerleştirilen Pershing-2 füzelerinden biri geçtiğimiz 11 Ocak günü bir kaza sonucu yanarak üç ABD askerinin ölmesine ve 16'sının da yaralanmasına yol açmıştı. Yanan füzeye henüz atom başlığı yerleş-

Göçmen işçilere bir kazık daha: Yapı tasarrufları da kesin dönüş şartına bağlandı

Çalışma Bakanı Kalemli, Devlet Bakanı Yılmaz ve ANAP yöneticisi Keçeciler'in F. Almanya gezisi sırasında, işçilerin yapı tasarruflarının Türkiye'ye aktarılmasında "kesin dönüş" şartını kabul etmeleri işçilerimiz arasında tepkilere yol açtı.

Yazısı Sayfa 5'de

Yurt sevgisi ve Özal hükümeti

Bunların hepsi Türkiye düşmanı ve vatan haini!" Batı televizyonlarında ya da gazetelerinde Türkiye'nin şu ya da bu gerçeğini dile getiren bir program yayınlandı mı, ya da bir yazı çıktı mı, boyalı basın ve gericiler böyle basarlar yaygarayı. Amaçları Türkiyeli göçmen işçinin içinde bulunduğu özel psikolojiyi istismar etmektir.

On, onbeş, yirmi, hatta yirmibeş yıldır yurdundan uzakta, gurbet ellerinde yaşamak ve çalışmak zorunda kalmış göçmen işçinin psikolojisi bambaşkadır. Sıla özlemi...Yaşanan ülkenin huyuna, suyuna bir türlü alışamamak...Eşit haklara sahip olamamak, ikinci sınıf insan muamelesi görmek...Taşıdığı pasaporttan ötürü aşağılanma ve horlanma...Bütün bunlar göçmen işçiyi, göçmen işçi olmazdan öncekinden çok daha başka bir insan yapıyor.

Bir de göçmen olsun ya da olmasın, her insana özgü olan birşey vardır. Yıllar akıp giderken geride bıraktığı anılar da zamanın o garip eleğinden geçer. **"Kötü"** ve **"acı"** şeyler, ne kadar gerçek olurlarsa olsunlar, anılarımızdan elenip giderken, geride her nedense hep **"iyi"** ve **"tatlı"** şeyler kalır.

Her insana özgü olan bu kötü ve acı şeyleri unutmayla göçmenlik birleşince, ömrünün en verimli yıllarını gurbet ellerde tüketmiş insan, ülkesi söz konusu oldu mu, Türkiye'dekinden daha bir başka düşünür ve davranır. Türkiye kafalarda öyle bir **"cennet"**leşmiştir ki, çok güzel ve haklı olan yurt sevgisiyle o sevilen ve hasreti duyulan yurdun acı gerçekleri kafalarda, iki amansız düşman haline gelir. Bu **"acı gerçekler"** karşısında gerçekten derin bir acı duyulurken, onları dile getirenlere karşı da bazen açıkça, bazen de farkına bile varılmadan bir tür **"düşmanlık"**, değilse bile içten içe bir **"kırgınlık"** beslenir.

Türkiye'deki tekelci sermaye ve gerici güçler yıllar ve yıllar boyu göçmen işçilerin bu özel psikolojik durumunu sürekli istismar ettiler. 12 Eylül'den sonra bu istismar görülmemiş ölçülere vardı.

12 Eylül'le birlikte artık herşey düzelecekti. Terör, rüşvet, yolsuzluk, adam kayırma son bulacaktı. Ülkedeki siyasi istikrarsızlık ve partiler arasındaki didişme bitecekti. Enflasyon duracak, Türk parası dolar kadar, mark kadar sağlamlaşacak, ihracat dev adımlarla artacak, dış ticaret açıkları kapanacak, Türkiye ele-güne avuç açmaktan kurtulacak ve **beş yılda,** yani 1985'de Batı'nın sanayileşmiş ülkeleri arasına girecekti. Böylece ülkemizin dış itibarı da hızla yükselecek, yurt dışındaki işçilerimiz başları önlerinde değil, göğüslerini gere gere dolaşabileceklerdi. Ayrıca onların sorunlarına da sahip çıkılacak, Batı Avrupa'daki yabancı düşmanlığına karşı kesin tavır alınacak, dış itibarı hızla yükselen Türk devleti ve hükümetleri, NATO içinde müttefik olduğumuz Batı Avrupa ülkelerine **"Artık yeter, vatandaşlarımızın ezilmesine izin vermeyin"** diyebilecekler ve dediklerini de yaptırtabileceklerdi. O yüzden, 12 Eylül'e karşı çıkanlara kulak asılmamalıydı. Onlar Türkiye'nin düşmanlarıyla işbirliği yapan **"vatan hainleriydi".**

Bu propaganda Türkiye'de olduğu gibi yurt dışında yaşayan Türkiyeli

Devamı 2. sayfada

Türkiye Postası

Askerlik çağındaki gençlerin Frankfurt'ta düzenledikleri geceden bir görünüş...

Askerlik çağındaki gençler Federal Hükümet'e başvuruyorlar

Askerlik çağındaki gençlerin yeniden yükselttikleri bedel kampanyası çerçevesinde, bir yandan Federal Almanya'nın çeşitli kentlerinde eğlence geceleri düzenlenerek gençlerin birlikte eyleme geçmeleri yönünde adımlar atılırken, bir yandan da askere giden gençlerin dönüşlerinde işsiz kalmalarını önlemek üzere toplu halde Federal hükümete başvuruluyor. Bu amaçla Başbakan Kohl'e hitaben bir mektup hazırlandı. Mektupta bedel ödeyemediği için Türkiye'de 18 ay askerlik yapmak zorunda kalan gençlerin, askerlik dönüşü çalışma ve oturma izinlerinin iptal edilmemesi için Federal hükümetin önlemler alması isteniyor. Bu arada bedele karşı savaşım veren gençlerin Federal Almanya çapındaki üst örgütü FEBAG da "Bedelzedelerin Can Simidi" başlıklı bir broşür yayınladı. Broşürde bedel eyleminin başlangıcı ve gelişimi özetleniyor. Daha sonra da bedele karşı savaşımda önümüzdeki dönemin perspektiv ve yöntemleri üstüne çeşitli uyarı ve öneriler yer alıyor.

Yazısı Sayfa 4'de

M. Ağca Davasının Savcısı Ilario Martella'ya 9 mektup ve 9 cansıkıcı soru

Papa Suikastı Davası'nın iddianamesi resmen açıklanalı aylar oldu. Ama duruşma günü sürekli ve gerekçesiz erteleniyor. Besbelli ki birileri birşeylerden korkuyor. Bu sayımızda Bulgaristan Telgraf Ajansı yöneticisinin savcı Martella'ya yazdığı dokuz mektubu sunuyoruz. Ertelemenin gerekçesi bu dokuz mektup olmasın?

Yazısı Sayfa 7'de

den biri geçtiğimiz 11 Ocak günü bir kaza sonucu yanarak üç ABD askerinin ölmesine ve 16'sının da yaralanmasına yol açmıştı. Yanan füzeye henüz atom başlığı yerleştirilmemiş oluşu şans eseri büyük bir felaketi önlemişti.

Federal Almanya'ya yerleştirilmesine başlanan atom füzelerinin daha savaş çıkmadan, yalnızca bir kaza ile yüzbinlerce insanı bir çırpıda öldürebilecek bir tehlike oluşturduğu gerçeğinin ortaya çıkması geniş tepkilere yol açtı. Aralarında CDU'luların da bulunduğu çok sayıda politikacının, sendika liderinin, bilim ve din adamının 29 Ocak'ta yayınladıkladıkları **Heilbronn Appell** adlı çağrıda, yerleştirilmiş olan füzelerin derhal sökülmesinin istenmesinin yanısıra, 2 Ocak günü de SPD'nin, Yeşiler'in ve sendikaların çağrısıyla şiddetli yağmur altında 12 bin kişinin katıldığı büyük bir yürüyüş düzenlendi ve Mutlangen üssü kuşatıldı.

Barış güçlerinin Federal Almanya'daki benzeri etkinliklerinin önümüzdeki günlerde daha da yoğunlaşması bekleniyor.

TÜSIAD'da "fazla" Özalcı yönetim düşürüldü

Tekelci sermayenin en büyükleri Özal'dan desteğini çekiyor mu?

Türkiye tekelci sermayesinin "üst örgüt"lerinden TÜSIAD yönetimi geçtiğimiz günlerde kamuoyunun alışık olmadığı bir çalkantı geçirdi. TÜSIAD Genel Kurulu'nda tekellerin "en büyükleri" olarak tanınan Koç ve Sabancı Holdingler ve etkileri altındaki sermaye grupları "fazla Özalcı" buldukları Ali Koçman yönetimini devirdiler. Yerine Koç grubundan Şahap Kocatopçu başkan oldu. Buna karşılık Özal'a tam destek veren ENKA Holding grubu başta olmak üzere Halit Narin, Mehmet Yazar, Nurullah Gezgin, Ali Koçman gibi bir kısım tekelci patron da TÜSIAD Genel Kurulu'na gelmeyerek bir tür boykot uyguladılar. Gelişme tekeller arası çıkar çatışmasının yansılarından biri olarak değerlendiriliyor.

Yazısı Sayfa 8'de

Nevroz Bayramı etkinliklerinde yeni bir boyut

KOMKAR, WDR'de Kürtçe yayın için kampanya açtı

Kürt halkının geleneksel bayramı Nevroz şenlikleri dolayısıyla çeşitli Kürt kuruluşları hazırlıklarını sürdürüyorlar. Bu arada KOMKAR bu yıl Nevroz kutlamalarında geleneksel etkinliklerin yanısıra ilginç bir kampanya da başlattı. Radyo ve televizyonda Kürtçe yayın yapılması istemini içeren bu kampanya çerçevesinde Westdeutscher Rundfunk (WDR) yönetimine yazılı olarak başvurulacak. Ayrıca tüm Kürtlerin de posta kartı ve mektuplarıyla kampanyaya destek vermesi isteniyor.

Yazısı sayfa 4'de

Sadece yalana dayalı bir kampanya: Bulgaristan'da Türk katliamı !

Belgelerle Bulgar zulmü

2 milyon Türk silâh zoru ile Bulgarlaştırılıyor

Öldürülen Türkler'in sayısı 880'e yükseldi

Yukarıdaki gazete kupürü Tercüman Gazetesi'nden alındı. Ocakortalarında, Bulgaristan Türkleri'nin katledildiklerine ilişkin haberlerde Tercüman artık ipin ucunu kaçırdı ve ölü sayısını 880'e kadar yükseltti: Çamur at, izi kalır...

Yeni yılla birlikte Türkiye tekelci basınında iğrenç bir anti-komünist kampanya başlatıldı. Bulgaristan'daki Türklere çok ağır baskılar yapıldığı, yığınlar halinde Türk'ün Bulgar askerleri tarafından topluca öldürüldüğü haberleri gün sektirmeksizin tekelci basının ilk sayfalarında yer almaya başladı. Bir süre sonra buna uluslararası emperyalist basının kimi merkezleri de katıldılar. Ortada, sadece yıllardır kullanılan malum haber kaynakları var: Sofya'daki diplomatik çevreler, adının açıklanmasını istemeyen bir yetkili, MIT güdümlü göçmen dernekleri gibi...Kampanya gazetemiz baskıya hazırlandığı sıra da sürmekteydi...

Yazısı Sayfa 6'da

Yurt sevgisi ve Özal hükümeti

Baştarafı Sayfa 1'de

yığın üzerinde de bir süre etkili oldu. Ama tıpkı Türkiye'de olduğu gibi yurt dışında da bu etki hızla kırılıyor. Özellikle geçtiğimiz yazdan bu yana, göçmen işçi yığını dört yıldır dinlediği bu vaadlerin ne kadar büyük bir yalan olduğunu görmeye başladı. Ama bu bilinçlenme hızını Türkiye'dekiyle kıyasladığımızda arada gene de büyük fark var.

Biz baştan beri şunu söyledik: Amerika ve Federal Almanya başta olmak üzere NATO üyesi devletlere avuç açan, herşeyini onlardan göreceği desteğe bağlayan generaller ve onların hükümetleri ne Türkiye'ye **"köşe döndürebilirler"**, ne de yurt dışındaki işçilerimize sahip çıkıp onları yabancı düşmanlığı karşısında korumak için üzerlerine düşeni yapabilirler. Federal Almanya'da yabancı düşmanı Kohl hükümeti 1983 Mart'ında seçimleri kazandığında, gerici boyalı gazeteler bile, **"Türk devleti kazandı, Türkiyeli işçiler kaybetti"** diye yazmak zorunda kalmışlardı. Yurt dışındaki işçilerimizle 12 Eylül rejiminin çıkarlarının birbirine taban tabana zıt olduğu bundan güzel itiraf edilebilir miydi?

Çalışma Bakanı Mustafa Kalemli'nin Devlet Bakanı Mesut Yılmaz ve Özal'ın yardımcısı Mehmet Keçeciler'le birlikte geçtiğimiz günlerde Federal Almanya'ya yaptığı ziyaret, itiraf edilen bu gerçeği bir kez daha, hem de çok çarpıcı bir biçimde gözler önüne serdi. Avrupa Konseyi'nde, Avrupa Parlamentosu'nda ve Ortak Pazar içinde Kohl hükümetinin desteğini sağlayabilmekten, dış borçları ve silahlanma harcamalarını karşılayabilmek için işçilerin dövizlerine el koymaktan başka birşeyi düşünmeyen Özal hükümeti, yapı tasarruflarının Türkiye'ye aktarılmasının **"geri dönüş"** şartına bağlanmasına hemencecik **"evet"** deyiverdi. Şimdi birisi kalksa da, **"Federal Almanya'daki yabancı düşmanlığının baş destekçilerinden birisi de 12 Eylül rejimi ve Özal hükümetidir"** dese, yalan mı söylemiş olur, yoksa **"vatan haini"** mi?

Insanın sıla hasretiyle, yurt sevgisiyle yanıp tutuşması ne kadar güzel birşey! Ama, Türkiye'nin ve halkımızın onurunu iki paralık eden, haklı haksız demeden kendisine karşı çıkan herkesi hapishanelere doldurup onlara işkence yapan bir diktatörlük rejiminin ve onun şakşakçılarının **"vatan hainleri"** propagandasına yem olmak da en az o kadar kötü!

Hepimiz cebimizde taşıdığımız pasaportla, göğsümüzü gere gere dolaşmak istiyoruz. Iyi de, bu özlemimize nasıl kavuşacağız? Türkiye'deki diktatörlüğü destekliyor diye Kohl hükümetini **"Türkiye'nin dostu"**; ülkemizin acı gerçeklerini dile getiren Alman demokratlarını ve ilericilerini de **"Türkiye'nin düşmanı"** ilan ederek mi? Yabancı düşmanlığına karşı her zaman yanımızda yer alan Alman sendikaları, barış örgütleri, kiliseleri, komünistleri, sosyal demokratlar, yeşilciler bizim düşmanımız mı? Türkiye'nin onurunu iki paralık edenlere **"bizim hükümetimiz"** deyip, başımızı yere eğdiren acı gerçekleri değiştirmek için mücadele edenleri **"vatan haini"** ilan ederek nereye varılabilir?

Yurdumuzu ve halkımızı birazcık olsun seviyorsak, yüreğimizin ve beynimizin bir köşesinde birazcık olsun insanlık onuru taşıyorsak, Türkiyeli olmaktan gurur duymak istiyorsak, bu yüzkarası 12 Eylül rejiminden ve Özal hükümetinden biran önce kurtulmak için üzerimize düşeni yapmaktan başka çaremiz yok.

Türkiye Postası

BİR KONU BİR YAZAR

Ahmet EROL
İM-DER Genel Başkanı

Vallahi, billahi ben "sandık başına gidin" demedim

Cunta Anayasası, Sendikalar ve Toplu Iş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Yasaları uyarınca, 1984 yılı başında sözde toplu iş sözleşmesi düzenine geçildi. Toplu Iş Sözleşmesi yapmağa yetkili sendikalar belirlenmeye başlandı. Toplu görüşmeler sonucunda uyuşmazlık tutanakları düzenlendi, grev kararları alındı. Hatta birkaç küçük grev dahi yapıldı. Sonra, görkemli törenlerle sözleşmeler imzalandı birbiri arkasından.

1985 yılında ise, 650 bini kamu kesiminde olmak üzere bir milyon işçinin toplu sözleşmesi gündeme geldi. Işçi sendikaları, işçilerin ekonomik ve sosyal çıkarlarını korumak ve geliştirmek üzere, yasalar çerçevesinde **"toplu pazarlık masasına"** oturacaklar. Bir milyonu aşkın işçinin toplu sözleşmesinin gündeme gelmesi nedeniyle Türk-Iş Genel Başkanı Şevket Yılmaz çeşitli açıklamalarda bulunmakta. Sözü edilen toplu sözleşme düzenini Şevket Yılmaz'ın açıklamalarından aktarmaya çalışacağız.

Geçenlerde yaptığı bir açıklamada şöyle diyor:

"Yeniden hür parlamenter demokratik sisteme geçişimizin üzerinden bir yıl geçmesine karşın, hükümetin çalışma barışının sağlanması yönünde girişimleri yok denecek seviyededir... Yüzde 43 isteğimizi bundan aylar önce hayali bulduklarını söyleyen hükümet yetkilileri, enflasyonu yüzde 25 varsayarak, kamu kesimi toplu iş sözleşmelerinde yüzde 25-30 zammın üzerine çıkmamakta ısrar etmişlerdir."

Bu açıklamanın yer aldığı gazetenin birinci sahifesinde enflasyon oranının Devlet Istatistik Enstitüsü'nün saptamasına göre yüzde 57,5 olduğu belirtilmektedir.

"Imzalanan toplu sözleşmelerin iptal edilmesi kabul edilemez. Bu uygulama grev yolunun kapatılmak istenmesidir."

"Arkadaşlar affetsinler diye düşünüyorum; çok sıkıntılıyım. Çok sıkıntılı günler geçiriyoruz, ama yine de ümitliyim."

"Sendikal haklar açısından 20 yıl geriye gittik. Bugün işçi temsilciliğine atananlar, ertesi gün işten çıkarılıyorlar. Biz bugün milyonlarca işsiz var diye çalışan işçilerin haklarından vazgeçemeyiz. Artık herkes aklını başına toplamalıdır."

Sendikalar ve toplu iş sözleşmesi yasalarının yürürlüğe girdiği tarihlerde, TISK Başkanı Halit Narin, **"Yirmi yıldır biz ağladık onlar güldü..."** diyordu. Aynı günlerde Şevket Yılmaz, yasalarla ilgili şu açıklamayı yapıyordu.

"Sendikalar ve Toplu Iş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Yasalarında öngörülen değişiklikler, bugüne kadar hukuk kuralları içinde görev ve sorumluluklarını yerine getirmiş sendikalara zarar vermiyecektir."

Ve daha sonra açıklanan Türk-Iş bildirisinde **"Türk-Iş'in yasa teklifi ile yasa maddeleri arasında önemli bir farklılığın olmadığı..."** vurgulanıyordu.

Cunta anayasa tasarısının tartışıldığı günlerde kimi zaman susan, kimi zaman yaldızlı sözlerle karşı çıktığını göstermeye çalışan özde anayasayı destekleyen ve tasarının oylanmasından bir gün önce, anayasaya **"evet"** oyu verilmesini isteyenler, bugün neden yakınıyorlar. Bugün de görevlerini yerine getirmek için aynı taktiği aynı aldatmacayı sürdürüyorlar.. Ve Şevket Yılmaz; bir gazetecinin **"Anayasaya evet oyu verilmesi için işçilere çağrı yaptınız"** biçimindeki sorusuna **"vallahi billahi demedim, ben sandık başına gidin demedim"** diyor. Ama, bu konudaki açıklaması belleklerden silinmedi, silinmez de... Arşivlerde duruyor.

Yine, 1982 yazında bir dergide çıkan röportajı ise gerçeği daha da açık vurguluyordu. Bu röportajında, **"sınıf sözünü duydum mu, tüylerim diken diken oluyor..."** diyordu.

Hür parlamenter demokratik sistem...

Hür sendikacılık...

Toplu sözleşme düzeni...

Ve ekliyor, sendikalar yasasına eklettirilen geçici maddelerle şimdilik koltuklarını güvence altına alan Türk-Iş yöneticileri ve kimi sendikacılar ve başta Şevket Yılmaz;

"Yerli ve uluslararası sermaye şirketleri şikayetçi diye, bir ülkede, işçinin yarım yüzyıllık bir hakkı bir kalemde bir meçhule sürüklenemez. Işçi bunun hesabını bize ve herkese sorar. (Kıdem tazminatı konusu)"

Sorarlar bir gün, sorarlar...

Hiç kuşkunuz olmasın... Soracaklar...

OKUYUCU POSTASI

İşsizlik ve dolandırıcılar

"Babam Türkiye'de tutukluydu. Ben işsizdim. Çok aradım, iş bulamadım. Ne yapsaydım, banka mı soysaydım? Hırsızlık mı yapsaydım? Sokaklarda dolanıp durmaktan bıkmıştım. Bir arkadaştan FORD'da çalışan birine 4000.- DM verirsem beni hemen işe aldırtacağını duydum. O arkadaş da 4000.- DM vermişti. Ordan burdan borç aldım, 4000.- DM oluşturdum. Adama gittim, sevincimden "abi bir makbuz verir misin" bile demek aklıma gelmedi. İki ay içerisinde işe başlıyacağımı söyledi. Adam 3 aydır ortalıktan toz. Sonradan duydum daha benim gibi bir sürü kişiyi dolandırmış. Şimdi aldığımız borçları ödemekte başka bir dert..."

"...Benim burada bir tane ihtiyar annem var elime bakıyor. Ben çalışmak istedim, iş aradım bulamadım. Adamın birinin 4000,- DM'a Ford'a beni işe aldırtabileceğini söylediler. Kredi çektik adamı bulduk... Üstünden iki ay geçmeden adam ortalıktan kayboldu. Sonradan duydumki bizim çevreden 10 kişiyi daha böyle dolandırmış. Şimdi adamı arıyoruz ama nerde bulacağızki! Krediyi ödeyebilmek için başka bir şehirde taş ocağında

Yurt izlenimleri

Televizyonda ayda bir **"Icraatın Içinden"** diye Özal'ın yaptığı icraatları anlattığı bir program yayınlanıyor. Bir seferinde Katma Değer Vergisi üzerine konuşan Özal, **"KDV'nin orta direğe hiçbir zararı yoktur."** dedi. Programı birlikte izleyen işçi ve memur akrabalarım **"Bu adam bizimle alay ediyor. Bu gidişle Menderes'in başına gelenler bunun da gelecektir."** diye konuştular. 20 günde nereye gittiysem, kiminle konuştuysam, bir kişi olsun Özal'dan memnun olduğunu söylemedi.

4 Ocak 1985, cuma günü Kızılay'da dolaşıyordum. Polis ve askerin çokluğu gözüme çarptı. Bir de ne göreyim? Türkiye Odalar Birliği'nden Kenan Evren çıkıyor. Polis ve asker kordonu altında arabasına doğru yürüyen Evren'e o anda benim gibi yüzlerce yurttaş bakıyor. Yüzlerce kişi içinden bir yaşlı adam **"Evren Paşa, çok yaşa"** diye bağırdı. O ana kadar **"ciddi"** gözüken Evren'in bir anda yüzü güler gibi oldu. **"Güler gibi oldu"** diyorum, çünkü kendisine o yaşlı adamdan başka sevgi gösterisinde bulunan yoktu. Ve bu yüzden Evren'in yüzü tekrar ciddileşmişti. Yine o anda bir yaşlı kadın **"Paşam ekmek, paşam ekmek"** diye bağırınca Evren'in yüzü ekşidi. Arabasına bindi. Yurttaşlar **"paşa fena bozuldu ekmek lafını duyunca"** diye konuşuyorlardı.

Yılbaşı gecesi eş dost bir arada eğlenmeye çalışıyorduk. Koyu CHP'li geçinen dayım, **"Bugün Üsküdar iskelesinden geçtim. Iskele kapılarından birine 'Sol**

Çile kapısı

Izine arabayla gittim. Gümrüğe tabi eşyam da yoktu. Sadece kızkardeşime hediye olarak bir tane elektrik süpürgesi almıştım. Gümrüğe vardığımda çok heyecanlıydım. Vatan hasretliğinden olacak. Ben de öbürleri gibi giriş için gereken işlemleri yaptırdım, sıraya girdim. **"Benim güm-** aradı, hiçbir şey bulamayınca da **"Süpürgeye gümrük almayacağım, hediyelik diye pasaporta yazacağım, fakat sen de bana hediyelik vereceksin"** dedi. Bir paket sigara verdim. Vermez olaydım, birden beni azarladı, **"Bu ne be kardeşim! Nedir bu bir paket sigara! Hiç verme da-**

Basının yalanlarına karşı

Ben Almanya'ya 1970 yılında geldim. Bütün okuduğum **Tercüman** ve **Hürriyet** gazetesidir. Türkiye'nin Sesi ve Köln radyolarını da dinlerim. Gazeteleri çoğu zaman bahnhoftan alıyorum. Bahn-

ASA Verlag/Yayın

Yeni kuruldu

●

ATILIM
(15 Günlük Gazete)
1 yıllık abone: 48 DM
(Posta ücreti içinde)
Toplu istekler: en az 5 adet

●

Yeni Çağ
(Aylık Dergi)
Fiyatı: 3 DM

●

Yol ve Amaç
(3 Aylık Dergi)
Fiyatı: 5 DM

●

TKP MK Genel Sekreteri
Haydar Kutlu yoldaşın
MK 2. Plenumunda okuduğu
Politik Büro Çalışma Raporu
(Yeni Çıktı)
Fiyatı: 3 DM

●

İsteme Adresi:
ASA Verlag
Postfach 10 10 16
4300 Essen 1

●

Ödeme:
ASA Verlag
Stadtsparkasse Essen
BLZ 360 501 05
Konto Nr. 712 703

man ve **Hürriyet** gazetesidir. Türkiye'nin Sesi ve Köln radyolarını da dinlerim. Gazeteleri çoğu zaman bahnhoftan alıyorum. Bahnhofda bir gün **Türkiye Postası**'nı gördüm. Bir sayısını aldım okudum. Pek her tarafını anlamadım ama anladığım taraflar beni etkiledi. Ikinci bir defa yine aldım. Ikincisini ilkinden daha iyi anladım. O gün **Tercüman** ve **Hürriyet** gazetelerini almadım. **Türkiye Postası**'nı birkaç kere okuyup anlayabilmek için.

Gelelim asıl anlatmak istediğime. **Tercüman, Hürriyet** gibi gazetelerin yıllarca insanları nasıl aldattıklarını şimdi daha iyi anlıyorum. Bu gazeteler **Asala'nın arkasında Ruslar, Sovyetler** var, **Ağca**'nın arkasında gene bunlar var, **Bulgaristan** var diye tonlarca yazı yazdılar. 1970 yılından bu yana, ben bunları binlerce Mark verip okudum. Siz, bu yalanlara karşı her konuda gerçekleri yazmalısınız ki, bilmeyenlere yardım etmiş olun. Mesela **Lozan** anlaşmasını bütün ülkeler imzalamış da sadece **Amerika** imzalamamış. Bana bir arkadaşımız anlattı. Türkiye'nin sınırlarını ilk tanıyan Rusya asıl bölünmesini isteyen, Lozan'ı kabul etmeyense Amerika. Bütün bunları yazın. Ne yazık ki insanlarımız senelerce gazetelerin, televizyonun yalanlarıyla aldatıldı. Doğruyu yazın ki öğrenelim. Benim gibiler uyansın.

M.Der/Münih

Krediyi ödeyebilmek için başka bir şehirde taş ocağında iş buldum anam ağlıyor. Ama o adam elimize geçerse onun da anası ağlıyacak..."

Yukarıda okuduğumuz gibi F. Almanya'da son dönemlerde işsizlik, hayat pahalılığı, gençleri dolandırıcıların, hayali işyeri satıcılarının tuzağına itiyor... Gençler sorunlarına dayanışma bekliyor. Dolandırıcıların tuzağına düşmemeleri, psikolojik bunalımlarda eriyip gitmemeleri, kötü alışkanlıklara kapılmamaları için Türkiye Postası okuyucuları ve herkes gençlerin sorunlarına daha fazla eğilmeli.

Adının açıklanmasını istemeyen bir okur/Köln

riş için gereken işlemleri yaptırdım, sıraya girdim. **"Benim gümrüklük herhangi birşeyim yok, beni fazla sırada bekletmezler"** diye düşünmüştüm. Düşündüğüm gibi olmadı. Sıra bana geldiğinde memur bana **"neyiniz var"** diye sordu; ben de **"birşeyimiz yok"** diye yanıtladım. **"Sadece bir tane süpürge var, onu da kızkardeşimin düğünü var, ona hediye götürüyorum"** dedim. Pasaportumu aldı bir sayfasına gümrüklük eşyamın olmadığına dair imza attırdı, arabadaki yükleri indirip

"Bu ne be kardeşim! Nedir bu bir paket sigara! Hiç verme daha iyi" dedi. Ben anlamazdan geldim. **"Kızma abi, tamam ne istiyorsun?"** diye sordum **"Mark ver"** dedi. Ben de **"Kusura bakma ben Mark vermem. Sigaramı geri ver. Süpürgenin parası neyse ben onu yatıracağım"** dedim. Bana baktı, **"Ne inatmışsın sen, neyse, hadi senden para almayacağım, hemşeri hatırı, geç"** dedi ve öylelikle çile kapısından geçtik.

Cengiz Gider/Mainz

Üsküdar iskelesinden geçtim. Iskele kapılarından birine 'Sol Birlik Kuruldu' diye yazmışlar" dedi. Diğer dayım atıldı: **"Ah, nerde o günler, keşke birleşse de..."** Dayımın sözünü kesen lise öğrencisi yeğenim, **"Doğru, ben bunu Milliyet'te okudum. Bizim okulda hep konusu oluyor"** dedi.

Evet dostlar, **Sol Birlik** her yerde konuşuluyor. Yazılıyor. Asfalta bile yazmışlar: **"Sol Birlik kuruldu, cuntanın sonu yaklaştı-İGD".**

Aydın Ekmekçi/Heilbron

Adres değişikliği

Türkiye Postası Hollanda' da abone okur ve bölge temsilciliklerinin dikkatine: Türkiye Postası Hollanda Temsilciliği Değişmiştir. Hollanda'da abone olmak ve aboneliğini yenilemek isteyenler aşağıdaki adrese baş vurabilirler.
H. TUNÇ
REK: Türkiye Postası
J. Jordaenspl. 67
2526 KV Den Haag Telefon: 070-890503-070-890 336

OKUYUCU SİİRLERİNDEN SECMELER

Maden işçileri

Madende işçiler
işe erken giderler
ellerinde çantaları
ellerinde kazmaları

Madende işçiler
yerin kaç kilometre
altına girerler
başlarında şapkaları

Madende işçiler
yeryüzüne
hayat verirler
yanlarında ustaları

Madende işçiler
evlerine dönemezler
kapıda bekler
ölüm onları

Madende işçiler
güzel günler için
savaş verirler
önlerinde sendikaları

Işıl Korkmaz/Frankfurt

Bu şiirimi yaklaşık bir yıldır grevde olan genç-yaşlı yiğit maden işçilerine, Ingiltere'deki maden grevcilerine adıyorum.

Mektup

Yazdıklarını okudum
Inan içim burkuldu birader
1984 Türkiyesi'nde olan
gerçeklere.
Senin sözünle ister öl ister
yaşa!
Sanma ki bunlar böyle devam
eder

Toplumsal patlamalara gebe
ülke.
Kısaca gelecek güzel günler
Biz görmesek de görecekler
var.
Kolay sanat değil ama,
Sosyalizmi kuracak
yaşatacak
Bizde nice ustalar var.

Ali Özcan/Fransa

Nikaragua

Kara korsan gemisi dayandı
kıyılara
kıyılarında Nikaragua haşin
bir mavi
ak köpüklerden umudu toplar
da elleri
yüreğini sürer özgürlüğün
namlusuna.

Cengiz Doğu

Türkiye Postası

Abone Fişi

6 aylık (12 sayı) ☐
1 yıllık (24 sayı) ☐
Tarih:

Adı-Soyadı
Adresi

Ülkesi

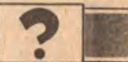
Abone ücretini **Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, Postschekkonto 4614 32 - 100, BLZ 100 100 10 Postschekamt Berlin-West** hesabına yatırınız ve bu abone fişi ile birlikte havale makbuzunuzu **Türkiye Postası Abone Servisi, Moltke Str. 45, 4100 Duisburg 1** adresine postalayınız.

Abone bedeli

	P.Almanya	Belçika	Danimarka	Fransa	Ingiltere	Hollanda	Isveç
6 aylık	30,-DM	600 BF	120 Krn	85 FF	8.40 £	35 G	95 Krn
1 yıllık	60 - DM	1200 BF	240 Krn	170 FF	16.80 £	70 G	190 Krn

Türkiye Postası: 15 günde bir cuma günleri çıkar **Herausgeber:** Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität e.V. 1000 Berlin 44, Donaustr. 1 Tel: (030) 624 60 92 **Verantwortlicher Redakteur:** Ahmet Kardam **Anschrift der Redaktion:** 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 Tel: (0203) 34 03 97 **Herstellung:** Infomedia, 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 **Druck:** Plambeck & Co. Druck und Verlag GmbH, 4040 Neuss, Xantenerstr. 7 **Banka Hesabı:** Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, Postscheckkonto 461 432-100, BLZ 100 100 10 Postscheckamt Berlin-West **Abone Koşulları:** Federal Almanya ve Batı Berlin'de 6 aylık (12 sayı) 30 DM. 1 yıllık (24 sayı) 60 DM. **Temsilcilikler: Fransa**-Paris, Tel: 0-258 26 90 **Isviçre**-Basel, Tel: 061-22 15 91 **Hollanda**-Amsterdam, Tel: 020-90 85 46 **Ingiltere**-Londra, Tel: 01-340 47 39 **Danimarka**-Kopenhag, Tel: 01-707 506 **Isveç**-Stockholm, Tel: 08-367 576 **Batı Berlin**, Tel: 030-624 60 92

BULMACA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1										■		
2									■			
3		■						■				■
4					■		■					
5								■				
6				■			■					
7						■				■		
8			■					■				■
9					■		■				■	
10			■					■				
11		■						■	■			
12					■					■		

SOLDAN SAĞA: 1. Yasal hiçbir muhalefet şeklini kabul etmeyen, herkesin tek bir blok halinde mutlak bir devlet hizmetinde birleşmesini benimsemiş - İtalya'da bir nehir, 2. Bir ülkede bulunan azınlıklara verilen ad - Bir müzik türü, 3. Samsun İli'nin bir ilçesi - Bir oyun aracı, 4. Para getirmesi için yatırılmış olan bir kapitalin yıllık veya aylık yüzdesi - Aşırı derecede eli sıkı, cimri kimselere denir, 5. Bir balık cinsi veya içilmiş sigara artığı - Küçük grupcuk, 6. **(Tersi)** Su kanalı - Bir renk - Engebe yada bozukluk, 7. 27 Mayıs 1960 darbesi sonrasında DP hükümetinin Başkanı Adnan Menderes'le birlikte idam edilen Dışişleri Bakanı Rüştü Zorlu'nun önadı - Sahip - Yemek yemeğe gereksinim duyan, 8. Bir sahiplik eki - Bir gezegen adı - Vücudun dış yüzü, 9. Avrupa'da kullanılan bir soyluluk ünvanı - Yurdumuzdaki tahıl ve hububat işlerini organize eden bir kuruluşumuzu simgeleyen harfler, 10. **(Tersi)** Türkiye'nin uluslararası trafikte sembolü olan harfler - XIII ile XVI'ncı yüzyılları arasında Güney Amerika'da yaşamış olan, Amerika'nın keşfiyle birlikte gelen Ispanyollar tarafından ortadan kaldırılmış eski bir medeniyet - Parazit, asalak, tufeyli, 11. Güney Asya'da büyük bir ırmak - Avrupa Ekonomik Topluluğu'nu simgeleyen harfler, 12. Bazı oyunlarda ucu düğümlenerek vurulan mendil veya kuşak ya da madeni paranın resimli tarafı - 12 yıldan beri faşist Pinochet diktatörlüğü yönetiminde olan bir Latin Amerika ülkesi - Müzikte bir nota.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1. 1867-1915 yılları arasında yaşamış, Servet-i Fünun edebiyatının öncülerinden olup Han-ı Yağma (Yağma sofrası), Halûk'un Defteri, Rübab-ı Şikeste gibi şiir kitaplarıyla tanınan enternasyonalist bir şairimiz, 2. İlkel bir silah - **(Tersi)** Kayseri'nin bir ilçesi, 3. Yönerge, emir - Kimyada iridyumun simgesi, 4. **(Tersi)** Alev, ateş - Çekinme, yapmama, 5. **(Tersi)** Tatma organımız - Güzel, hoş görünün anlamında bir bayan adı - Kimyada Neodim elementini simgeleyen harfler, 6. Karşılık beklenmeden yapılan yardım - Gülünç bir şekilde giyinmiş ve süslenmiş kadın, 7. Yegane - Dumandan bulaşan karalık - İsyankar, veya Hatay İli topraklarından geçen bir nehir, 8. Bir gıda maddesi - Şaşkınlık ya da acı ifade eden bir ünlem, 9. Adını söyleme, sözünü etme veya adını ardarda anarak Allah'a yapılan bir çeşit ibadet, 10. Diri - Kıbrıs adasının Yunanistan ile birleşmesini amaçlayan, General Grivas başkanlığında kurulmuş, 1955-1959 arasında faaliyet göstermiş bir örgütü simgeleyen harfler, 11. Bir öğretiyi savunmayı amaç edinen ve o amaç için mücadele eden kişiye verilen ad - Vücudun tuzlu bir salgısı, 12. Basit şekerlerin veya hidrolizi yapılamayan şekerlerin genel adı - Uyarı - Belli bir amaçla kurulmuş binalar topluluğu.

GEÇEN SAYIDAKİ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1. Mustafasuphi, 2. Ataol - Samsat, 3. Tk - Rimel - Ati, 4. Au - Isırgan, 5. Kar - Pi - Ya, 6. Araka - Raca, 7. Ran - Kg - Zap, 8. Ifa - Ir - Alan, 9. Arom - Ar - Not, 10. Odak - Arı - Ska, 11. La - Urfa - Kıta, 12. En - Le- Ss - Zas.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1. Matahari - Ole, 2. Utku - Kanara, 3. Torlak - Okul, 5. Ali - Rakım - Re, 6. Mı - Gr - Af, 7. Ases - Aras, 8. Salıpazarı, 8. Um - Rical, 10. Psag - Apansız, 11. Hatay - Nokta, 12. Itinalı - Taas.

Essen'de Onbeşleri anma gecesi

Katledilişlerinin 64. yıldönümünde Mustafa Suphi ve 14 yoldaşı Türkiye'de ve Batı Avrupa'nın bir çok kentinde anıldılar. Federal Almanya'da Ruhr bölgesindeki merkezi tören de Essen'de düzenlendi. 600 kişinin katıldığı kapalı salon toplantısı bir anma gecesinin boyutunu aştı ve "Sol Birlik"in kuruluşunun coşkuyla selamlandığı bir toplantıya dönüştü. Tahsin İncirci yönetimindeki Kreuzbergli Dostlar topluluğunun etkili müzik gösterilerinin yanısıra çeşitli konuşmaların yapıldığı toplantıda Hitler faşizminin yıkılışının 40. yıldönümünde düzenlenen bu gecenin özel bir içerik kazandığı vurgulandı.

Türkiye'nin İsveç Büyükelçisi, İsveçli parlementerlere bizzat basvurdu ama...

Özal, Stockholm Konferansı'nı engellemeyi başaramadı

Özal hükümetinin, **"Türkiye'de Demokrasi ve İnsan Hakları için Dayanışma Komitesi"**'nin düzenlediği 16-17 Şubat günleri Isveç Parlamentosu'nun binasında yapılacak uluslararası konferansı engelleme çabaları başarısızlıkla sonuçlandı. **Türkiye Postası**'nın geçen sayısında da haber verdiğimiz gibi, sözkonusu konferansı düzenleyen komitede İsveç'in sosyal demokrat, ılımlı muhafazakar, merkez, liberal ve komünist partilerinin önde gelen milletvekilleri de yer almaktaydı.

Konferansın yapılacağını haber alan Dışişleri Bakanlığı'nın Batı Avrupa'da kuşkusüz büyük yankılar uyandıracak bu girişimin engellenmesi için İsveç Türkiye Büyükelçisi'ne talimat göndermesi üzerine, Büyükelçi **Haluk Özgül** geçtiğimiz günlerde bu amaçla harekete geçti. Konferansı düzenleyen komitenin İsveçli parlamenter üyelerini ve komitenin başkanı Bağımsız Kiliseler Konseyi Genel Sekreteri **Karl-Axel Elmgvist**'i telefonla arayan Büyükelçi, kendileriyle görüşmek istedi. Bu görüşmeler arasında Büyükelçi önce komitenin Türkiyeli üyeleri DİSK Yönetim Kurulu üyesi **Ekrem Aydın**'ın, İM-DER Genel Başkanı **Ahmet Erol**'un, Petrol-İş Mersin Şubesi Başkanı **Asım Özçetin**'in ve komite sekreteri **Refik Şener**'in kişiliklerini kötüleyerek, İsveçli parlamenterleri konferansın yapılmasından vazgeçirmeye çalıştı. Bunda başarılı olamayınca, Türkiye'de insan haklarının durumu ve demokrasiye geçiş konusunda **"olumlu bir gelişme görüldüğünü"** ve **"böyle bir konferansın bir yıl önce yapılmasının belki bir anlamı olabileceğini, ama şimdi bunun anlamsız olduğunu"** söyledi. Büyükelçinin bu görüşlerine katılmadıklarını söyleyen İsveçli parlamenterler, konferansın İsveç parlamentosu binasında yapılmaması yolundaki isteği de kabul etmeyince, Özal hükümetinin konferansı engelleme çabaları böylece sonuçsuz kaldı.

Türkiye'nin Stockholm Büyükelçisi'nin bizzat telefon ettiği İsveçli parlamenterlerden dördü

STOCKHOLM KONFERANSININ PROGRAMI

16 ve 17 Şubat günleri İsveç'in başkenti Stockholm'de, İsveç parlamentosunun binasında yapılacak olan **"Türkiye'de İnsan Hakları ve Demokrasi"** konulu uluslararası konferansın programı açıklandı. Buna göre, iki gün sürecek konferans boyunca Batı Avrupa'nın çeşitli ülkelerinden gelecek politikacılar, sendikacılar, din adamları ve uluslararası örgüt temsilcileri şu konuları ele alacak:

- **1980 askeri darbesinden sonra Türkiye'nin yasal yapısı: yeni anayasa, diğer yasalar ve bunların demokrasi ve insan hakları konusunda getirdiği kısıtlamalar.**
- **İnsan hak ve özgürlükleri: İşkenceler, politik tutukluların durumu ve hapishane koşulları.**
- **Sendikal hak ve özgürlükler: Sendikal harekete uygulanan baskılar, DİSK davası ve sendikalar yasası.**
- **Basın ve düşünce özgürlüğü: Gazeteciler, yazarlar, sanatçılar, aydınlar ve barışseverler üzerindeki baskılar, basın yasası, sansür ve YÖK yasası.**
- **Politik hak ve özgürlükler: Politik partiler ve seçim yasası, 6 Kasım seçimleri, Cumhurbaşkanı ve Konsey üyelerinin yetkileri.**
- **Türkiye ile dayanışma: Dayanışma eylemleri hangi amaca yöneltilmelidir ve bunlar nasıl koordine edilmelidir?**

CIA uzmanları İstanbul'da gizli bir toplantı yaptılar

Türkiye'de yayınlanmakta olan **Nokta** dergisi, 3 Şubat tarihli 4. sayısında, Amerikan Gizli Haber Alma Servisi CİA ajanlarının ve çeşitli NATO üyesi devletlerin sözde **"terör uzmanları"**'nın Türk yetkilileri ve **"uzmanlarıyla"** birlikte 21-23 Ocak günleri Istanbul'da yaptıkları gizli toplantıya geniş yer ayırdı.

Nokta dergisinin tespitlerine göre, bu toplantıya 8'i Amerikalı, 2'si İtalyan, 1'i İngiliz, 1'i İsveç' li, 1'i Fransız, 17'si de Türk olmak üzere 30 kişi katıldı. Amerikalılar arasında, bir süre Türkiye'de de görev yapmış ve ülkemizdeki 12 Eylül öncesi terör hareketinin tırmanmasında önemli parmağı olduğu bilinen, Papa'ya karşı düzenlenen suikastin Bulgaristan tarafından tezgahlandığı yalanını ilk ortaya atan CIA ajanı **Paul Henze** de bulunuyordu.

Büyük güvenlik önlemleri altında gizli olarak yapılan toplantıya hiçbir gazeteci sokulmadı, katılanların adları basından gizlenmek istendi ve fotoğraf çekmeye çalışan **Nokta** muhabirinin filmi makinesinden çıkartılarak yaktırtıldı.

Hangi konuların ele alındığı kamuoyundan gizlenen ve üç gün süren toplantının resmi adı, **"Türkiye'de teröristlerin rehabilitasyonu uluslararası sempozyumu"** idi. **Nokta** dergisinin bildirdiğine göre, toplantı sırasında cezaevlerindeki **"açlık grevleri"**, politik tutukluların **"ıslah"** edilmesi ve **"politik af"** konuları ele alındı.

ÖZETLE... ÖZETLE...

Kıbrıs'da bağımsız bir Türk devletini kökleştirici adımlar: KKTC'de seçimlere gidiliyor

Doruğa selam, bildiğini okumaya devam!

Filiz KARDAM

17 Ocak'da New York'da yapılan Kıbrıs Doruğu'nun kapanmasının üzerinden daha 24 saat geç-

Ortak Pazar'da Evren-Özal rejiminin yeni avukatı mafyacılığıyla

ÖZETLE... ÖZETLE..

3 idam kararı

İdam cezalarının ardı arkası gelmiyor. 8. Kolordu ve Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi, Dev-Yol örgütüne üye olmaktan sanık 3 kişinin daha idamına karar verdi. 28 sanığın da 5'i ömür boyu olmak üzere 2 ila 12 yıl arasında değişen hapis cezalarına çarptırılmaları istendi. İdamı istenenlerin adları şöyle: **Şerafettin Özcan, Mazhar Naci Yılmaz, Hıdır Toptaş.**

Ankara Sıkıyönetim Mahkemesinde süren 901 sanıklı Yeni-Çeltek Dev-Yol davasında da, askeri savcı aralarında Yeraltı Maden-İş Sendikası başkanı **Çetin Uygur**'un da bulunduğu 29 sanık hakkında idam cezası istedi.

TKEP davası

İstanbul Sıkıyönetim komutanlığı 1 nolu Askeri Mahkemesinde sürmekte olan Türkiye Komünist Emek Partisi davası karara bağlandı. 54 sanıklı davada mahkeme, 23 sanığı, 3 ay ile 10 yıl arasında değişen çeşitli hapis cezalarına çarptırırken 29 sanığın da beraatine karar verdi.

Barış 2 davası

"Barış-2 Davası"nda sorgular sürerken, **"Barış-1 Davası"**nın 12 tutuklusu, Askeri Yargıtay'ın haklarında verilen mahkumiyet kararını bozmasına rağmen ilk kararında direnen mahkemenin **"direnme kararını"** yazmasını bekliyor. Üç aydır yazılmayan bu karar yüzünden tutukluluk hali fiilen **"alıkoymaya"** dönüşmüş bulunuyor. Savunma avukatları müvekkillerinin daha fazla mağdur olmaması için, bu kararın bir an önce yazılması istemiyle mahkemeye başvurdular.

Metris Askeri Cezaevi duruşma salonunda yapılan **"Barış-2"** davasında ise TYS Genel Başkanı Aziz Nesin sorgusunda **"Yaşamım boyunca sosyal bir sınıfın diğer bir sınıf üzerindeki tahakkümünü önlemeye çalıştım. Çünkü bugün bir sosyal sınıf diğer bir sosyal sınıf üzerinde tahakkümü sürdürmektedir. Barış Derneği'ne üye olmak bilinçli her yurttaşın görevidir. Yasaların elverdiği ölçüde yeniden Barış Derneği'nin kurulması için çalışacağım"** dedi.

lan Kıbrıs Doruğu'nun kapanmasının üzerinden daha 24 saat geçmeden Ankara, batı başkentlerindeki büyükelçiliklerine bir mesaj gönderdi. Bir talimat niteliğinde olan mesajda şöyle denmekteydi: **"Kıbrıs Türk tarafı verdiği bütün ödünleri geri almıştır. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin hazırladığı eski taslak geçerli değildir. Eğer yeni bir doruk yapılacaksa, bunun yeni bir taslak üzerinde yapılması gerekir. Bu durumdan sorumlu olan New York'da anlaşmayı kabul etmeyen Kipriyanu'dur".** Bu mesajla Türkiye, ABD'ye ve diğer müttefiklerine doruğa ilişkin tavrını iletmiş oldu. Üstelik de henüz Kıbrıs Türk kesimi lideri **Denktaş** herhangi bir açıklama yapmadan!..

Doruk toplantısı sonundaki basın toplantısında **Denktaş**, görüşmelerin sürdürülmesi ve yeni bir doruk toplanması yönündeki **Cuellar** önerisine kesin bir tavır almamış, yeni koşullarda kurucu meclise ve siyasi liderlere danışmadan bir yanıt veremeyeceğini belirtmişti. **Denktaş**'ın her konuda kendi halkına ve kendi toplumundaki politik partilere danışmak yerine Türkiye'deki **Evren-Özal** rejiminden talimat olmayı yeğlediği ortadaydı. Ancak **Denktaş** doruk toplantıları sırasında da başarıyla uyguladığı diplomatik tavrını yine sürdürürken, Ankara çok önemli bir gaf yapmış, Kıbrıs işinin Ankara'dan kotarıldığını çok açık bir biçimde sergileyivermişti.

Ankara'nın bu aceleci tavrına ilk tepki ABD Dışişleri Bakanlığı'ndan gelmiş, Washington Ankara'yı **"BM Genel Sekreterinin çalışmalarını köstekleyecek bu tür adımlardan kaçınması için"** münasip bir biçimde uyarmıştı.

Esasen, Evren-Özal yönetiminin Kıbrıs'da federal bir cumhuriyetin kurulması yönünde köklü bir çözümden yana olmadığı, doruk toplantısı öncesinde yetkililerin Türkiye'nin garantisi ve Türk askerlerinin çekilmeyeceği konusunda ileri sürdükleri bazı koşullar, **"güvenceli barış"** gibi görüşlerle ortaya çıkmıştı. Ankara'nın hedeflediği daha çok **Denktaş**'ın uluslararası konumunun güçlenmesi ve ABD Kongresi'nde önümüzdeki günlerde Türkiye'ye yardım miktarı tekrar gündeme geldiğinde Kıbrıs sorununun Reagan yönetimi için bir ayakbağı meydan getirmemesi oldu.

Kamuoyunda zirveyi baltalamakta kimin daha çok rolü olduğu tartışmaları sürerken **Denktaş**'ın KKTC'de 23 Haziran'da genel seçimlere gidileceğini, bu arada yeni anayasanın hazırlanacağını ve seçimlerden önce yeni bir doruk toplantısı yapılamayacağını açıklaması ikili diyalog yolunu tıkayan önemli bir adım oldu. KKTC'de **"doruk başarılı olsaydı Türk tarafı zararlı çıkacaktı"** diyen sağ, şoven çevrelerin dört elle sarıldığı bu yeni girişim, Kıbrıs Rum kesiminde de zaten görüşmelerin sürmesini istemeyen gerici çevrelerin ekmeğine yağ sürerken, işi hep yokuşa süren **Kipriyanu** da görüşmelerden caymak için yeni bir koz elde etmiş oldu.

Böylece, ABD'nin ve Türkiye'nin de desteğiyle doruk sırasında **"uzlaşmadan yana olan taraf"** rolünü başarıyla oynayan **Denktaş**'ın doruğa bir seremoni yerine getirmek ve uluslararası planda puan toplamak için gittiği doruğun hemen ardından KKTC'yi kökleştirme ve böylece ayrılıkları körükleme yolunda attığı adımlarla ortaya çıktı.

1974 yılında Kıbrıs'ın Türk ordusu tarafından işgalinin faturasını yalnız Kıbrıs halkı değil, Türkiye halkı da çok ağır ödedi. 12 Mart döneminde ağır prestij kaybına uğrayan bugünün generalleri, bu işgal hareketinin yarattığı şoven dalgadan yararlanarak, 12 Mart'ın hesabını vermekten kurtuldular ve 12 Eylül 1980'de gene darbe yapabildiler

Kıbrıs Rum kesiminde de durum gergin

Doruk toplantısı dönüşünde **Kipriyanu** ocak ayı sonuna dek Rum kesimindeki siyasi parti liderleriyle birarada resmi bir toplantı yapmamış olmakla birlikte çeşitli partilerin kendisini değişik yönlerden eleştirdiği bildirilmektedir. Kıbrıs Emekçi Halkının İlerici Partisi, AKEL yönetimi doruk sonrası yayınladığı bildirgede **Kipriyanu**'yu üzerinde anlaşmaya varılmış konuları tekrar gündeme getirmek, ve görüşmelerin en kritik noktasında toplumundaki diğer partilerin görüşlerini almadan kendi başına hareket etmekle suçlamıştır. AKEL'e göre, görüşmelerin başarısızlığa uğramasının sorumlusu **Denktaş, Kipriyanu** ve her an görüşmelere müdahale etmeye, gidişatı kendi çıkarlarına göre belirlemeye çalışan emperyalist güçlerdir.

Kipriyanu'nun barışın sağlanmasından, görüşmelerin sürdürülmesinden yana mücadele eden ve toplumda önemli desteğe sahip olan AKEL ile işbirliğine son vermiş olması ve **"AKEL bize emperyalizmden daha fazla baskı yapıyor"** diyecek kadar düşmanca bir tavır içine girmesi de toplumlararası görüşmelerin sürdürülmesi yönünde bir engel oluşturuyor.

Denktaş'ın KKTC'yi güçlendirme yönünde attığı adımlar Rum kesiminde zaten gergin olan ortamı daha da gerginleştirmiş, sağ güçlere ikili görüşmeleri baltalamak ve **Kipriyanu**'yu bu yönde etkilemek için elverişli bir ortam yaratmıştır.

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri **Cuellar**'ın yeni bir doruk toplantısı yapılması yönünde öneriler geliştireceği ve girişimlerde bulunacağı açıklanmış olmakla birlikte son zirvenin başarısızlığıyla önemli bir olanağın yitirildiği de ortadadır. Ancak her iki toplum kesiminde de demokrasi güçleri **Cuellar**'ın yeni girişimlerinin desteklenmesinden, varolan anlaşma taslağı üzerinde, henüz karara varılamamış maddeleri de görüşüp karara bağlamak üzere biraraya gelinmesinden, yani diyaloğun kopmamasından yanadırlar.

Kıbrıs sorununda halen devrede olan ABD için en önemli sorun adadaki askeri olanaklardan ve özellikle Geçitkale havaalanından ve deniz üslerinden yararlanabilmek ve bunu da yasal kılıflara büründürmektir. ABD'nin Kuzey Kıbrıs'taki askeri olanaklardan yasal biçimde yararlanabilmesinin bir yolu KKTC'nin tanınması, yani adanın fiilen bölünmesidir. Diğer bir yol ise, Kıbrıs sorununu her iki kesim için de kabul edilebilir bir çözüme bağlarken, Rum kesimine de ABD'nin adadaki askeri varlığını kabul ettirmek şeklinde olabilir. Bu nedenle önümüzdeki aylarda ABD'nin görüşmelerin sürdüğü izlenimini vermek amacıyla bazı girişimlerde bulunması beklenebilir.

Şurası açıktır ki, Kıbrıs sorununda görüşmeleri yürüten yetkililerin halkın taleplerine uygun çözüm yollarında anlaşmak niyetinde olmadığı koşullarda yeni sorunlar doğacak, dış müdahale kolaylaşacak, emperyalizm kendi çıkarlarına uygun çözümleri dayatabilecek ve adada barış yolu tıkanacaktır.

mafyacılığıyla ünlü Andreotti

AET Bakanlar Konseyi dönem başkanlığını 1 Ocak 1985'den itibaren 6 ay süreyle İtalya'nın yükümlenmesiyle, Evren-Özal ikilisinin Avrupa'daki destekçilerinin AET-Türkiye ilişkilerini yeniden canlandırmak için büyük çaba harcayacaklarına dair işaretler çoğalmaya başladı. İtalya Dışişleri Bakanı **Andreotti**'nin Özal hükümetine, ülkesinin başkanlığı süresi içinde ilişkilerin yeniden kurulması için çaba göstermeyi vaat ettiği, bundan bir süre önce Türkiye basınında da yer almıştı. Avrupa Parlamentosu'nun Ocak ayının ilk yarısında yaptığı oturumda İngiliz İşçi Partisi'nden Bayan **Tongue** ve Belçika Sosyalist Partisi'nin Flemenkçe konuşan kanadının başkanı **Van Miert**, AET-Türkiye ilişkilerinin yeniden canlandırılacağı ve mali yardıma yeniden başlanacağı söylentilerinin doğruluk derecesini konu edinen soru önergeleri verdiler. Bu önergelere cevap veren **Andreotti**, geçen yıl yapılan Dublin zirvesinde Türkiye'deki durumun görüşme konusu edildiğini, mali işbirliği programının tekrar yürürlüğe konması için Konsey'de görüş alışverişi yapıldığını, ancak bu konularda müzakerelerin devam etmekte olup henüz alınan bir karar olmadığını söyledi. Türkiye'deki durumun **"hafifçe iyileştiğini"** iddia eden İtalya Dışişleri Bakanı, Türkiye ile ilişkileri halâ askıda tutmanın doğru olmayacağını sözlerine ilave etti.

Türkiye'deki diktatörlüğün Ortak Pazar katında savunuculuğunu üstlenen Andreotti'nin kişiliği işin diğer ilginç bir yönü. Bilindiği gibi, bundan bir süre önce İtalya Dışişleri Bakanı'nın mafya babalarından olduğu konusunda ciddi iddialar ortaya atılmış ve bu konuda bir meclis araştırması açılması istemi İtalya Parlamentosu'nda az bir oy farkıyla reddedilmişti.

Gazeteci Christoph Andersson

Türkiye Hükümetinin İsveçli gazetecilere vize engeli

İsveç Gazeteciler Sendikası Başkan Vekili **Yvonne Gille**, Türkiye Büyükelçiliği'nin Isveç gazetecilerinden bazılarını kara listeye aldığını ve bu listedeki gazetecilere Türkiye'ye gitmek istediklerinde vize verilmediğini açıkladı. Isveç Gazeteciler Sendikası yayın organının ocak ayındaki 2. sayısında verilen habere göre, İsveçli gazetecilerin Türkiye konusunda haber alma özgürlüğüne konan bu sınırlama, gazeteci **Christoph Andersson**'un vize almak için yaptığı başvuru sonucu açığa çıktı.

Gazeteci Andersson, Isveç'teki Türkiyeli göçmenlerle ilgili yazacağı kitapla ilgili araştırmalarını tamamlamak üzere bundan bir süre önce Türkiye'ye gitmek üzere vize için İsveç'teki Türkiye Büyükelçiliği'ne başvurmuştu. Büyükelçiliğin, **"Yazacağınız kitap için Türkiye'ye gitmeniz gerekmiyor"** gerekçesiyle vize istemini reddetmesi üzerine konu, Isveç Gazeteciler Sendikası'na yansıdı. Türkiye Büyükelçisi'yle görüşen sendika başkanı vekili **Yvonne Gille**, bu görüşmenin sonuçları konusunda şu açıklamayı yaptı:

"Türkiye Büyükelçisi bize, İsveçli gazetecilerin Türkiye'ye serbestçe gidebileceklerini söyledi ama, ardından da Türkiye'ye karşı 'tek yönlü' yazanlara 'hayır' deme hakları da olduğunu da ekledi. Biz, bu tür bir tutumu kabul edemeyeceğimizi söyledik. Basın özgürlüğü, gazetecilerin kendi mesleklerini özgürce verilere dayanarak uygulamaları demektir. Demokratik bir toplumda gerçeğin tüm yanlarının yansıtılması önemlidir. Konuşmamızda şu da ortaya çıktı ki, elçilikte Türkiye ile ilgili 'hoşa gitmeyen' yazılar yazan gazetecilerin bir listesi var ve bu kişilere Türkiye'ye giriş vizesi verilmiyor."

KOMKAR, Nevroz bayramını bu yıl değişik bir etkinlikle zenginleştiriyor: Televizyon ve radyoda Kürtçe yayın için kampanya!

Kürt halkının ulusal bayramı olarak her yıl 21 Mart günü kutlanan Newroz bayramı, bu yıl da Federal Almanya'da ve öteki Batı Avrupa ülkelerinde de mart ayı boyunca yapılacak çeşitli etkinliklerle kutlanacak. **Federal Almanya Kürdistan İşçi Dernekleri Federasyonu** (KOMKAR), mart ayı boyunca **Batı Berlin, Hamburg, Duisburg** ve **Münih** kentlerinde düzenleyeceği kutlama toplantıları yanında, Federal Almanya televizyonlarında ve Köln radyosunda Kürtçe yayınların başlatılması istemiyle bir de kampanya açtı. Newroz kutlamalarına bağlı olarak başlatılan bu kampanya boyunca Federal Alman **Westdeutscher Rundfunk**'a (WDR) bu istemi belirten kartlar postalanacak. KOMKAR Genel Merkezi tarafından bastırtılan bu kartlar bağlı derneklere gönderilmiş bulunuyor.

Bu **"kart postalama"** eyleminin yanısıra KOMKAR Genel Merkezi, Federal Alman Parlamentosu'na, Eyalet Parlamentolarına ve Belediye Meclislerine ve bunların üyelerine 5 Şubat tarihli bir çağrı göndererek **"Kürtçe yayın"** konusundaki istemlerinin dikkate alınmasını ve desteklenmesini istedi. Federal Almanya'da yaşamakta olan 250 bin dolayındaki Kürt işçisi ve aileleri adına yapılan bu çağrıda, Kürt halkının özellikle Iran, Irak ve Türkiye'de uğradığı baskılara, saldırılara ve katliamlara değinildikten sonra özetle şöyle denildi:

"Federal Almanya'daki Kürt göçmenler de, başka biçimlerde bu baskıdan paylarını alıyorlar. Burada yaşayan Türkiye vatandaşlarından 250 bini Kürt'tür. Ama Federal Hükümet ve genel olarak resmi makamlar bunların varlığını, kültürel ve sosyal gereksinimlerini görmezden geliyorlar. Kürt azınlık da herkes gibi vergilerini ödeyerek üstüne düşen görevi yerine getiriyor ama kendi anadilinde eğitim görme, sosyal hizmet alma ve radyo-televizyon yayınlarından yararlanma gibi haklarından yoksun bırakılıyorlar."

Çağrıda daha sonra KOMKAR'ın ve KKDK'nın 1979 yılında düzenledikleri kampanya sonucunda Kürtçe yayın konusunda toplanan 10 bin imzaya rağmen bu isteklerinin reddedildiği hatırlatılıyor ve **"red"** kararına Türk hükümetinden gelen resmi baskının yol açtığı vurgulanarak şöyle deniyor:

"Alman nüfus daireleri, çocuklara verilecek isimlerin kaydedilmesinde Türk konsoloslukları tarafından düzenlenmiş olan 'isim listeleri'**ni dikkate alıyorlar ve çocuklara bu resmi isim listesi dışındaki isimlerin verilmesini kabul etmiyorlar. Böylece Federal Almanya'daki Kürt azınlık yalnızca genel insanlık dışı yabancılar politikasından değil, öteki milliyetçi ayrımcılıktan da etkileniyorlar. Bu nedenle bugün size yeniden başvurarak isteklerimizin artık dikkate alınmasını istiyoruz. Kürt çocukları için anadilde eğitim verilmesini, Kürtçe radyo ve televizyon yayınları, kendi dilimizde sosyal hizmet ve Alman nüfus dairelerinin Kürtçe isimleri kabul etmesini istiyoruz."**

Özal hükümeti İsveç'te Kürt çocukları için açılan yuvayı kapattırmaya kalkıştı

Türkiye'de yaşamakta olan Kürt halkı üzerindeki baskılar yetmiyormuş gibi, Evren-Özal rejimi şimdi de Isveç'in içişlerine karışarak, Kürt çocukları için açılmış bir yuvayı kapattırmaya kalkıştı. Bundan bir süre önce Isveç'in başkenti Stockholm kentinin Tensta semtinde Kürt göçmenlerin çocukları için bir yuva açılmıştı. Yuvada çalışan bakıcılar da Kürt'tü. Türkiye Dışişleri Bakanlığı bir yandan Türkiye'deki İsveç Büyükelçiliğine başvurarak bu yuvanın kapatılmasını isterken, İsveç'teki Türkiye Büyükelçisi **Haluk Özgül** de aynı doğrultuda Isveç'te girişimlerde bulundu. Sözkonusu yuvanın kapatılmasını isteyen Özal hükümeti, bu isteğine gerekçe olarak 12 Eylül'den sonra yürürlüğe sokulan 1982 Anayasası'nı gösterdi ve **"Bu anayasa tek dili kabul ediyor, o nedenle Türk vatandaşlarının bir başka dili konuşmaları yasaktır"** dendi. 1982 Anayasası'nın Isveç'te geçerli olduğunu sanan Büyükelçi **Özgül**'e İsveç makamları tarafından verilen yanıtta, **"belediyelerin kendi bölgelerinde bu tür uygulamaları yapmakta serbest oldukları"** hatırlatıldı.

Gençlik yılı bedelli askerlik hareketi yükseltilerek karşılanıyor

Askerlik çağındaki gençler Federal Hükümet'e başvuruyor

Bütün ülkelerin gençleri Birleşmiş Milletler'in ilan ettiği **"1985 Gençlik Yılı"**nda yürüttükleri mücadeleleri daha da güçlendirme yönündeki çabalarını arttırırlarken, yurt dışındaki Türkiyeli gençler de Evren-Özal rejiminin silahlanma harcamalarını daha da arttırmak için ceplerine uzattığı eli kırmak için **"bedel kampanyası"**na yeniden hız verdiler.

26 Ocak günü, 600 gencin katıldığı Frankfurt DGB-Haus'da yapılan **Dostluk Şenliği**'nde, Türkiye ve Federal Alman hükümetlerine gönderilmek üzere hazırlanan bir açık mektup, oybirliğiyle kabul edildi. Başbakan **Kohl**'e hitaben yazılan mektupta, bedel yükünün yol açtığı sorunlar ve bedelin 5 bin marka indirilmesi istemi dile getiriliyor. Ayrıca mektupta, Federal hükümetten 18 aylık askerlik dönemi süresince gençlerin Federal Almanya'daki oturma ve çalışma izni gibi tüm haklarının saklı kalması isteniyor. Geceye katılanlar, mektubun daha geniş çevrelerce desteklenmesi için bir de imza kampanyası başlatılmasını kararlaştırdılar.

Offenbach, Neu-Isenburg, Ditzenbach bedelli askerlik girişimleri, **Frankfurt Türkiye Gençler Birliği** ve **DGB** gençlik örgütünün ortaklaşa düzenledikleri gecede, **DGB, SDAJ, Anti-faşistler Birliği** (VVN) ve askerlik yerine sivil alanda görev yapmak isteyen gençlerin **DFG-VK** adlı girişiminin sözcüleri, Türkiyeli gençlerin bedelin düşürülmesi istemlerini destekleyeceklerini dile getiren konuşmalar yaptılar.

Mainz: Mainz ve Çevresi Bedelli Askerlik Girişimi'nin 18 Ocak'ta DGB-Haus'da düzenlediği Kültür Şenliği'ne 70'e yakın genç katıldı.

Wanne-Eickel: Herne'deki gençler, 9 Şubat günü **"Bedel 5 bine indirilsin"** belgisi altında bir meşaleli yürüyüş ve aynı günün akşamı da bir kültür gecesi düzenliyorlar. Yürüyüş Wanne-Eickel'da Emscherstr./Thiessestr. köşesinden, saat 16'da başlayacak. Kültür Şenliği ise yine Wanne-Eickel'da, Heisterkampstr. 62 adresindeki Jugendheim'da yapılacak.

"Bedelzedelerin Can Simidi": Federal Almanya Bedelli Askerlik Girişimi (FEBAG), "Bedelzedenin Can Simidi" adlı yeni bir broşür çıkardı. Broşürün ilk bölümünde, yurt dışındaki gençlerin bedel hareketini nasıl başlattıkları, üst örgüt FEBAG'ın oluşması, gençlerin hangi istemler etrafında birleştikleri ve bedel miktarının 20 binden 15 bine indirtilmesindeki başarının nasıl sağlandığı anlatılıyor. Broşürün daha sonraki bölümünde, bedel miktarının 5 bin marka indirilmesi için verilecek mücadelede gençlerin dikkate alması gereken konular üzerinde duruluyor ve tek tek bölgelerde kurulmuş bedelli askerlik girişimlerinin deneyimlerinden çıkılarak, yeni kurulacak girişimlerin yapmaları gereken ilk çalışmalarla ilgili önerilerde bulunuluyor. Broşür, **FEBAG, Wanheimerstr. 137, 41 Duisburg 1** adresinden temin edilebilir.

Frankfurt'ta yapılan "Dostluk Şenliği"ne 600 genç katıldı

özetle...özetle...özet

FEYKA Kürdistan'ın 2. Kongresi toplanıyor

Federal Almanya Kürdistan Yurtsever İşçi-Kültür Birlikleri Federasyonu'nun (FEYKA-Kürdistan) 2. Olağan Kongresi 16-17 Şubat 1985 tarihlerinde toplanıyor. 16 Şubat Cumartesi günü sabah saat 10'da başlayacak olan kongrenin yapılacağı salon adresi şöyle: Jugendherberge, 4300 Essen-Werden

Wilk Vagon işçileri patrona boyun eğmiyor

Bad Kreuznach'da 15'i Tür-

Bedelden yakınan, bedele karşı savaşım veren bir grup gençle söyleşi — Hüseyin M. DÖRTYOL

15 bin Mark bedel ödemek için banka mı soyalım?

On beş genç. Karayağız. Kiminin bıyıkları yeni terlemiş. 18-25 arası... Yüzlerinde güzel bir şey

ödenim. Sorunumuz yalnız bedel değil ki. Bu ülkede hiçbir güvencemiz yok. Ülkemize dönsek orada

...boyun eğmiyor

Bad Kreuznach'da 15'i Türkiyeli 270 işçinin çalıştığı **Wilk Karavan Vagon Firması**'nda işveren, **"ya ücretlerde yüzde 20 oranında kısıntıya razı olursunuz, ya da iflasımı açıklar, fabrikayı kapatırım"** diyerek işçilerden, ücret düşürülmesini kabul ettiklerini bildiren kağıtları imzalamalarını istedi. Işten atılma tehdidinin etkisiyle işçilerin yüzde 10'u bu kağıtları imzaladı. Ancak Ağaç Işçileri Sendikası devreye girerek işçilere, patronun aynı zamanda Volksbank müdürü olduğunu, bu sıralarda üretim temposunu arttırarak elindeki tüm vagonları sattığını, yüzde 20'lik kesintinin 600 mark daha az ücret anlamına geldiğini açıkladı. Toplantılar sonucu kağıtları imzalayan işçiler de imzalarını geri aldılar. Şimdi işçiler işverene verilecek bir feniklerinin bile olmadığını söylüyorlar.

On beş genç. Karayağız. Kiminin bıyıkları yeni terlemiş. 18-25 arası... Yüzlerinde güzel bir şey yapmanın aydınlığı. Salon süslüyorlar. Biri sahnenin kenarına **"Bedel 5 bin olmalı"** pankartını asıyor. Birkaçı biraz sonra gelecek misafirler için içecek yiyecek tezgahının hazırlanmasıyla meşgul.

Ne güzel... ne güzel oyun salonlarında zaman öldürmek, sorunlar bastırdıkça kötümser olup **"yazgısına küsmek"** yerine sorunlarına sahip çıkmayı yeğlemek ve bu nedenle güzel şeyler yapmak. **Wiesbaden**'de askerlik çağındaki gençlerin girişiminden söz ediyoruz. **"Bedel 5 bine indirilsin"** kampanyasını yürütüyorlar. Bu nedenle ana ve babalara, **Wiesbaden**'deki Türkiyelilere bir kültür gecesi düzenlemişler. Ellerinin erişebildiği herkesi davet etmişler, basını da. Bu davete uyan ilk basın üyesi biziz: **"Türkiye Postası"**.

İşsizlikten, yabancı düşmanlığından, Türkiye'den söyleşiyoruz sorulara geçmeden önce. Ve söz arasında ilk sorumuzu yöneltiyoruz: **"Bedelli askerliğin 15 bin mark olması sizleri nasıl bir zorluğa itiyor? Bu miktarı ödeyebilecek gücünüz var mı?**

Arkadaşımız Hüseyin M. Dörtyol'un sorularını yanıtlayan gençlerden bazıları

Soru biter bitmez teybi yanımızdaki gencin önüne itiyoruz.

"Adım **Satılmış**. 1977'nin aralık ayından beri Almanya'dayım. 4 yıldır bir fabrikada işçi olarak çalışıyorum. Çalışmama karşın, bu bedel benim ödeme gücümün çok çok üstünde. Altından kalkamayacağım bir yük. Maaşım 1200 mark. Bu para ancak aylık gereksinimlerime yetiyor. Üstelik işyerim de garantili değil. Bu demektir ki bedeli ödemek için bankadan kredi çekmem gerek. O da verirlerse. Faiziyle masraflarıyla yirmi bini geçer. Nasıl biraraya getiririm ben bu parayı. Üstelik biz dört kardeşiz."

Söz **Haydar**'da.

Teybi evirip çeviriyor. Yüz hatları geriliyor. "5 yıldır Almanya'dayım. İşe gireli iki ay oldu. Çalıştığım yerde işveren iş sözleşmesi yapmadı. Bu demektir ki istediği zaman işten çıkaracak. Yarın işe gittiğim zaman **'çalıştırmıyorum'** diyebilir. Bu koşullarda değil 15 bin mark, 5 bin markı bile zor öderim. Sorunumuz yalnız bedel değil ki. Bu ülkede hiçbir güvencemiz yok. Ülkemize dönsek orada da hiçbir güvencemiz yok. Gelecek günler şimdiden bizi kara kara düşündürmeye başladı. Hayır... Hayır... Bu bedel ödenmez. Mutlaka düşürülmelidir."

Söz **Cumali**'de:

"5 yıl oldu Almanya'ya geleli. Biz üç kardeşiz. Evde yalnız babam ve ben çalışıyorum. Diğerleri hep işsiz. Geçim sıkıntısı çekiyoruz. Bu koşullarda 15 bin markı ödemek için banka mı soyalım! Yani bizi, bile bile kötü düşüncelere, kötü yollara itiyorlar."

Sözü **Cemil** alıyor:

"Askerlik bedeli 600 bin lira. Ama bu parayı bize 1979 yılı kuru üzerinden ödetiyorlar. Bugünkü kur üzerinden ödersek FEBAG'ın önerdiği miktar oluyor. Ve biz bu miktarı zor da olsa öderiz. Gerçek buyken, 15 bin mark ödeyeceksiniz demek, bizi bile bile iliklerimize kadar sömürmektir."

Ali alıyor teybi:

"Üç yıldır Almanya'dayım. 1,5 yıldır meslek kurslarına gidiyorum. Bu kurs daha bir buçuk yıl sürecek. Kurstan sonra işe girme şansım çok az. Almanya'nın bugünkü durumu, hele hele biz Türkiyeli gençlerin durumu açık. Geleceğimiz tek kelimeyle karanlık. Biz 7 kardeşiz. 4'ü erkek. 4 kişinin hem de çalışmadan bu bedeli nasıl ödeyeceğini düşündükçe işin içinden çıkamıyorum. Babamın aylık geliri 2 bin mark, yalnız kiramız 800 mark. Geriye kalan 1200 markla dokuz kişi yaşamak durumdayız ki, bu bile olanaksız. Bir de dört kişinin bedelini ödemek hiç olanaklı değil. Türkiye'deki beyler bu gerçekleri bilmiyorlar mı? Elbette biliyorlar ama işlerine gelmiyor bizi düşünmek. Onların paraya ihtiyaçları var. Silah almaları gerekli. Bana göre bedel böyle olduğu gibi kalırsa birçok genç vatandaşlıktan çıkmak zorunda kalacaktır. Gençleri buna iten ise bedel 15 bin diye tutturanlardır."

Metin, Hayri, Halis, Hüseyin hepsi aynı şeyleri söylüyorlar. "İşsizlerin iş güvenceleri yok. Bu bedel güçlerinin çok üstünde. Ödemeleri olanaksız. Bu sorunun altından kalkamamak psikolojik olarak yıkıyor onları. Hem kendilerine, hem herkese, herşeye karşı güvensizlik duyuyorlar. Yalnızlığa ya da suçluluğa itiliyorlar. Yok ediliyorlar."

Daha ne sormalı?

10'da başlayacak olan kongrenin yapılacağı salon adresi şöyle: Jugendherberge, 4300 Essen-Werden

Düsseldorf'da ulusal sorun semineri

DİBAF'a bağlı Düsseldorf İşçi Derneği'nde 20 Ocak Pazar günü DISK'e bağlı Sosyal-Iş Sendikası Genel Başkan Vekili **Zeki Kilis** ulusal sorun üzerine seminer verdi. Semineri düzenleyen derneğin binası 18 Ocak gecesi kimliği belirsiz kişilerce soyulmuş ve bu soygun 5 bin mark zarara yol açmıştı.

Göppingen İşçi Birliği Genel Kurulu yapıldı

FİDEF'e bağlı Göppingen İşçi Birliği 8. Olağan kurulu, 19 Ocak Cumartesi günü Haus der Jugend salonlarında yapıldı. Genel Kurul'a DGB Başkanı Waldemar Breg, **VVN birinci ve ikinci başkanları ve öteki demokratik örgüt temsilcileri de katıldılar.**

DGB Bölge Gençlik Konferansı

DGB Düsseldorf bölgesi Gençlik Konferansı, 26 Ocak Cumartesi günü DGB bölge binasında yapıldı. Konferans, neo-nazilere karşı daha güçlü savaşım verilmesini ve meslek eğitimi yerlerinin açılmasını istedi. 17 sendikanın bölge gençlik temsilcilerinden oluşan 60 delegenin katıldığı konferansa ayrıca, DGB Bölge Başkanı İGM-Sekreteri ve FEBAG temsilcisi konuk olarak katıldılar.

Brabant'ta Genç-Kom kuruldu

Hollanda'nın Tilburg kentinde, Noord Brabant bölgesinde 12 gençlik örgütü (Tilburg-Türk Gençler Cemiyeti, drunen-Türkiyeli Gençler Derneği, Gilze-Rijn- Scihting Türkse Gemeentesschap, Breda-Türk Kültür Derneği, Etten-Leur-Turkse Centrum, Bergen Op Zoon-Turkse Jongeren Centrum, Roosendal- Türk Kültür Cemiyeti, Eindhoven-HTİB Şb. Gençlik Komitesi, Helmond-Gençlik Girişimi Zeven Bergen-Turkse Centrum, Bosch-Dostlar Derneği, Waalwjik-Türkiyeli Gençler Derneği) "Gençlik Yılını Kutlama Komite" si"ni **(Brabant GENÇ-KOM) kurdular. Komite Nisan ayı içinde bir gençlik konferansı yapma kararı aldı.**

SENDİKACI GÖZÜYLE

Ümit KÖSEOĞLU

Fakir daha fakirleşirken...

Aralık 1984 araştırmalarına göre Federal Almanya'da (FAC) işsizlik, resmi rakamlara göre 2,4 milyona ulaşarak, 1950'den bu yana en yüksek düzeye çıktı. Resmi rakamlara göre diyoruz, çünkü gerçek işsizlerin sayısı 1 milyon **"gizli"** işsizle birlikte 3,5 milyonu bulmakta. İş piyasasının durumunu gözönüne alarak söylemek gerekirse, işsizliğin önümüzdeki günlerde daha da artacağından kimsenin şüphesi olmasın.

İşsiz bırakılan milyonlarca insan sadece parasal kayba uğramakla kalmamakta, aynı zamanda, içinde yaşadığımız kapitalist toplumda sosyal felakete de itilmektedir. Geçtiğimiz yıl kısıtlanan işsizlik parası ve işsizlik yardımının yanında, bugün, yaşamını sürdürebilmek için sosyal yardıma başvuranların sayısında da hızlı bir artış vardır. Şu anda FAC'de 3 milyon insan sosyal yardımla yaşamaktadır. Genel nüfusun yüzde 4,5'ini oluşturan bu insanlar, ayda ortalama 300 mark ile yaşamlarını sürdürmek zorunda bırakılmışlardır.

Sosyal yardım alanların sayısında 1982'ye oranla 600 bin artış vardır. Bu yardıma başvuranlar arasında yaşlıların ve yabancıların sayısında, diğerlerine oranla daha hızlı bir artış gözlenmektedir. 50 ve daha yaşlı insan grubu arasında yüzde 30'luk bir kitle işsizlik parası ve yardımı alamamaktadır.

Federal Almanya'daki koalisyon hükümeti bir yandan işçilerin kazanılmış haklarına 1985'de de yeni kısıtlamalar getirmeye hazırlanırken, diğer yandan da sabun köpüğünü andıran önlemlerle işsizlere hoş görünmeye çalışmaktadır. Şöyle ki: 49 yaşını doldurmuş olanlar işsiz kaldıkları takdirde, 1 Ocak 1985'den itibaren en fazla 18 aya kadar işsizlik parası alabileceklerdir. Bilindiği gibi, işsizlik parası ödemesi bu zamana kadar bir yıl süreyle yapılmaktaydı. Bir yılın ötesinde kimin, kaç ay süreyle işsizlik parası alacağı, o kişinin son 7 yılda ödediği işsizlik sigortası süresiyle orantılıdır.

Öte yanda **"kaşıkla veren hükümet, kepçeyle geri alır"** misali, yine 1 Ocak 1985'den itibaren yürürlüğe giren bir uygulamaya göre, işçinin sebep olduğu nedenlerle kendisine çıkış verilen veya kendi arzusuyla işyerinden çıkış alanlara 12 hafta işsizlik parası ödenmeyecek. Bilindiği gibi bu süre, bu zamana kadar 8 hafta idi.

Kriz, işsizlik ve sosyal felaket yükseledursun, Alman tekelleri bütün bunlardan yararlanarak tarihlerinin altın yıllarını yaşıyor, savaş sonrasının en yağlı kârlarını vuruyorlar. Kamuoyuna bahane olarak kullandıkları metal ve basın işçileri grevine rağmen FAC genelinde kârlarında 1983'e oranla, 1984'de yüzde 15'e yakın bir artış gözleniyor.

FAC tekelleri dış ticarette de büyük vurgunlar vuruyor. 1984'de dışarıya sattığı malların tutarı, dışarıdan aldığından 55 milyar marklık bir fazlalık kaydediyor. Diğer bir deyişle, 55 milyar marklık bir dış ticaret fazlası elde ediliyor. Bu kâr, hem de, petrole, petrol mamullerine ve benzeri diğer maddelere, geçen yıllara oranla daha fazla ödeme yapıldığı halde kazanılıyor.

İşsizlerin sayısı, Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) üyesi ülkelerde de patron kârlarıyla birlikte yükselmekte. Üye ülkeler patronları, bir yandan hükümetler kanalıyla işçi haklarına kısıtlama getirirken, diğer yandan da fiyat diktası ile ek kârlar elde ediyorlar. Sadece 1984 yılında fiyat kırımına yolaçmak için imha edilen tereyağı, meyve, sebze ve şarap gibi maddelerin tutarı AET ülkelerinde 500 milyon mark tutmaktadır. Bu miktar ile açlıkla karşı karşıya olan 1 milyon insan, bir yıl süreyle beslenebilirdi. Dünyamızda her iki saniyede bir, bir insanın öldüğü, 1,5 milyar insanın eksik, yetersiz beslendiği günümüzde, 600 bin ton sığır eti, 800 bin ton süttozu, 1 milyon ton tereyağı **"fiyat kırımına yol açmasın"** gerekçesiyle AET ülkeleri depolarında bekletilmektedir.

Milyonlarca işsiz, milyarlarca patron kârı...Ne diyor FAC anayasası: **"Federal Almanya Cumhuriyeti, demokratik, sosyal, hukuk devletidir."**

Evren-Özal rejimini "meşrulaştırmak" için Kohl hükümeti kolları sıvadı ve Hannover Fuarı'nın açılışı bahanesiyle Özal F. Almanya'ya davet edildi

25 bin Türkiyeli ve Alman Hannover'de Özal'ı "lâyık olduğu gibi" karşılayacak

Evren-Özal rejimine uluslararası planda destek sağlama ve meşrulaştırma etkinliklerinin başını çeken Federal Alman hükümeti, yeni bir bahane bularak Turgut Özal'ın Almanya'yı ziyaret etmesine olanak sağlıyor. Geleneksel Hannover Fuarı'nın 16 Nisan'da yapılacak açılışına Başbakan Özal da katılacak ve resmi devlet töreni ile karşılanacak. Ancak Federal Alman gericiliğinin bu tutumu yanıtsız kalmıyor. Haberin duyulmasıyla birlikte Alman Sendikalar Birliği'nden (DGB), SPD'ye, Yeşiller'den DKP'ye ve hemen tüm Türkiyeli göçmen örgütlerine kadar geniş bir demokratik güçler yelpazesi, **"Turgut Özal'a layık bir karşılama töreni"** için harekete geçtiler. Edinilen bilgilere göre 20 Nisan günü Hannover'de saydığımız tüm örgütlerin katılımı ile en az 25 bin kişinin biraraya gelmesi beklenen bir miting düzenleniyor. 12 Eylül darbesinden bu yana Türkiye'deki faşist rejime karşı düzenlenen en büyük protesto gösterisi niteliği taşıyacak olan eylemle ilgili hazırlıkların yoğun biçimde sürdüğü bildiriliyor.

Partnerland Türkei

Türkiye'nin "kardeş ülke" ilan edildiğini gösteren Hannover fuarı amblemi. Federal Alman hükümeti böylece, uluslararası planda köşeye sıkışmış olan diktatörlük rejimine ve Özal hükümetine prestij kazandırmaya çalışıyor

Özal gene gelecek

Geçtiğimiz günlerde Federal Almanya'ya resmi bir gezi yapan Devlet Bakanı Mesut Yılmaz'ın yaptığı açıklamaya göre, Hannover Fuarı'nın 16 Nisan günü yapılacak olan açılış törenine Turgut Özal da **"davetli"** olarak katılacak. Özal'ı şahsen ve resmen davet etme cesaretini gösteremeyen Federal Alman hükümeti, Türkiye'deki rejime vermek istediği desteği değişik kuruluşlar üzerinden yaptığı davetler aracılığıyla gösterme yolunu tercih ediyor. Hatırlanacağı gibi, geçtiğimiz yıl da Hamburg'daki bir işveren örgütü Özal'ı konferans vermek üzere çağırmış ve Özal gelişinde **resmi devlet töreniyle** karşılanmıştı.

Özal'ın davet edilmesinin yanısıra fuar boyunca **"kardeş ülke"** Türkiye'ye ayrılmış 2 bin metrekarelik alan üzerinde **130 Türk firması** pavyon açacak. Ayrıca geniş bir tanıtma programı da hazırlanıyor. **Idil Biret**'in konserleri ve **Devlet Halk Dansları Topluluğu**'nun gösterilerinin yanısıra Türk ressamlarının sergileri ve moda defileleri de düzenlenecek.

Verilen bilgiler arasında Hannover **Inter Continental Oteli**'nde Türkiye ekonomisi ile ilgili seminerler düzenleneceği de yer alıyor. Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) müsteşarı **Yusuf Özal** ve Başbakanlık müsteşarı **Ekrem Pakdemir**'in katılacağı bu seminerleri OECD eski Genel Sekreteri **Van Lennep,** daha önce Türkiye yardımı koordinatörlüğü görevini üstlenmiş olan eski SPD'li Maliye Bakanı **Hans Matthöfer** ve CDU'nun ekonomi uzmanı **Walther Leisler-Kiep** yönetecekler. Ekonomik seminerler çerçevesinde Türkiye ile ilgili filmler de gösterilecek. TRT Genel Müdürü de Şubat ayı içinde Federal Almanya'ya gelerek ZDF ve WDR yöneticileriyle Özal hükümetinin bu **propaganda atağını** desteklemeleri konusunda bir görüşme yapacak. Fuar sırasında **Horten** mağazaları da birer Türkiye sergisi ile kampanyaya katılıyorlar.

Devlet Bakanı Mesut Yılmaz 20 Ocak günü Frankfurt Havaalanında yaptığı açıklamada, **"Hannover Fuarı'nın Türkiye'nin bugüne kadar görülmemiş boyutlarda Almanya'da tanıtılması için büyük bir fırsat olacağını"** ve **"Yabancı sermayenin teşvik edilmesinde büyük rol oynayacağını"** vurguladı.

Aşağı Saksonya eyaletinin CDU'lu hükümeti de, Yeşiller Partisinden **Christel Schuran**'ın sunduğu meclis sorusuna verdiği yanıtta 6 Kasım seçimlerinden sonra Türkiye'de durumun **"adım adım normalleştiğini"** belirterek şunları söyledi: **"Aşağı Saksonya Eyalet Hükümeti, Türkiye'de başlatılan demokratikleşme adımlarını, genel ekonomik durumun iyileşmesi ile de destekleyecek her türlü çabayı selamlıyoruz."**

Fuar müdürü **Dr. Klaus Goermann** ise Türkiye'nin **"kardeş ülke"** ilan edilmesinin ardındaki politik hesapları gizleyebilmek amacıyla: **"Biz politik bir kurum değiliz. Türkiye'nin katılımı bizim için salt ekonomik bir olaydır. Ne var yani, Türkiye de dünyadaki tüm diğer ülkeler gibi bir ülkedir"** dedi.

Demokratik çevrelerin tepkisi

Fuarda Türkiye'nin **"kardeş ülke"** olarak ağırlanacağı haberi duyulduktan hemen sonra demokrasi güçleri harekete geçti. Yeşiller Eyalet Parlamentosu Grubu meclise bir soru önergesi verdi. Bir DKP'li ve üç Yeşiller Partisi üyesinden oluşan **Yeşil Alternatif Yurttaş Listesi** (GABL) de, Hannover Belediye Meclisi'ne bir soru önergesi vererek Türkiye'deki rejimin kendini tek taraflı tanıtmasını engellemek için Türkiyeli demokratik örgütlere ve Alman dayanışma girişimlerine fuarda yer ve maddi olanak verilmesinin düşünülüp düşünülmediğini sordu.

"Türkiye ve Kürdistan'daki politik tutuklularla dayanışma komitesi" adına bir açıklama yapan GABL yerel parlamenteri **Ludwig List** yaptığı açıklamada Vali **Schmalstieg** ve sorumlu politikacıları suçladı ve 20 Nisan'da büyük bir protesto yürüyüşünün yapılacağını açıkladı.

ANAP elebaşıları Batı Avrupa'da. Soldan birinci M. Keçeciler, ikinci Mesut Yılmaz, en sağda Çalışma Bakanı Kalemli

ANAP, göçmen işçileri bir kez daha sattı: Yapı tasarrufları kesin dönüş şartına bağlandı

• ANAP'lı bakanların F. Almanya'yı ziyaretlerinin amacı, işçilerin yapı tasarrufu hesaplarında birikmiş 3 milyar markı, tekellerin kasalarına aktarmayı sağlamaktı.

Çalışma ve Sosyal Işler Bakanı **Mustafa Kalemli,** Devlet Bakanı **Mesut Yılmaz** ve ANAP Genel Başkan Yardımcısı **Mehmet Keçeciler**'in 20-25 Ocak tarihleri arasında Federal Almanya'ya ve Batı Berlin'e yaptıkları ziyaret, iktidardaki Özal hükümetinin yurt dışındaki Türkiyeli işçilerin gerçek sorunları karşısında izlediği politikanın gerçek yüzünü bir kez daha gözler önüne serdi. Bakan Mustafa Kalemli'nin yaptığı açıklamaya göre gezinin amacı, **"işçilerimizin sorunlarına çözümler getirmek ve Federal Almanya'da tasarruf sandıklarında birikmiş paraların Türkiye'ye aktarılmasıyla işçilerin ev sahibi olmalarını sağlamak"**tı. Oysa 5 günlük ziyaret programının yalnızca **yarım günü** bu konuya ayrı-

KALEMLİ NE DEDİ?

7-8 ay önce gündemde olmayan hatta Alman dostlarımızın pek konuşmak istemedikleri yapı tasarrufları konusu konuşulabilir bir hale gelmiştir. Bu konu işçilerimizin lehine çözülecektir. (24 Ocak'ta Hannover Türkevi'nde düzenlenen toplantıdan)

İŞÇİLER NE İSTEDİ

Bırakın bu yapı tasarruflarını, bizim esas sorunlarımızla uğraşın: Çocuklarımızın okul ve meslek eğitimi, geri döndüğümüzde iş sorunumuz, emekliliğimizin işveren payları burada kalıyor, onları da almak istiyoruz. (Aynı toplantıda konuşan işçilerden)

nabilecek durumda olan 100 bin Türkiyeli işçiyi daha kesin dönüşe zorlamak istedi. Çalışma Bakanı Mustafa Kalemli ise kredilerin Türkiye'ye aktarılabilmesinin **"kesin dönüş şartına"** bağlanmasına te-

ve parti yöneticilerinin yaptıkları bu ziyaretin Federal Almanya'daki işçilerimiz arasında tepkiyle karşılanmasının bir başka nedeni de, Özal'ın CDU ile yakın ilişkiler kurabilmek için Federal Almanya'ya gönderdiği heyete, CDU/CSU hükümetinin izlediği yabancılar politikasını **övdürtmesi** oldu. Heyet beş günlük gezi boyunca **Batı Berlin'**de CDU'lu Sosyal Işler Bakanı **Ulf Fink**'le, CDU'nun dış politika sorumlularından **Hofmann**'la, Kreuzberg semti Belediye Başkanı **Funk**'la ve Batı Berlin Belediye Başkanı CDU'lu **Diepgen**'le görüşmeler yaptı. Bu görüşmeler sırasında Devlet Bakanı **Yılmaz,** Batı Berlin Senatosu'nun yabancı düşmanı politikasını överek bu politikanın **"insani olduğunu ve devam etmesi gerektiğini"** söyledi ve CDU'nun Mart ayında yapılacak Belediye seçimlerinde kullandığı propaganda sloganını tekrarlayarak, Batı Berlin'in CDU hükümetinin politikasının **"ayı gibi kuvvetli"** olmasını istedi.

Hannover'de de Aşağı Saksonya eyaletinin CDU'lu Başbakanı

Sığınmacı Kampındaki açlık grevi

İSVEÇ MEKTUBU — Osman İKİZ

İsveç yol ayrımına mı geliyor?...

açlık grevi kazanımlarla sona erdi

Bavyera'daki **Neuburg** sığınmacı kampındaki insanlık dışı koşulları protesto amacıyla başlayan açlık grevi, 17 gün sonra, 26 Ocak günü sona erdi. 15 Ocak günü, kamptaki toplam 520 sığınmacının 509'unun katıldığı yemek boykotu, en etkili protesto eylemlerinden biri oldu. Sosyal İşler Bakanı **Neubauer**'in, her sığınmacı için günlük yemek harcamasının 7,38 mark olacağını açıklaması, açlık grevinin en önemli kazanımı olarak değerlendiriliyor. Şimdiye dek her bir sığınmacı için günde 3 mark değerinde yiyecek getirtiliyordu. Bakan ayrıca, yiyecek paketlerinin kontrolden geçirileceğini ve gerekirse yiyeceklerin başka bir firmaya ısmarlanacağını da söylemek zorunda kaldı. Bakanın, sığınmacıların kamptaki tutukevine özgü koşulların kaldırılmasına ilişkin istemlerinin hiçbirine değinmemesi üzerine **Açlık Grevi Komitesi**, savaşımın sürdürüleceğini belirterek kamuoyunu dayanışmaya çağırdı.

Paris'te İtimat Konfeksiyon'da grevi işçiler kazandı

Paris'teki **Itimat Konfeksiyon** işçilerinin, ocak ayı sonunda dört gün sürdürdükleri grev başarıya ulaştı. 6 Türkiyeli ve bir Pakistanlı işçinin, sağlığa aykırı iş koşullarına ve 10-12 saatlik işgünü uygulamasına karşı başlattıkları grev sonunda yapılan sözleşmeyle, parça başı çalışmaya son verildi ve 39 saatlik iş haftası kabul edildi. Ayrıca aylık ücretlerin 5 bin franka yükseltilmesi, fazla mesai saatlerinin bordrolara işlenmesi, işçilerin her yıl sağlık kontrolünden geçirilmeleri ve aralık ayı fazla mesai ücretlerinin ödenmesi gibi bir dizi kazanım elde edildi.

Itimat işçilerinin CGT saflarında yürüttükleri bu grev, Paris'te çoğunluğu küçük atelyelerde ve elverişsiz iş koşullarında çalışan binlerce Türkiyeli konfeksiyon işçisi için yüreklendirici bir savaşım örneği oldu.

İsveç yol ayrımına mı geliyor?...

Isveç sonbaharda yapılacak genel seçimlere hazırlanıyor. Partiler şimdiden seçim havasına girmeye başladılar. Daha ısınma turlarındayken savrulan sert salvolar seçim eşiğinde mücadelenin oldukça sert geçeceğini gösteriyor. Yoğun saldırı atışları muhalefetin en sağ kanadından geliyor. Bu tutucu parti iki yanına Liberal Halk Partisi ile Merkez Partisi'ni alarak iktidardaki sosyal demokratları zayıf yerlerinden vurmaya çalışıyor.

İktidar ile muhalefet arasındaki başlıca tartışma, sosyal demokratların önceki yıl uygulamaya soktukları **ücretliler fonları** üzerinde yoğunlaşıyor. Sağ partiler ücretliler fonlarının uzun vadede Isveç'i komünist bir düzene götüreceğini iddia ederlerken Isveçliye özgürlüklerinin tehlikede olduğunu söylüyorlar. Onun için de bu seçimlerin **yol ayrımı** seçimi olduğunu vurguluyorlar.

Bu kuzey ülkesinin sessiz, içine kapanık ve soğukkanlı insanları da televizyon karşısında oturup söylenenleri kuşkuyla izliyor ve işin içinden nasıl çıkacağını kara kara düşünüp duruyor. Sosyal demokratlar bugüne kadar muhalefetin karşısında daha pasif kaldılar. Ücretliler fonlarının ulusal ekonominin yararına olduğunu işçilerin de fonlar kanalıyla alınacak hisse senetleriyle ekonomide söz sahibi olacaklarını söylemekten ileriye gidemediler. Komünistler ise fonların sermayedarlara finansman kolaylığı sağlayacağını söylüyor. Yapılan kamuoyu yoklamalarında sendika üyesi işçilerin ezici çoğunluğunun fonlara karşı oldukları ortaya çıktı. Dahası seçimlere yönelik kamuoyu yoklamalarında da sosyal demokratların önemli oranda oy kaybına uğradıkları görülüyor. Sonbahara kadar bu eğilim devam ederse, sandıktan sağ iktidar çıkacak demektir.

Öte yandan bazı gözlemciler, kamuoyu yoklamalarına rağmen seçim sonuçları için konuşmanın daha erken olduğunu söylüyor. 1982'de altı yıl aradan sonra tekrar iktidara gelen sosyal demokratların kötü bir ekonomi devraldıkları, ancak iki yıl içinde dışsatımda ve yatırımlarda başarılı bir gelişme sağladıkları belirtiliyor.

Önümüzdeki aylar gelişmeleri göreceğiz; ancak İsveç'te sağ bir iktidarın Amerikancı bir çizgiye oturacağını pekçok kimse farkediyor. Birkaç yıl öncesine kadar toplumda hiçbir etkinliği olmayan en sağdaki partinin aşırı bir gelişme göstermesi toplumda çelişkilerin derinleştiğini gösteriyor. Anti-komünist ve anti-sovyetik propagandanın en ince örneklerinin yoğun bir şekilde işlendiği İsveç'te, sağ iktidarlarla birlikte NATO üyeliğinin bile gündeme gelebileceği kaygıyla konuşuluyor artık. Sağ partiler, sosyal demokratların politikasını hedef gösterip seçmene **yol ayrımı** seçimi uyarısında bulunurken belki de kendi niyetlerini dile getirmek istiyorlar.

günlük ziyaret programının yalnızca **yarım günü** bu konuya ayrılırken, geriye kalan bütün günler izlediği politika ile yabancı düşmanlığını her gün biraz daha tırmandıran CDU ve CSU yöneticileriyle kapalı kapılar ardında yakın ilişkiler kurmaya ayrıldı.

Bütün gezi programı boyunca yalnızca yarım gün ayrılan **"yapı tasarruflarının Türkiye'ye aktarılması"** konusundaki görüşmelerin, Federal Alman hükümetinin istediği doğrultuda **"geri dönüş şartına"** bağlanması, Federal Almanya'daki işçilerimiz arasında doğal olarak tepkiyle karşılandı. Yapılan görüşmeler sonucunda, işçilerimizden, Federal Almanya'daki yasalara göre her ay kesilen **26 marklardan** ve işverenin de aynı orandaki katılmasıyla oluşan ve bankalarda biriken yapı tasarruflarının, **kredi** biçiminde Türkiye'ye aktarılması prensip kararına bağlandı. Ancak Federal Almanya hükümeti bu kredinin Türkiye'ye aktarılabilmesini 3 yada 4 yıl içinde **"kesin dönüş şartına"** bağlamak ve böylece şu anda bu krediden yararla-

kiye'ye aktarılabilmesinin **"kesin dönüş şartına"** bağlanmasına temelde itiraz etmedi; yalnızca sürenin 3-4 yıldan daha uzun tutulmasını istedi. Süre konusunun uzmanlar arasındaki görüşmelerle bir yıl içinde bir çözüme kavuşturularak ilgili yasanın yürürlüğe sokulması bekleniyor.

Federal Alman hükümetinin uyguladığı yabancılar politikasına ve özellikle **"geriye dönüş zorlamasına"** karşı olduğunu propaganda eden Özal hükümetinin, yapı tasarrufları konusunun **"kesin dönüş şartı"**na bağlanmasını kabul etmesi, esas amacın yurt dışındaki işçilerin sorunlarına çözüm getirmek değil, onların birikmiş döviz tasarruflarını Türkiye'nin dış borçlarını ödemekte kullanmak için Özal hükümetini destekleyen ENKA holding gibi inşaat tekellerine yeni iş alanları yaratmak olduğunu bir kez daha gösterdi. Nitekim şu anda Federal Alman bankalarında birikmiş olan tasarruf miktarının **3 milyar markı** bulduğu bildiriliyor.

Özal hükümetinin bakanlarının

Hannover'de de Aşağı Saksonya eyaletinin CDU'lu Başbakanı Ernst Albrecht'le görüşen heyet, 14 Ocak günü Hannover Türkevi'nde bir grup Türkiyeliyle yapılan toplantıda işçilerimize **"Zimmermann propagandası"** yaptı. Devlet Bakanı Mesut Yılmaz burada yaptığı konuşmada, CSU'lu İçişleri Bakanı Zimmermann'ın kendi hazırlattığı ve **"Zimmermann Yasası"** olarak da bilinen **"yeni yabancılar yasası"**na gene kendisinin **"karşı olduğunu"** söyledi. Mesut Yılmaz aynı konuşmasında Federal Almanya'ya yaptıkları ziyaretin **gerçek amacının** CDU ve CSU partileriyle ANAP arasındaki ilişkileri geliştirmek olduğunu da belirterek, **"Alman hükümet partileri CDU ve CSU ile işbirliği yolları arayacağız. Bu şekilde problemlerin hallinde, dostluk kuracağımız bu partilerin teşkilatlarından da yardım isteyeceğiz"** dedi.

Berlin-GEW Kalemli'nin ziyaretini protesto etti

Öğretmenler Sendikası GEW'nin Berlin örgütü 22 Ocak 1985 günü yaptığı bir basın açıklamasıyla, Çalışma Bakanı Mustafa Kalemli başkanlığındaki Türk heyetinin Berlin'e ziyaretini protesto etti. Açıklamada özetle şöyle deniyor:

"Her ne kadar GEW Berlin örgütüne bağlı öğretmen ve eğitimciler halklar ve onların temsilcileri arasındaki ilişkileri selamlıyorlarsa da, böylesi anti-demokratik bir rejimin temsilcilerine hoşgeldin demek, Berlin Okul Yasası'nın 1. maddesine terstir.

Bu nedenle GEW Berlin, Türkiye hükümet heyetinin Kreuzberg 2. Gesamtschule'ye yaptığı ziyareti şiddetle protesto eder ve Berlin Senatosu'ndan şu andaki Türk hükümetine politik olarak değer kazandıracak her şeyden kaçınmasını ister."

Ayrıca Kalemli'nin ziyaret ettiği Kreuzberg Gesamtschule öğretmenleri, Barış Derneği, TÖB-DER ve diğer davalardan yargılanmış politik tutukluların adlarının bulunduğu 79 kişilik bir listeyi heyet başkanı Kalemli'ye sundular ve tüm politik tutukluların serbest bırakılmasını istediler.

SENDİKACI GÖZÜYLE — Yılmaz KARAHASAN

Robotlar dost mu, düşman mı?

Günümüzde en çok tartışılan konulardan biri de **"yeni teknoloji ve uygulanışı"**, ve bunun beraberinde getirdiği olanaklar ve rizikolar.

Her devrim aşamasında sonucun önceden bilinmesi nasıl kesin değilse zamanımızdaki bu **"üçüncü sanayii devrimi"** aşamasında da sonucun nereye varacağı kesin değil... Böyle bir saptama **"bekleyelim, çay içelim"** anlamını taşımıyor. Tersine. Işçi hareketi, sendikal hareket olarak bu aşamada daha yoğun, daha kararlı ve daha bilinçli hareket etmenin gerekliliğini vurguluyor.

Kompüterlerin (Bilgisayarın) desteğinde ve yönlendiriminde makinelerin hızlı bir artışla işyerlerinde kullanılmaya başlanması; şimdilik daha çok kalifiye olmayan pis, ağır, monoton ve seri (montaj işleri gibi) işlerin fabrikalarda **"sarı kafalı Kollegeler"** diye adlandırılan robotlara yaptırılması kuşkusuz özellikle ve en önde kadın ve yabancı emekçi arkadaşları etkilemektedir. Birçoğu işyerini kaybetmiş, bir çoğu da topun ağzında bulunmaktadır...

Otomasyon, rasyonalizasyon, elektronik, mikroelektronik, telekomünikasyon ve ev kompüterleri gibi kavram ve uygulamalar, aile içi özel yaşantımız dahil güncel yaşantımızın her alanını kapsamına alıyor. Ve her geçen gün korku daha da yaygınlaşıyor, baskı daha da artıyor, şartlandırılma olanakları alabildiğine genişliyor. Fabrikalar ve bürolarda kalifiye işlerin azaltılması, ücret ve maaş gruplarının düşürülmesi, iş alanlarının imhası ve giderek yığınsal işsizliğin daha da artması bu uygulamanın sonucu. Yani teknolojik ilerleme sosyal ve toplumsal gerilemeye neden oluyor!..

Öyleyse soru şu: Yeni teknolojiye karşı mı olmalıyız? Işçiler, sanayii devriminin başlangıç dönemlerinde makineleşmenin ilerlemesi nedeniyle baskı, sömürü, açlık ve sefaletin de yaygınlaştığını görünce makineleri kendilerine düşman görmüşler ve üzerlerine yürüyerek kırıp dökmüşlerdi..

Yüzeyden bakıldığında bugün makinelerin, robotların işçilerin üzerine yürüdüğü, emekçi halka karşı hücuma geçtiği görünümü sözkonusu. Ama gerçekte hücuma geçen makineler, robotlar değil patronlar, kapitalist sınıf. Uluslarası rekabet gücünün korunması gerekliliğini gerekçe göstererek halen ileri sürülen formül **"daha fazla kar eşittir daha fazla yatırım; daha fazla yatırım eşittir daha fazla iş alanı"** formülü. Ancak belgeleriyle biliyoruz ki bu **"eşitleme"** doğru değil. Kârlarda patlama biçiminde bir artış var. Yatırımlar yapılıyor. Ancak iş alanlarında artma değil sürekli eksilme var. Her geçen gün daha az insanla daha kısa zamanda daha çok üretim sözkonusu.

Rasyonalizasyon tekniğinin yoğun bir biçimde uygulanması işyerlerinin imhasına mı neden oluyor, yoksa çalışma koşullarının insancıllaştırılması ve çalışma süresinin kısaltılmasına mı olanak sağlıyor, sorusu ne tekniğe yöneltilebilecek ve ne de tekniğin yanıtlayabileceği bir soru; emekle-kapital, daha doğrusu işçi sınıfıyla kapitalist sınıf arasındaki güç dengesi ve sınıf savaşımı sonucunun yanıtlayabileceği bir soru. Tabii bu arada **"devlet mekanizmasını"** hangi sınıfın daha çok kendi çıkarına kullanabildiği sorusu da büyük bir önem taşıyor.

Daha açık bir deyimle: Işyerini imha eden, emekçilerin işsiz kalmasına, sokağa atılmalarına neden olan **"sanayii robotu"** değil, o robotu bu amaçla oraya yerleştiren patrondur! Öyleyse ilk ağızda sormamız gereken de, patronların hangi mülkiyet ve üretim ilişkisinde, hangi yönetim ve kullanım yetkisinde, hangi toplum düzeninde yeni teknolojiyi kendi çıkarlarına ve emekçi halka karşı uygulayabildikleri sorusudur.

IG Metall 2. Başkanı Franz Steinkühler'in de vurguladığı gibi, **"sendikalar yeni teknolojilere karşı değil, uygulanmalarından doğan yararların patronlarca kendi ceplerine atılması, olumsuz sonuçlarının ise emekçi halkın sırtına bindirilmesine karşıdır."** Işte bu nedenle işçi hareketi ve sendikal örgütleri kapitalist ekonomik sistem ve burjuva toplum düzenine karşı bilinçli savaşımlarını daha da hızlandırmak zorundadırlar. Ve bu kavgada yabancı emekçiler, en önce ve en çok etkilenenler olarak, saf dışı kalamazlar!..

Eroinle yakalanan faşist katil Rifat Yıldırım "ötmeye" başladı

Avrupa'da, Türk faşistlerinin esas uğraşı: Eroin, silah, döviz kaçakçılığı, cinayet ve terör...

Bir süre önce Frankfurt'ta 1,5 kilo eroinle yakalanan faşist katil **Rifat Yıldırım**, kapatıldığı cezaevinde **ötmeye** başladı. Sorgusu sırasında Batı Avrupa'daki Türk faşistlerinin eroin, silah ve döviz kaçakçılığına ilişkin **"milliyetçi eylemlerini"** bir bir, üstelik ad, yer ve zaman belirterek açıklayan faşist **"bülbül"**, bu örgüt ve gruplarla organik bağlar içinde olduğunu da itiraf etti.

Geçtiğimiz hafta Cuma akşamı Frankfurt Savcılarından **Dr. Harold Körner**'in düzenlediği çok ilginç ve önemli basın toplantısında kamuoyuna duyurulan bilgilere göre **Rifat Yıldırım**, Türkiye'de Doçent Doktor **Bedrettin Cömert**'in öldürülmesine aktif olarak katıldı. Bir süre Türkiye'de **MHP**'nin olanakları ile saklanan katil, daha sonra Federal Almanya'ya kaçmayı başardı.

Bu arada bir süre Alman polisince gözaltına da alındı. Ancak Türkiye'ye iadesi durumunda idam edileceği için serbest bırakıldı. Savcı Dr. Körner'in bildirdiğine göre, Rifat Yıldırım serbest bırakılışından sonra Offenbach'ta Main ırmağı üstünde **Derya Aile Gazinosu** adlı bir yer açtı. Ancak bunun bir paravan

BABALAR VE OĞULLAR
Soldan sağa Türkeş, Enver Altaylı ve Rifat Yıldırım

olduğu anlaşılıyor. Nitekim bir kaç ay önce **Rifat Yıldırım**, yanında bir başka faşistle **(Mehmet Erdem?)** birlikte alıcı kılığındaki polislere 1,5 kilo eroin satmak isterken suçüstü yakalandı.

Gerek Frankfurt savcılığının, gerekse **"davadan dönmüş"** kimi faşistlerin açıklamalarına göre Frankfurt kentinde Türklerin ticaret merkezi niteliğini taşıyan **City Bazar** adlı **"pasaj"** aynı zamanda eroin ticareti ile faşist örgütlenmenin de bir karargahı olarak işliyor. Nitekim bu pasajda **"iyi ve yüksek cirolar"** yaptığı gözlenen bazı dükkan ve market benzeri bakkalların aslında faşist **MHP**'nin Batı Avrupa'daki örgütlerine ait olduğu öğrenildi. Bunların hemen tümünün, **Türkeş**'in Batı Avrupa'daki en yetkili temsilcisi olduğu söylenen **Enver Altaylı** tarafından yönetildiği ve işlettirildiği de iddialar arasında yer alıyor. Ancak bu konuda henüz kesin bir kanıt ele geçirilemedi.

Dr. Harold Körner'den edinilen bilgilere göre Türk faşistlerinin eroin, silah kaçakçılığı gibi **"ticari eylemleri"** salt Federal Almanya' yla da sınırlı değil. Isviçre ve Fransa'da yuvalanmış faşist obalarla organik bağlar içinde çalışılıyor. Gözlemciler buna kanıt olarak geçtiğimiz günlerde Fransa'da sayılarının 11'den az olmadığı bildirilen bir gurup faşistin eroin kaçakçısı olarak yakalandığını hatırlatıyorlar. Keza Abdi Ipekçi cinayetinde Ağca'nın suç ortağı **Mehmet Şener** de gene eroin kaçakçılığından halen Isviçre'nin **Basel** kentinde tutuklu bulunuyor.

Frankfurt polisi, ülkücü faşistlerin eroin, kokain ve silah kaçakçılığının yanısıra soygun, beyaz kadın ticareti, kimi Türk dükkanlarından **"koruma parası"** adı altında haraç alma, özellikle MSP eğilimli cami derneklerinde etkin olabilmek için adam kaçırma, rehin alma, şantaj ve ölümle tehdit gibi suçlara da bulaştıkları konusunda **"kuşkuyu aşan bilgilere"** sahip.

Bu amaçla Frankfurt Polisi Ağır Suç Masası'nda **"371. Tim"** adı verilen 6 kişilik bir çalışma grubu oluşturuldu. Bu tim, tüm polis şubelerinden dilediği bilgi ve listeleri alabilme yetkisiyle donatıldı. Bu arada **Türk Federasyonu**'nun **"legal"** bir dernek olarak varlığını koruyabilmesi için, bu tür işlere giren ve yöneten faşistlerin Türk Federasyonu ve bağlı derneklere üye yapılmadıkları da gözlenmekte.

Yaşama sevincini bir an bile yitirmeden...

Yukarıdaki fotoğrafı bize Zeki Sonracı'nın oğlu Seyfi Sonracı iletti. Fotoğrafın solunda Zeki Sonracı'yı görüyorsunuz. Ölümün eşiğinden dönmüş bir demokrasi savaşçısının yüzündeki taşkın yaşama sevinci olanca açıklığıyla görülüyor. Oğlu Seyfi Sonracı babasının yüzündeki yaşama sevincini şöyle tanımlıyor: "Bugün mandalinayı koklayarak ve tadını damağına sindirerek yaşamın güzelliğini, insanlara ve dünyaya olan sevgisini anlatan babamız Zeki Sonracı... Yaşama isteğini bir dakika bile yitirmeyen ve yaşam sevinci içinde dolu dolu gülen babamız Zeki Sonracı...

Tehdit altındaki tanık Erbaş ifadesinden dönmedi

"Zeki Sonracı olayı"nın tanıkları faşist tehdit altında

Zeki Sonracı'ya saldıran Türk Federasyon'a bağlı faşistlerden biri daha resminde tanınıp, aranmaya başlar ve böylece tutuklu sayısı üç ve aranan sayısı ikiye yükselirken, saldırganların yakın çevrelerinin tanıklar üzerindeki baskıyı artırdığı öğrenildi. Hannover'den bildirildiğine göre Zeki Sonracı'nın kanıyla olaydan hemen sonra tutuklanan Resul Çıtak'ın bir akrabası yanına yüzlerini gizleyen iki **"bozkurt"**'u da alarak tanık Haydar Erbaş'ı tehdit etti. Ifadesini değiştirerek, **"Zeki'nin bayrağa ve kitaba küfür ettiğini, olayın bunun üzerine çıktığını"** öne sürmesinin kendisi için **"hayati önem"** taşıdığını vurguladılar. Zeki Sonracı'nın avukatı bu tehdit olayını yazılı olarak savcılığa bildirdi ve derhal önlem alınmasını istedi. Saldırganlar ise amaçlarına ulaşamadılar. Haydar Erbaş ifadesinden dönmedi. Yakınlarından öğrendiğimize göre Zeki Sonracı'nın sağlık durumu giderek iyileşiyor ve önümüzdeki bir-iki hafta içinde taburcu olması bekleniyor. Yeşiller Parlamento Grubu'nun verdiği bilgiye göre Türk Federasyonu'nun ve ona bağlı örgütlerin yasaklanması için yeni bir önerge hazırlanıyor ve büyük olasılıkla bu önerge Mart ayı içinde yapılacak Türkiye'deki durum ve faşist Türk örgütleri ile ilgili meclis tartışmasının ardından oylanacak.

İşte haber kaynakları: Sofya'daki diplomatik çevreler... MİT güdümlü göçmen dernekleri... Adının açıklanmasını istemeyen bir yetkili... Bir işadamının duydukları

Sadece yalana dayalı bir kampanya: Bulgaristan'da Türk katliamı !

Günlerdir boyalı basın çalkalanıyor. En serinkanlı okuyucuya bile **"Herhalde bir şeyler vardır canım. Ateş olmayan yerde bu kadar da duman çıkmaz ki..."** dedirtecek kadar yoğun bir propaganda saldırısı başlatıldı ve tırmandırılıyor: Bulgaristan'daki Türklere amansız zu-

tekim Evren-Jivkov arasında konuyla ilgili diyaloğun kamuoyuna açıklandığı gün (16 Ocak) Tercüman gazetesi **ölü sayısını 880'e** kadar vardırmıştı.

Ve Batı basını...

arayanlar, bir ülkenin yasalarını çiğnediği için sorgulanan ve arabası ve üstü başı aranan muhabirinin polisiye romanlara taş çıkaran öyküsünü okuyabildiler.

Göçmen dernekleri

berlere büyük başlıklarla birinci sayfadan yer veren gazeteler, Özal'ın demecini iç hatta arka sayfalarda gizlemeye çabalıyorlardı. Özal önemli vurgular yapmaktaydı. Öncelikle olayın abartılmasından sıkıntılıydı. Nitekim **"Birşeyler oluyor ama biz bunu diyalogla**

Hannover polisinin

dar yoğun bir propaganda saldırısı başlatıldı ve tırmandırılıyor: Bulgaristan'daki Türklere amansız zulüm uygulandığı, biçok köyün tanklarla haritadan silindiği, en az 40 Türk'ün öldürüldüğü, yüzlercesinin toplama kamplarına sürgün edildiğini yazıyor tekelci basın. Hatta Tercüman bu konuda ölçüyü iyice kaçırdı ve ölü sayısını 880'e filan tırmandırdı. Balkanlarda yeni bir gerginlik tırmanışına yönelmiş, komşumuz Bulgaristan Halk Cumhuriyeti ile ilişkileri dinamitlemeye yönelmiş anti-komünist bu propagandayı hepimiz -biraz da şaşarak- izliyoruz. Gazetelerde çarşaf çarşaf haberler, tüyler ürpertici röportajlar, gözüyaşlı mazlumlardan gelmiş **"gizli"**(?) mektuplar okuyoruz.

Ancak bunca toz duman arasında basit bir soru yanıtsız duruyor: **Nedir Bulgaristan'da olan? Birdenbire tırmandırılan bu propaganda saldırısının aslı astarı var mı?**

Biraz gerilere dönelim

Evet biraz gerilere dönelim. Ama çok değil. Ocak ayının ilk haftası biterken (7 Ocak), ANAP'ın MHP'li kanadının ağır toplarından Devlet Bakanı Mesut Yılmaz, Bursa'da, bölgedeki Bulgaristan göçmenlerinden bir grubun isteği üzerine Bursa Ticaret Borsası salonunda bir toplantı yaptı. Göçmenler toplantıda devlet bakanından yürüyüş izni istiyorlar ve gerekçe olarak da Bulgaristan'daki akrabalarına yapılan zulmü gösteriyorlar. Bu, Hürriyet gazetesinde, 3. sayfada bir haber olarak yer aldı. Ancak haberde yer alan ve göçmenlerin sözcülerinin söylediği belirtilen bir cümle ilgi çekiciydi. Sözcü **"Baskılar ölümlere bile neden olabilecek duruma geldi"** diyordu.

Bir haftalık bir sessizlikten sonra da kampanya birden patladı: İstanbul'da Gaziosmanpaşa'daki **"Göçmenlere Yardım Derneği'ne"** başvuran Bulgaristan göçmenleri **"çatışmalar çıktığını, çok sayıda yaralı olduğunu"** bildirdiler. Kaynakları: **Yakınlarından aldıkları yılbaşı tebrikleriydi!..**

Birkaç gün içinde kampanya iyice büyüdü. Sonunda Çankaya'nın gündemine kadar geldi ve Evren, **Jivkov**'a bir mesaj göndererek **"konuyla ilgilenmesini rica etti"**. Jivkov da cevabında **"Konuyla bizzat ilgileneceğini"** söyledi.

Ancak besbelli ki birileri, Bulgaristan'a yönelen bu azgın kampanyayı tırmandırmaya kararlıydı. Nitekim...

'Ve Batı basını...

Ocak ayının ortasına gelindiğinde bu ilginç konu batı basınına sıçradı. Ancak Türk basınının yeterli ve güvenilir bulduğu **"Göçmenlere Yardım Derneği"** ya da kampanya başlar başlamaz alelacele kuruluveren **"Balkan Türkleri Kültür ve Dayanışma Derneği"** gibi açıkça MİT tarafından güdülen **"göçmen örgütleri"** kaynak olarak kabul edilmemişti. Batı kamuoyunun aşina olduğu **"kaynaklar"**a dayanılarak verildi haber. **Frankfurter Rundschau** gazetesi 17 Ocak'ta Atina muhabiri **Höhler** imzası ile ve ünlü **"Batılı diplomatlar"** kaynağına dayanarak **"Türklerin gece yarısı evlerinden toplandıklarını ve Bulgar makamlarınca Türk azınlığa baskı yapıldığını"** bildirdi. Aynı günlerde **WDR**'in (Westdeutscher Rundfunk) normal haber bültenlerinden birinde, Belgrad'daki **DPA** (Deutsche Presse Agentur) muhabirinin haberi yer aldı. Bozuk Almancasıyla da ilgi çeken muhabir, söylentileri, **"doğruluyor"** ve kimi **"söylentiler"** aktararak ilk söylentileri kanıtlıyordu (!) Batı Avrupa'dan sosyalist ülkelere yayın yapan **CIA** patentli radyo istasyonlarının yıllardır değişmeyen **"haber kaynakları"**ydı bunlar: **Bulgaristan'dan transit geçen bazı iş adamları... Sofya'da görev yapan ve adının açıklanmasını istemeyen bir batılı ülke diplomatı... Bulgaristan'dan yeni dönen bir turist grubunun gözlemleri... İyi haber alan bazı kaynaklar vb...**

Nitekim 19 Ocak günü Tercüman gazetesinde yer alan bir haber bunun kanıtı. İşte bu güvenilir haberden seçmeler:

"Bulgaristan'da Türklerle meskun bölgelerde bazı kanlı olayların patlak verdiği Sofya'daki diplomatik kaynaklarca **doğrulandı... Dolaşan** söylentilere **göre olaylarda ölenler var... Sofya'daki** diplomatlara göre **Bulgaristan'ın güneydoğusunda Türk asıllılar Bulgar makamlarının baskılarına karşı direniyorlar...** İyi haber alan kaynak **bu konuda sorulan bir soruya,** 'elimizde doğrulanmış rakamlar yok. Ancak sözü edilen bölgede büyük çapta asker birikmesi var' **dedi...** Adının ve milliyetinin açıklanmasını istemeyen bir gözlemci **ise geçen hafta Türk bölgesinde 40 kişinin öldürüldüğünü duyduğunu söyledi...** Sofya'ya ulaşan haberlere **göre çarpışmaların merkezi Yunan ve Bulgar sınırı yakınındaki Haskova bölgesi..."**

Konuşmaya korkuyorlar

Milliyet'in kötü ünlü polis muhabiri Savaş Ay transit vize aldığı Bulgaristan'dan geçerken kimi Türk köylerine dalarak büyük (!) gazetecilik yaptı. Röportajına "esrarengiz" bir hava verebilmek için resmini yayınladığı iki kadıncağızın adlarını "güvenlik" nedeniyle açıklamadığını yazarak meslek mizahından başarılı bir örnek vermiş oldu. (Yukarıda kupürü sunuyoruz)

Yalanın yalanlanışı

Ancak habercilikte **"saygınlıklarını"** korumak zorunda olan batı basınının **"haberin arkasını bırakması"** oldukça ilgi çekici oldu. 40 kişinin öldürüldüğü bir cankırımı haberinin kısa bir haberle geçiştirilmesi pek olağan değil. **Türkiye Postası** muhabirinin konuya ilişkin, bu yayın organlarına yönelttiği sorulara ilginç yanıtlar geldi.

Ünlü **Associated Press**'den (AP Ajansı) **Hübner, "Haber Sofya'daki yabancı diplomatlardan, şayia, söylenti biçiminde aktarıldı. Haberde kesinlik yoktu. Katliam da denmedi. Sadece 40 kişinin öldürüldüğü kaydedildi."** dedi. **DPA**'daki yetkili Frau **Helms** ise haberin Sofya'daki yabancı diplomatlar kaynak gösterilerek Belgrad muhabirleri tarafından iletildiğini ama **"güvenilirlik derecesini yeterli bulmadıkları için haberi ciddiye almadıklarını"** söyledi. Tercüman gazetesinin Bulgaristan Türklerinin durumlarına el koyduğunu bildirdiği **Uluslararası Af Örgütü** Federal Almanya Örgütü Basın Sözcüsü **Barbara Gayer "Bizim böyle birşeyden haberimiz yok"** dedi. **Türkiye Postası** bunun üzerine Uluslararası Af Örgütü'nün Londra'daki merkezini aradı. Örgütün en üst düzeydeki yetkilisi **"Bizim olaya el koyduğumuza ilişkin haberi sizin Anadolu Ajansı'nın bir muhabiri uydurmuşa benziyor. Bize de telefonla bilgi verdi.** Biz 'elimizde bunu doğrulayan bir belge yok, olursa ilgileniriz' **dedik. Türk basını bu konuda maalesef yalan yazıyor."** biçiminde konuştu.

Komşu Bulgaristan'a yönelik saldırı bütün bu çürük çarıklığına rağmen gene de ve üstelik tırmanarak sürdü. Bu kez bayrağı Milliyet devralmıştı. 12 Eylül öncesinde Emniyet 1. Şube ile anlaşmalı olarak **"terörist avı"**na çıkıp gözü önünde polis tarafından kurşunlanan gençlerin fotoğraflarını yayınlayarak ün kazanan muhabir **Savaş Ay**, Bulgaristan'a gitti. Transit geçiş için izin aldığı vizeye karşılık E-5'den sapıp Türk köylerine daldı. Müthiş (!) gazetecilik serüvenleri yaşadı ve bunları çarşaf çarşaf yayınladı. Örneğin evlerinin önünde **Savaş Ay**'ın objektifine poz veren iki Türk kadının resmi yayınlandı. Resim altında ise **"güvenlik gerekçesiyle adlarını açıklamıyoruz"** dendi. Milliyet'in, gazetecilik dilinde **"sürmanşetten"** sunulan röportajında **"Bulgaristan'da ne olmuş, ne bitmiş?"** sorusuna yanıt

Göçmen dernekleri

Toz dumana rağmen haberlerin kaynağının ve kampanyanın yönlendirildiği merkezlerin **Göçmenlere Yardım Derneği** ile -raslantı olsa gerek- kampanyanın başladığı günlerde kuruluveren **Balkan Türkleri Kültür ve Dayanışma Derneği** oldukları belli oldu. MİT'in güdümü altında varolan ve varlığını ancak böyle sürdüren, genellikle anti-komünizmi meslek edinmiş, on yıllardır **"Esir Türkleri kurtaralım", "Ruslar, Türkleri ruslaştırıyor", "Makedonya'da kahpe Yunan, camileri ahır yapıyor", "Esir Türkler bir ordu"** gibi belgilerle devletten bahşiş koparıp geçinip giden **Türkiye Göçmen Örgütleri Federasyonu**'nun koruyucu kanatları altında süren bu kampanya Çankaya'ya kadar gitti. Meclis'te parlamenterler arasında **"lobicilik"** yapıldı, İstanbul'da gazetelerin önlerinde toplanıp küçük çaplı mitingler düzenledi. Tekelci basının açık desteği ile kampanyayı alabildiğine tırmandırdı. Iki komşu ülke arasındaki gerginlik ister istemez arttı. Sonunda ipin ucu da iyice kaçtı. Milliyet gazetesi 25 Ocak'ta, **"Bulgaristan'daki Türklerin protestoları Varşova Paktı toplantısını engelledi"** gibi saçmalıklara yer vermeye başladı. Aynı gün Milliyet'te yer alan bir başka haber ise daha da ilginçti: **"Recep'i zorla hristiyan yaptılar!.."**

Propaganda saldırısı sürüyor, iddialar birbirini izliyor ancak kimse bir kanıt, ciddiye alınır bir açıklama yayınlamıyordu. Bir bozukluk, en azından bir **"zamanlama"** hatası olduğu sırıtmaya başlamıştı. Nitekim Tercüman'da **"ABD Bulgar zulmünü doğruluyor"** başlığı ile 29 Ocak günü 3. sayfada yer alan bir haber, zulmü değil ama bir başka **"şeyi"** pek güzel doğrulamaktaydı. Habere göre ABD Dışişleri Bakanlığı yetkilileri, Reagan yönetiminin **"Bu kampanyanın neden şimdi yoğunlaştırıldığını araştırdığını"** belirtmişlerdi. Besbelli ki ortada **"bir zamanlama hatası"** vardı. Emperyalist propaganda merkezlerince planlanmış bir anti-komünist saldırıda birileri (galiba Göçmen Dernekleri Federasyonu'nun anti-komünizmi meslek edinmiş yöneticileri) acelecilik etmişler ve anlaşılan bir **"çuval inciri"** de berbat etmişlerdi.

Nitekim incirlerin berbat olduğu Özal'ın tutumunda da pek belirgindi. Konuyla ilgili ha-

[illegible] dan sıkıntılıydı. Nitekim **"Birşeyler oluyor ama biz bunu diyalogla halletmek istiyorduk"** dedi. Ardından **"Yunanistan ile devam eden sıkıntılara bir de Bulgaristan meselesinin eklenmek istenip istenmediğine ilişkin kuşkularım var"** dedi. Batının bu olaya gösterdiği ilgiyi ise **"manidar"** olarak niteledi.

Başbakan Marmaris'e giderken gazetecilere bunları söylemişti. Konunun Millet Meclisi gündemine getirildiği sırada yaptığı bir konuşmada ise Özal daha da net konuştu. **"Bir tedbir alınacak mı?"** sorusuna **"hayır"** dedi, **"önce herhangi birşey olup olmadığını, durumun abartılıp abartılmadığını araştırıyoruz..."**

Sonuç olarak

Sonuç olarak Bulgaristan Türklerinin topluca katledildikleri, çok ağır baskılar altında yaşatıldıklarına ilişkin anti-komünist ve anti-bulgar kampanya ile besbelli ki **"birileri birşeyler çevirmek"** hesabındadır. Önümüzdeki günlerde bu konuda daha ayrıntılı açıklıklar elde edileceğine kuşku yok. Ama şimdiden söylenebilecek birkaç noktayı özetlemekte yarar var:

- Yıllardır kullanıla kullanıla yıpranmış haber kaynaklarına (!), MİT güdümlü kimi kuruluşlara dayanılarak yayınlanan haberlerle ilgili **ciddi hiçbir kanıt yoktur** ortada. Böyle bir anti-komünizm yapma olanağını hiç kaçırmayacak olan **Evren** gibi, **Özal** gibi azılı ve yeminli komünizm düşmanları bile bu konuda **"ölçülü"** davranılmasını öğütlemek zorunda kalmışlardır.
- Başlatılan kampanya **pek kaba, pek acemi** yöntemlerle yürütülmüştür. Bu yüzden de demokrat kamuoyunun sesini duyurmak olanağına görece sahip olduğu Batı ülkelerinde, iddialarda pek de ısrar edilmemiş; ancak faşist sansürün himayesinde değneksiz dolaşan **Türk tekelci** basını **"Sen çamur at! İzi kalır"** yöntemi ile kampanyaya sahip çıkmıştır.
- Önümüzdeki günlerde başlayacak olan Ağca davası arifesinde başlatılan bu anti-Bulgar kampanya, gene de emperyalist propaganda aygıtının yeni bir saldırıya hazırlandığını gösteriyor. Bu yüzden de **"gazeteci terörizmi"**nden beyinlerimizi, bilinçlerimizi korumamız, uyanıklığı elden bırakmamamız gerekiyor.

polisinin yabancı düşmanlığı tescil oldu

Ağca'nın suç ortağı Hasan Taşkın'ı **"tüm aramalarına rağmen"** bir türlü ele geçiremeyen, Zeki Sonracı'ya saldıran Türk Federasyonu üyelerinden birini serbest bırakan Hannover polisinin başka bir yasadışı eylemi de mahkeme kararı ile belgelendi. 21 Mayıs 1983 günü faşistlerin Hannover Stadthalle'de düzenlediği "kültür gecesi"ni protesto eden anti-faşistlerle polis arasında çıkan çatışmada tutuklanan baba-oğul iki kişinin davası 17 Ocak'ta beraatle sonuçlandı. Ancak, duruşma yargıcı gerekçesinde, davalıların sadece suçsuz olduğunu belirtmekle kalmadı, aynı zamanda polislerin **"yemin bozarak sahte ifade verdiğini, deliller üzerinde oynama yaptığını, davalıların her ne pahasına olursa olsun 'cinayete teşebbüs' suçundan yargılanmasını sağlayabilmek için her türlü yola başvurduğunu"** delilleriyle saptadı.

Hannover polisi, iki Türkiyelinin kendilerine demir çubuk ve levyelerle saldırdığını öne sürerek dava açmış ve delil olarak da ezilmiş bir miğfer göstermişti. Yargıcın bu miğferin polis tarafından sonradan tahrip edildiğini ve **"kaybolan"** ifadelerin değiştirildiğini kanıtlamasından sonra savcılık, **"bir düzineye yakın"** polis ve bir avukat hakkında ceza davası açmak zorunda kaldı.

Aşağı Saksonya eyaleti Içişleri Bakanı Möcklinghoff 25 kişilik bir listeyi yabancılar dairesine iletmiş ve **"mahkeme kesinleşmeden oturma iznini iptal edici önlemlerin araştırılmasını"** istemişti. Bakanın bu talimatıyla, Zeki Sonracı'ya saldırının koğuşturmasını da yürüten siyasi şubenin ilericilere karşı tavrının nereden kaynaklandığı ortaya çıkmış oldu.

Hukukun evrensel ilkesi, iddia sahibinin iddiasını kanıtlamasını gerektirir. Papa Suikastı'nda bunun tersi oldu. Yalanın yalanlığını kanıtlamak ilericilere, demokratlara, komünistlere düştü... Onlar da bunu yaptılar... Hem de defalarca yaptılar... Hem de defalarca... Bakalım bu sorulara nasıl yanıt verilecek?

Papa Suikastı Davası'nın savcısı İlario Martella'ya 9 mektup ve bir dizi "can sıkıcı" soru!..

Papa suikastında "Bulgar Parmağı" var mı? CIA kaynaklı emperyalist propaganda aygıtı yıllardır dünya kamuoyunu bu soruyla uğraştırıyorlar. Türkiye Postası daha ilk iki sayısında soruyu açık ve somut kanıtlarla yanıtladı. Ama saldırı sürüyor. Bu sayımızda da Bulgaristan Telgraf Ajansı (BTA) yöneticisinin, soruşturmayı yürüten İtalyan Savcı Martella'ya yazdığı dokuz mektubu özetleyerek sunuyoruz. Dokuz mektup, suikasta Bulgar yurttaşlarının karıştığı iddialarını tek tek ele alıyor. Pek sade bir dille ve her türlü kafa karışıklığını önleyecek bir yalınlıkla, Savcı Martella'nın iddianamesinde yer alan kanıtlar değerlendiriliyor. Ortaya çıkan tablo, CIA kaynaklarından bilgi almayı ve bunlara güvenmeyi artık bir alışkanlık ve soruşturma yöntemi haline getirmiş olan Savcı Martella'nın uykularını kaçıracak türden. Biz dokuz mektubun özetlerini hiç yorum katmaksızın aktarmakla yetiniyoruz.

●

Dr. Ilario Martella
Soruşturma Yargıcı
Roma Ceza Mahkemesi
Piazzale Clodio
00100 Roma-Italya

Dr. Martella

İtalyan televizyonu "Telegiornale - uno" (Birinci Kanal) beni, Papa 2. Johannes Paul'a karşı suikast ve sizin koğuşturma yaptığınız konuyla ilgili bir açık oturuma davet etti. Programı düzenleyen Giulio Barelli'ye bu tartışmaya sizi de davet etmesini söyledim ve bunda direttim. Ancak siz televizyondaki bu açık oturuma katılmayı reddettiniz... İtalyan televizyon seyircileri önünde beni dinlemek istemediğiniz için, ben şimdi size, beni tam bir sukunet içinde okuma olanağını vereceğim...

Üç ana nedenden Ağca'ya inanılamaz:

Birincisi: Ağca sahte belge kullanma, dolandırıcılık ve soygun gibi bir dizi başka suçları işlemiş,

etmişler **(hangi dilde olduğunu birazdan göreceğiz)**, birer kahve içmişler ve ardından da ayrılmışlar. Ağca ve Çelik Papa'ya ateş etmek için meydana gitmişler, Antonov ise, onları suikastten sonra derhal güvenceye alabilmek, bir Bulgar TIR kamyonu ile Italya'yı terkedebilmeleri için arabada onları beklemiş...

Oysa, **Bulgar** olsun, **İtalyan** olsun, birçok tanık **Sergey Antonov'**un, 13 Mayıs 1981 günü **saat 17** sıralarında **"Balkan"** uçak şirketinin Roma bürosunda bulunduğunu ve her zamanki görevleriyle uğraştığını **kesinlikle** belirtiyorlar. Bunu size hatırlatmamın bir nede-

nimsediğiniz, yani Bulgar elçiliğindeki tüm personelin Papa'nın öldürülmesi komplosundan, haberdar oldukları demektir. Ağca bir başka ifadesinde elçiliğin telefon santrali üzerinden **"Sotir Kolev"** (yani Ayvazov) ve **"Sotir Petrov"** (yani Selyo Vassilev) ile görüşmek istediğini ve Küba ve Suriye Elçiliklerinde de bu komplonun bilindiğini söylediğinde, böylesi bir budalalığı bir kez daha kamuoyuna yansıtmıştınız. Fakat bunun sizin bir **safdilliğiniz** olduğunu pek sanmıyorum...

● Eğer Ağca, **daha sonra da itiraf ettiği gibi**, hiç bulunmadığı ve görmediği Sergey Antonov'un evini ve hatta Via Paola'yı (Paola Caddesi) tam doğru olmasa bile gerçeğe oldukça yakın nasıl tasvir edebilirdi? Aynı şekilde -sonradan verdiği bir başka ifadeye göre hiç karşılaşmadığı ya da tanışmadığı- Antonov'un eşi Rossita Antonova'nın nasıl biri olduğunu nereden bilebilirdi?

● Ağca'nın sonradan yaptığı -kimbilir kaçıncı- itirafa göre, ne bu bina ve caddelere gittiği, ne de daha önce onları gördüğü ve Antonov'la birlikte **"Vittoria Oteli"**nin önüne bomba koyma girişiminde filan da bulunmadığı halde, **"Vittoria Oteli"**ni tüm ayrıntılarıyla ve hatasız olarak nasıl tasvir edebildi? **Basın Merkezi**'ni ve **Haçevi**'ni, bunların konumlarını, bulundukları caddeleri, yani **Lech Valesa**'nın öldürülmek istendiği (?) yerleri nasıl anlatabildi?

Sizin ve maiyetinizde çalışanların **"soruşturmanın gizliliği ilkesi"**ne uyup uymadığınız açısından şunlar nasıl açıklanabilir?

● Ağca, 10 Mayıs 1981'de Antonov'un evinde bir görüşme yapıldığı yalanı çürütülür çürütülmez Antonov'un evine **hiç gitmediğini** itiraf etti.

● Ağca, Antonov'un saat 17.00 ve sonrasında suikast yerinde bulunmadığının kanıtlanmasıyla, Antonov'un Peter Meydanı'nda olduğunu farkettiği zamanı **"saat 16.00'dan önce"** olarak değiştirdi.

Beşinci mektup

Sayın Dr. Martella,

Bir yüzleştirme sırasında Ağca, Antonov'un **"Fiat 124"** marka bir arabası olduğunu söyledi. İddianamenizde, **"Antonov böyle bir arabası olduğunu kararlılıkla reddeti"** şeklinde yazıyorsunuz. Başka bir sorguda Antonov ifadesinin ayrıntılarını belirtiyordu: **"Bir Lada'mın olduğunu söyledim. Buradan kaynaklanıyor. Başka bir deyimle Fiat 124'ün bu arabaya eş olduğu aklıma bile gelmedi."**

Antonov artık ne söylerse söylesin, bunlar sizin için **"kararlılıkla reddetti"**, **"inkar etti"** anlamına geliyor. Bu da sizin için **"gerçeği gizlemeye çabalamak"** suçlaması yöneltmek için yeterli. Bu adil bir davranış mıdır Bay Martella? Antonov, Fiat 124'ü olmadığını söyle-

İtalyan gazetelerinde yer alan demecine göre, THY Roma temsilcisi Bay Mat, **Sergey Antonov'un İngilizce bilmediğini ve konuşmadığını açıkladı...**

Yedinci mektup

Sayın Dr. Martella,

Soruşturma sonucu iddianamenizde yer alan verilere göre, Ağca, Çelik ve Ayvazov, 11 Mayıs 1981 günü, Bayramiç'in suikastten sonra arabayla nerede onları bekleyeceğini belirlemek için, durumu yerinde değerlendirmek için St. Peters Meydanı'na gidiyorlar. 12 Mayıs'ta Ağca, Çelik, Ayvazov ve Vassilev yeniden St. Peters Meydanı'nda **"Prova"** yapıyorlar ve bu kez arabanın en iyi nerede beklemesi gerektiğini tam olarak belirliyorlar.

Şimdi sormak gerekiyor:

● Firar arabasının yeri, firar yolu belirlendiği ve şoförlük rolünü Bayramiç değil Antonov üstlendiği halde, bu provalara o, yani Antonov katılmıyor. Bu akla uygun mu?

29 Ağustos akşamı Ağca, Bulgaristan'dan Türkiye'ye gidiyor ve birkaç saat sonra 30 Ağustos sabahı dönüyor. Bulgaristan'ı transit geçerek Yugoslavya'ya doğru yoluna devam ediyor. Türkiye'ye gitmesinin amacı: Türk mafyasının ayarladığı bir sahte pasaportu **Oral Çelik**'in kendisine teslim etmek.

● Peki ama, Papa'yı öldürecek bir katili bulup, onu angaje ettikten sonra, kendisini hararetle arayan ve **"iyi tanıyan"** Türk polisi tarafından yakalanması gibi büyük

ledi ve kanıtlandığı gibi Roma'daki ilk mahkemesine kadar gerçekten de İtalyancayı hiç bilmiyordu. Ama cezaevinde, **"tamamen tecrit"** döneminden sonra, **birdenbire** sizin sorularınızı **İtalyanca** yanıtlamaya başladı. İfadelerinden yapılan alıntılara bakılırsa, çok karmaşık deyim ve terimleri de kullanarak güzel bir İtalyanca ile konuştu. Ağca, **"tamamen tecrit"** koşulları altında bu kadar güzel İtalyanca konuşmayı nasıl öğrendi? Yoksa onu düzenli ziyaret edenler mi oldu?

Dokuzuncu mektup

Sayın Dr. Martella,

Belgenizde şunlar yer alıyor: Bekir Çelenk Ağca'ya, eğer **"Papa'yı öldürme planını gerçekleştirmeyi başarırsa, Bulgar Hükümeti'nin 'Bozkurtlar'ın terör örgütüne, ödül olarak, 3 milyon mark değerinde silah vereceğini ve bunun yanısıra Türkiye'de durum normalleşene**

lanma, dolandırıcılık ve soygun gibi bir dizi başka suçları işlemiş, ömür boyu hapis ve idam cezalarına çarptırılmış, bir değil bir kaç kez suçlu biri olduğu için.

İkincisi: İlgili suçu doğrudan işlemiş bir kişi olarak Ağca'nın açıklamalarının diğer kişilere karşı hiçbir hukuksal değeri olamaz. Bu ifadeleri ciddiye almanız doğal olarak, sizin bir minnet duygusuyla, Ağca'ya yardımcı olunmasını hedeflediğiniz, yani Ağca'nın İtalya Cumhuriyeti Anayasası'nda yer alan cumhurbaşkanının cezaları kısmen ya da tümüyle affetme yetkisinden yararlandırılması kuşkusunu uyandırıyor.

Üçüncüsü: Ağca tam bir yalancıdır. Kendi ifadeleriyle maskesi düşmüş, kanıtlanmış bir yalancıdır. Bilemiyorum, 13 Mayıs 1981'de tutuklanmasından bugüne dek size ve meslektaşlarınıza kaç defa yalan söyledi. Sadece siz iddianamenizde 100'den fazla yalanını tutanağa geçmek zorunda kaldınız ve bunlar suçla yakın ilişkisi olan önemli konulara yöneliktir...

Sizin üç Bulgar yurttaşına, **Sergey Antonov, Todor Ayvazov** ve **Selyo Vasilev**'e yönelttiğiniz biçimsel suçlamalar her türlü temelden yoksundur.

İkinci mektup

Sayın Dr. Martella,

Ağca, Todor Ayvasov (Sotir Kolev takma adıyla) ve Sergey Antonov (Bayramiç takma adıyla) Ağca ve Çelik'le saat 15'de **Piazza della Repubblica**'da (Roma, Cumhuriyet Meydanı) buluştuklarını, **Corso Trieste**'den geçtiklerini ve **Sergey Antonov**'un burada herbirinin içinde birer **Walther** tabanca ve panik bombası bulunan iki diplomat çantası aldığını ve saat 16.00'ya doğru St. Peters Meydanı'nın çok yakınına geldiklerini ve arabayı, Kanada Elçiliği'nin yakınındaki **Conciliazione Caddesi**'nde park ettiklerini iddia ediyor. Burada, Todor Ayvazov'un kendilerine başarı dilediğini ve **gittiğini** söylüyor. **Sergey Antonov**, Ağca ve Çelik bir kahveye gitmişler, sohbet

raştığını **kesinlikle** belirtiyorlar. Bunu size hatırlatmamın bir nedeni de, sözkonusu öğleden sonra **saat 17** sularında Balkan uçak şirketinde görevli Silva Petrova'nın telefon etmiş olması. (Telefonu Antonov almış ve bayan Petrova'ya vermişti). Anne Petrova o sırada televizyon seyrediyordu. Ekranda Papa'yı gösterdiklerini ve onun başına bir şeyler geldiğini anladığını söyledi. Papa'ya ne olduğunu öğrenebilmek için, Sergey Antonov **çok kısa bir süre için** dışarı çıktı (bunu hepsi iyi hatırlıyor), arabasından bir cep radyosu alıp geldi ve hep birlikte radyo haberlerini dinlenmeye başladılar.

Açıkça ortaya çıkıyor ki, Sergey Antonov Papa'ya suikast girişimi sırasında **(saat 17.17) "Balkan" uçak şirketinin** bürosundaydı ve bu nedenle de aynı anda, Ağca ve Çelik'i olay yerinden uzaklaştırmak için arabasıyla Kanada Elçiliği yakınındaki Conciliazione Caddesi'nde bekliyor olamazdı... Oysa Ağca böyle diyor ve siz ona inanmış görünüyorsunuz.

Roma Temyiz Mahkemesi Başsavcı Yardımcısı **Antonio Albano**'ya göre, ki siz de iddianamenizde bu kanıyı benimsiyorsunuz, Ağca'nın suç ortağı **Oral Çelik**, suikastten sonra bir **Bulgar** TIR kamyonuna alınmış ve Yugoslavya üzerinden Bulgaristan'a götürülmüş... Peki, bir kez Bulgaristan'a vardıktan sonra, Ağca'nın her an konuşmaya başlayabileceği bir ortamda Bulgar istihbarat örgütünün Çelik'in Batı Avrupa'da dolaşmasına izin vermesine olanak görüyor musunuz? Bu biraz ahmakça olmaz mıydı?

Ancak Oral Çelik şu anda Batı Avrupa'da bir yerde bulunuyor. Bunda kuşkunuz olamaz. Birçok kişi kendisini gördü ve hatta Türk gazetesi **Milliyet**'in Federal Almanya'daki muhabiri onu Münih'te belli bir süre izledi.

Sizin karşı çıkmadığınız ve sonuç olarak da benimsediğiniz, Ağca'nın bir başka gülünç yalanına da değinmeden geçemeyeceğim.

Ağca'ya göre, kendisi ve Çelik'e, suikastten sonra Conciliazione Caddesi'ndeki belirlenen buluşma yerine varamamaları halinde, Bulgaristan, Küba ya da Suriye'nin Roma elçiliklerine sığınma **"talimatı"** verilmiş. İddianamede böyle yazıyor.

Bu ise sizin böyle inanılması olanaksız ve saçma bir yalanı be-

Üçüncü mektup

Sayın Dr. Martella,

Ağca'nın Bulgar dostları (!) ile daha önceden buluşmuş ve tanışmış olduğuna ilişkin koğuşturma dosyanızda yer verdiğiniz kanıtlar şunlar:

Eğer Ağca, Antonov, Ayvazov ve Vassilev'i tanımasaydı, onların yüzlerini nasıl tasavvur edebilecek ve gösterilen 56 fotoğraf arasında nasıl tanıyabilecekti? Vassilev'in yüzünde bir ben olduğunu nereden bilecekti? Ağca sadece yakın ilişkiler içinde olduğundan Antonov'un küçük içki şişeleri topladığını, arasıra puro içtiğini, çiçekleri sevdiğini, pop müziğini tercih ettiğini, görme zorlukları olduğunu ve eşine **"sevimli Rossi"** diye seslendiğini bilebilirdi.

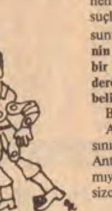
Ayvazov'un ve Vassilev'in karakteristik belirtilerini, Ağca **"tanıdığı ve onlarla buluştuğu için"** bilmiyor, tersine sadece **fotoğrafları gördüğü** ve bunları iyi incele-

diği için biliyor. Vassilev'in **"ben"**i fotoğrafta pek açık görülüyor ve bir başka fotoğrafta da Ayvazov'un ön dişlerinde neyin **"karakteristik"** olduğu, özellikle kendisini gülerken gösteren fotoğraflarda pek kolay keşfedebiliyor. İşte bu nedenle Ağca, Ayvazov ve Vassilev'i sadece fotoğraflarından tanıdığı için, aslında tersi olduğu halde, Ayvazov'un Vassilev'den daha şişman olduğunu iddia etmek gibi **"küçük"** bir hataya düşebildi.

tonov'un Peter Meydanı'nda olduğunu farkettiği zamanı **"saat 16.00'dan önce"** olarak değiştirdi.

Peki Ağca daha sonra yalanlarını değiştirmek, yukarıda örneğini verdiğimiz yeni ifadeler üretmek gereğini nasıl duydu, kimin ifade verdiğini ve kimin hangi kanıtları olduğunu nereden ve nasıl öğrendi? Yoksa İtalya'da soruşturma gizli değil midir?

Dördüncü mektup

Sayın Dr. Martella,

Ağca, yalanlarını çok kez tekrarladığı ve gerçek yüzünü büyük ölçüde açığa vuran tabirlerle haklı göstermeye çalışıyor. Bunlardan biri şöyle: **"Ben, ifadelerimin doğruluğunu pekiştirmek için yalan söyledim ki bana inanılsın!"** Bir diğeri: **"Ben, gerçeğin kanıtlanması için elimde hiçbir kanıt olmadığı için yalan söyledim..."**

İnanılmaz şey! Siz Bay Martella Ağca'nın bu **"özür"**lerini doğru buluyor ve kabul ediyorsunuz. Bakın daha neler diyor Ağca: **"Benim için öğünülecek bir tavır değil"**. Bir diğeri ise: **"Benim gibi bir insan için, en hafif tabirle, gerçeğe yaklaşmak zordur!"**

Şaşılacak şey ama, siz Ağca'nın bu **"özürünü"** de benimsiyor ve haklı gösteriyorsunuz.

davranış mıdır Bay Martella? Antonov, Fiat 124'ü olmadığını söylediğinde gerçeği söylemiş olmuyor mu? Sergey Antonov'a, Bulgarcadan başka hangi dilleri konuştuğunu sordunuz. O da **"İtalyanca, Fransızca, biraz Rusça ve biraz İngilizce"** şeklinde yanıtladı. Fakat sizin de belirttiğiniz gibi, **"son açıklamasını derhal ve kendiliğinden düzeltti, bu dili yani İngilizceyi bildiğini inkar etti"**. Ve şimdi, hem de hemen ardından sizin ağır suçlamanız geliyor. Şöyle diyorsunuz: **"Önünüzdeki iddianamenin yazarı (İlario Martella) böyle bir** 'ifadenin geri alınması'**nın son derece kuşkulandırıcı olduğunu belirtir"**.

Bu adil midir?

Ağca ifadelerinin neredeyse yarısını geri aldığında bu sizce **normal**. Antonov hiçbir ifadesini geri almıyor, birini **derhal** düzeltiyor ve sizce son derece kuşku verici...

Altıncı mektup

Sayın Dr. Martella,

Sergey Antonov'un İngilizce bildiğini **her ne pahasına olursa olsun** kanıtlayabilmek istiyorsunuz. **"Ağca ile Antonov'un hangi dilde konuştukları"** sorusunu yanıtlayabilmek için, bunu becermek zorundasınız. Size politik, ideolojik bağlılığı olan iki **eski Bulgar yurttaşı** buluyorsunuz ve onlar size **"Balkan"** uçak şirketinde, özellikle Roma temsilcisi olarak, çalışabilmek için iyi İngilizce bilmenin vazgeçilmez bir önkoşul olduğunu açıklıyorlar.

Bu mantık dışı keyfi görüşü de siz Sergey Antonov'un İngilizce bildiğinin **kesin kanıtı** olarak, elinizde hiçbir **somut kanıt** olmadığı halde göklere çıkartıyorsunuz ve **"Balkan"** uçak şirketi yönetiminin, hangi görev ve hangi işyeri için İngilizce bilmek gerektiğini belirleme hakkını bu iki tanığa (?) devrediyorsunuz!..

Fakat, çok daha önemli olduğu halde, neden bu iki tanığın yanısıra, Türk Hava Yollarının Roma temsilcisi Bay Mat'ın ifadesine iddianamenizde yer vermiyorsunuz.

yan ve **"iyi tanıyan"** Türk polisi tarafından yakalanması gibi büyük bir rizikoya bu katil neden sokulsun? **"Bulgar istihbarat örgütleri"** bu sahte pasaportun Türkiye'den temin edilmesini üstlenemez miydi?

30 Ağustos 1980'de Ağca, Bulgaristan'dan ayrılıyor ve 13 Mayıs 1981'de St. Peters Meydanı'nda ortaya çıkana kadar **sekizbuçuk ay** Yugoslavya, Avusturya, Federal Almanya, İsviçre, Fransa, İspanya, Tunus ve İtalya'ya seyahat ediyor. Bu ülkelerden birkaçına bir değil, bir kaç kez girip çıkıyor.

● Peki, **"Bulgar istihbarat örgütleri"** bu kadar **"güçlükle"** buldukları suikastçıyı angaje ettikten sonra, neden onu sekizbuçuk ay boyunca sekiz ülkeye seyahat ettirerek, (ki bu tehlikeli katil Interpol tarafından da aranıyor) tekrar kaybetmek gibi budalaca bir rizikoya girsinler?

Ağca, Çelik'ten Viyana'da, Browning mızıka bir tabanca aldı. (Oral Çelik ise bunu Bekir Çelenk'in aracılığıyla Avusturyalı silah tüccarı **Otto Tintner**'den aldı.) Onunla sınırı geçti ve İsviçre'de Ömer Bağcı'da sakladı. Bağcı da silahı sınırdan geçirerek Ağca'ya **Milano**'da teslim etti.

● Peki silahı taşıyan herkesin tek tek başını tehlikeye sokacak bu kadar dolambaç neden gerekli? **"Bulgar istihbarat örgütleri"** Roma'da bir tabanca bulamaz mıydı dersiniz? Nitekim sizin dosyanıza göre Roma'daki Bulgar **"ajanları"**nın elinde bir **cephane dolusu** olması gerektiği halde ?...

Sekizinci mektup

Sayın Dr. Martella,

Sorgular sırasında Ağca, daha önce hiç İtalyanca bilmediğini söy-

silah vereceğini ve bunun yanısıra Türkiye'de durum normalleşene kadar koğuşturmaya uğrayan aşırı sağcı Türkleri, Varna'da barındıracağını" söylemiş.

Musa Serdar Çelebi'ye göreyse **Ağca, Çelik ve Çelenk'le** (son adı geçenin Bulgar devletinin istihbarat örgütlerine bağlı ajanları için çalıştığını bildiği halde) **Papa'ya bir suikast yapılmasında anlaşmışlar."**

Bekir Çelenk, Ağca'yla **"Bulgar Sotir Kolev**'i (yani Todor Ayvazov) **tanıştırmış ve onu Avrupa'da terörizm konusunda bir uzman olarak tanıtmış"**. Çelenk, Ağca ve Todor Ayvazov'la buluşmalarında **"Avrupa'da yapılacak terör eylemlerinin uygunluğunu planlamış ve** 'Bozkurt'**ların Bulgaristan gibi Sovyetler'in etki alanındaki ülkeler yararına kullanılmasını"** görüşmüşler. Ağca, Oral Çelik'i Sofya'ya çağırmış (İstanbul'a telefon ederek). Kendisi (Ağca) ile Oral Çelik, Sotir Kolev (Todor Ayvazov) ve Suriye yurttaşı **"Hammoud Karim** (Bulgar istihbarat örgüleri açısından çok önemli bir kişiymiş bu size göre) arasındaki buluşmada ana hatlarıyla da olsa, Avrupa'da gerçekleşecek olan terör eylemleri planlamışlar ve Papa suikastına büyük önem verilmiş.

Sayın Dr. Martella,

Ağca görevini iyi ezberlemiş, fakat siz de onun iftiralarını **iyi yönlendiriyorsunuz**. Politika dışı olmasaydınız, daha neler olurdu acaba?

Ve şuna inanın ki, Batı'daki terörizmi Sovyetler Birliği'nin ve sosyalist devletler topluluğunun diğer ülkelerinin esinlendirdiği, örgütlediği ve desteklediği şeklindeki bilinen doktrini pekiştirmek için sizinkilerden daha uygun laflar bulmak imkansızdı.

"Politika dışı" (!) dünya görüşünüzün yardımıyla Sosyalist Bulgar Devleti'nin ideolojisiyle, Ağca'nın sonuna kadar bağlı olduğu **"Bozkurt"**lar örgütünün **faşist** niteliği arasındaki **kesin uzlaşmazlıktan** yola çıkarak, Ağca'nın **"politik değil, angaje edilmiş ve kendisine para veren herkese hizmet eden bir katil"** olduğunu, Ağca'nın **"para için her türlü eylemi yapmaya hazır bir maceracı ve lejyoncu"** olduğunu herkese inandırabilmek için çok çaba harcıyorsunuz. Ama buna kimseyi inandıramazsınız. Çünkü iddialar gerçeklerden daha zayıftır.

ÖZETLE

Vergi gelirleri yüzde 18 geriledi

Maliye ve Gümrük Bakanlığı nın istatistiklerine göre, 1984 yılında devletin servet, gelir ve gümrüklerden aldığı gerçek vergi miktarı, bir önceki yıla oranla yüzde 18 dolayında geriledi. 1983 fiyatlarıyla, Ocak-Kasım 1983 döneminde 1 trilyon 726 milyar lira olan vergi gelirleri, 1984 yılının eş döneminde 1 trilyon 415 milyar liraya düştü. Vergi gelirlerindeki gerilemeye vergi kaçakçılığının yaygınlaşması neden olurken, diğer yandan da yine aynı dönemde emekçilerin sırtına bindirilen vergi yükü de arttırıldı.

Dışsatım kaymağını 20 holding yiyor

1984 yılında da, Türkiye'nin dışsatım mallarının fiyatlarında önemli düşüşler oldu. Sonuçları belli olan bazı önemli dışsatım mallarının fiyatları, 1983 yılına göre 1984'de yüzde 16 ile yüzde 61 arasında düştü. Buna göre, dışsatım fiyatları buğdayda yüzde 16, fındıkta yüzde 20, kuru üzümde yüzde 34, turunçgillerde yüzde 43 ve demir-çelik mamullerinde yüzde 61 oranında geriledi.

32 bin dokuma işçisi ücretlerini alamıyor

Türk-İş'e bağlı Teksif Sendikası'na üye 32 bin dokuma işçisinin aylardır ücretlerini alamadıkları açıklandı. Konuyla ilgili bir açıklama yapan Teksif Sendikası Genel Sekreteri Zeki Polat, 21 dokuma fabrikasında çalışan 32 bin işçinin aylardır ücretlerini alamadıklarını ve bunların, işverenlerden alacaklarının 10 milyar liraya ulaştığını belirterek, **"hükümet tedbir almadığı takdirde, önümüzdeki günlerde bu işçiler kendilerini sokakta bulabilirler"** dedi.

Pancar üreticileri 38 milyon alacaklı

OECD Türkiye ekonomisinin geleceğinden endişeli

Ekonomik Işbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün (OECD), Ocak-1985 tarihli **"Türkiye: Son Ekonomik Gelişmeler ve Orta Dönemdeki Beklentiler"** isimli raporunda, Türkiye ekonomisindeki gelişmelerden endişe duyulduğu dile getirilerek, 1985 ve sonraki yıllarda ekonomik bunalımın daha da derinleşebileceği belirtildi. Raporda, ekonomik bunalımın geleceğine ilişkin Özal hükümetinin iyimser tahminlerine OECD'nin katılmadığı belirtildi ve **"Bizim beklentimiz, gerek 1985 yılında ve gerekse, 1985-1989 döneminde, Türk yetkililerinin beklentilerine göre daha az iyimserdir"** denildi.

OECD'nin raporunda, alınan önlemlerin enflasyonu dizginlemeye yetmediği belirtildi ve yüzde 70'lere varan faiz maliyetleri, yüksek oranlı devalüasyonlar, kapatılamayan bütçe açıkları ve üretimin artırılamayışı yüksek enflasyona neden olarak gösterildi. Ayrıca, 1985-1989 yıllarını kapsayan Beşinci Beş Yıllık Plan döneminde öngörülen hedeflerin değerlendirildiği OECD raporunda, Özal hükümetinin tasarruf, yatırım, kalkınma hızı, dış borç ödemeleri ve döviz darboğazı konularındaki beklentilerinin gerçekçi olmadığı belirtildi ve raporda, aynen **"önümüzdeki dönemde Türk ekonomisinde iç tasarruflar, yatırımlar ve ödemeler dengesinde kritik darboğazlar ortaya çıkabilecektir"** ifadesi kullanıldı.

Yılbaşında uygulamaya konulan Katma Değer Vergisi'nin (KDV) fiyat artışlarını ve dolayısıyla enflasyonu daha da körükleyeceği belirtilen OECD raporunda, Türkiye'nin 1985 ve sonraki yıllarda

"24 Ocak Kararları"nın ve Özal hükümetinin baş destekçisi TÜSİAD yönetimi düşürüldü

Tekelci sermayenin "en büyükleri" Özal'dan desteklerini çekiyorlar mı ?

Türkiye büyük sermayesinin en önde gelen örgütü **Türk Sanayicileri ve Işadamları Derneği**'nin (TÜSİAD) 26 Ocak 1985 tarihinde Istanbul'da yapılan genel kurulunda, **"24 Ocak Kararları"**nın ve Özal hükümetinin başından beri koşulsuz destekçisi olan Başkan **Ali Koçman** ve yönetim kurulu üyeleri düşürülerek yerlerine yenileri seçildi. TÜSIAD'daki bu değişiklik, Özal hükümetinin ve uygulanan ekonomi politikalarının desteklenmesini isteyen sermaye gruplarıyla, bu ekonomi politikalarına karşı çıkan sermaye çevreleri arasında uzun zamandan beri süren mücadelenin, Özal'a ve bugünkü ekonomi politikalarına muhalefet edilmesini isteyen grup tarafından kazanılması olarak yorumlandı.

Ancak, TÜSİAD yönetiminde meydana gelen bu değişiklik ve Özal Hükümeti'nin uyguladığı ekonomi politikalarına açıktan karşı çıkan **Yaşar Holding**, **Özakat Holding** ve **Tekfen Holding** gibi sermaye gruplarının yönetime girmeleri, başta Ege büyük sermayesi olmak üzere TÜSIAD'ın Özal'ı destekleme politikasına karşı çıkan ve bu nedenle yönetimin değişmesini isteyen sermaye çevrelerinin bu isteklerinin yerine gelmesi, bu örgütte büyük bir ağırlığa sahip olan **Koç**, **Sabancı** ve **Eczacıbaşı** gibi büyük holdinglerin muhalefet grubundan yana tavır almalarıyla mümkün oldu.

TÜSİAD'ın Genel Kurulu'nda, başkanlığa Ulusu Hükümeti döneminde Sanayi Bakanlığı yapan ve halen Koç Holding'te çalışan **Şahap Kocatopçu** getirilirken, yönetim kurulu üyeliklerine Eczacıbaşı Holding'ten **Şakir Eczacıbaşı**, Tekfen Holding'ten **Nihat Gökyiğit**, Koç Holding'ten **Fahir Ilkel**, Sabancı Holding'ten **Oguz Karahan**, Yaşar Holding'ten **Ali Nail Kubalı**, Ercan Holding'ten **Ali Nizamoğlu**, Özakat Holding'ten **Melih Özakat**,

SAKIP SABANCI *VEHBİ KOÇ*

Ağırlıklarını koyunca, TUSIAD'ın aşırı Ozal'cı yönetimi devrildi

HALİT NARİN *ŞARIK TARA*

M. YAZAR *Ö. DİNÇKÖK* *ALİ KOÇMAN* *ŞAHAP KOCATOPÇU*

Sabancı ve Koç ağırlıklarını koyunca TÜSİAD yönetimi devrildi ve Şahap Kocatopçu TÜSİAD'ın yeni başkanı oldu. Özal'cı Narin, Tara, Yazar ise genel kurula katılmayarak farklı düşündüklerini belli ettiler

lardı. TÜSIAD'da çok etkili olan **Koç**, **Sabancı** ve **Eczacıbaşı** Holding Özal'ın desteklenmesi yönünde ağırlıklarını koyunca, Özal'a muhalif sermaye çevreleri seçimleri kaybederek yönetime girememişlerdi.

TÜSİAD'daki huzursuzluk ve çatışma, yıl boyunca devam etti ve bu durum, bu yılki genel kurul

tek listeyle gidileceğini basına açıkladı.

Maaşlı menecerler

TÜSİAD'da etkili olan Sabancı ve Koç Holding gibi Türkiye'nin en büyük sermaye gruplarında görülen bu tavır değişikliği ve Özal'a karşı sermaye gruplarıyla birlikte hareket etmeye başlamaları, bunların Özal'ı koşulsuz desteklemekten vazgeçmelerinin ve Özal hükümetinin politikalarına karşı çıkmaya başlayacaklarının bir işareti olarak yorumlandı. Ancak, Koç ve Sabancı Holding gibi büyükler, Özal hükümetiyle köprüleri tümden atmamak ve bir açık kapı bırakmak için, Özal'a karşı olan sermaye gruplarıyla işbirliği yapmalarına ve bunların yönetime katılmalarına razı olmalarına karşılık, ince bir taktik uygulayarak TÜSIAD yönetimine kendilerini değil, maaşlı adamlarını soktular. Büyük holdinglerin sahiplerinin ilk defa TÜSİAD yönetimine katılmamaları, Özal hükümetine yapılacak muhalefetin ya da yöneltilecek eleştirilerin, büyük sermayenin kendi ağızlarından değil, maaşlı menecerleri tarafından yürütülmesinin daha uygun görüldüğü biçiminde yorumlandı.

Destekçiler ve karşı olanlar

Bilindiği gibi, Ege büyük sermayesinin yanısıra, bazı sanayi grupları Özal hükümetinin ekonomi politikalarına karşı çıkarken, **Enka Holding** gibi daha çok dışsatım ve inşaat sektörlerinde faaliyet gösteren holdingler Özal'a koşulsuz destek veriyor, Koç, Sabancı ve Çukurova gibi en büyük sermaye grupları da destekçilerin yanında yer alıyorlardı. Özal hükümetine muhalefet eden sermaye gruplarının şikayetçi oldukları konuların başında, yüksek faiz politikası, sanayicinin kredi bulmakta güçlük çekmesi ve devlet desteğinin sanayiciden çekilip dışsatımcılara verilmesi gibi nedenler geliyor. Bu sermaye kesimleri, yüksek oranlı ve sürekli devalüasyon politikasına karşı çıkıyor ve Özal'ın programının, enflasyonu dizginlemeye ve bunalımı aşmaya yetmeyeceğini savunuyorlar, yatırımları ve üretimi arttıracak politikaların gündeme getirilmesini istiyorlar.

Koç, Sabancı ve benzeri büyük sermaye gruplarının, TÜSİAD'da Özal'a muhalif kesimlerle birlikte hareket etmesini, bunların Özal'a muhalefet etmeye başlayacaklarının işareti olarak yorumlayan çevrelere göre, büyük sermayenin Özal'ın programına olan güveni sarsıldı ve bu ekonomi politikala-

Pancar üreticileri 38 milyon alacaklı

Pancar üretici 1 milyon çiftçi ailesinin 38 milyar lira tutan alacağının Özal hükümeti tarafından ödenmediği ve üretici köylülerin perişan olduğu açıklandı. Pankobirlik ve Konya Pancar Kooperatifi Yönetim Kurulu üyesi Yüksel Ulupınar, konuyla ilgili bir açıklama yaparak, pancar üreticilerinin 38 milyar liralık alacağının ödenmesi için hükümete üç defa başvurduklarını ve hiçbir sonuç alamadıklarını belirtti ve **"bir milyon pancar çiftçisi para ödenmediği için perişan oldu"** dedi.

OECD raporunda, Türkiye'nin 1985 ve sonraki yıllarda büyük miktarlarda dış borç ödemek zorunda olduğuna dikkat çekilerek, dış borç ödemeleri açısından önümüzdeki dönem **"kritik"** olarak nitelendirildi. 1985 yılında, Türkiye ekonomisinin kritik darboğazlara girmesinden endişe duyulan OECD raporunda, **"1985 yılında ekonomik açıdan Türkiye istenmeyen sonuçlarla karşılaşabilir. Bunların başında daha yüksek fiyat artışları, tasarrufların azalması ve ithalatın dış rekabet sonucu artarak, dış ticaret açığının büyümesi sayılabilir"** denildi.

Yaşar Holding'ten **Ali Nail Kubali**, Ercan Holding'ten **Ali Nizamoğlu**, Özakat Holding'ten **Melih Özakat**, Harmancı Grubu'ndan **Mehmet Şuhabi** ve Altın Yıldız'dan **Osman Boyner** seçidiler.

Gelişmenin perde arkası

Uzun süredir TÜSİAD'da devam eden kavga, çıkar çatışması ve huzursuzluk, hatırlanacağı gibi, bu kuruluşun geçtiğimiz yıl yapılan Genel Kurulu'nda su yüzüne çıkmıştı. Başını **Yaşar Holding**'in çektiği Ege'nin büyük sermaye kuruluşları, tekstilci ve bazı sermaye grupları, TÜSİAD'ın geçtiğimiz yılki Genel Kurulu'nda Özal Hükümeti'nin desteklenmesine karşı çıkmışlar ve bu sermaye grupları, ayrı bir liste ile seçimlere katılmış-çatışma, yıl boyunca devam etti ve bu durum, bu yılki genel kurul öncesinde yeniden alevlendi. TÜSİAD'da ağırlığa sahip Koç, Sabancı, Eczacıbaşı ve benzeri büyükler, genel kurul öncesinde yoğunlaşan çatışmaya elkoyarak, TÜSİAD yönetimine ve dolayısıyla Özal'a muhalif sermaye çevrelerinden yana tavır alarak sorunu **"çözdüler"** ve Genel Kurul'a tek listeyle gidilmesini sağladılar. Nitekim, TÜSİAD'daki çekişme ve huzursuzluğun su yüzüne çıkması ve basına yansıması üzerine, genel Kurul'dan bir hafta önce toplanan ve **Vehbi Koç, Sakıp Sabancı, Şahap Kocatopçu, Nejat Eczacıbaşı** ve **Feyyaz Berker**'den oluşan TÜSİAD'ın Danışma Konseyi, toplantının sonunda seçimlere

rulen bu tavır değişikliği ve Özal'a karşı sermaye gruplarıyla birlikte

mak ve bir açık kapı bırakmak için, Özal'a karşı olan sermaye grupla-

İMF ile resmi nikahtan imam nikahına mı ?

Özlem ÖZGÜR

Türkiye ile IMF arasında son imzalanan bir yıllık **"Stand-By"** anlaşması, önümüzdeki Nisan ayında sona eriyor. Bu anlaşma çerçevesinde, son defa Türkiye ekonomisini teftiş etmek ve ekonomideki gidişatı değerlendirmek amacıyla, Geoffrey Tyler başkanlığında bir IMF heyeti 17 Ocak 1985 tarihinde Ankara'ya geldi. Ancak, IMF heyetinin Türkiye'ye gelmesiyle birlikte **"beklenmeyen"**,kamuoyu tarafından **"sürpriz"** olarak karşılanan yeni bir durum ortaya çıktı ve IMF yönetiminin, Türkiye ile yeni bir anlaşma imzalamak istemediği belirtildi.

Bu yeni durum, başta ABD olmak üzere emperyalist-kapitalist sistemin çıkarları doğrultusunda geri kalmış bağımlı ülkeleri yönlendiren ve Türkiye'de, beş yıldır uygulanan ekonomi politikalarının ısrarlı dayatıcısı olan IMF'nin, Türkiye'yi **"bırakmak"** istemesi bazı çevreler tarafından şaşkınlıkla karşılandı ve ister istemez, **"IMF artık Türkiye'ye karışmıyacak mı?"** türünden sorular gündeme geldi.

Bilindiği gibi, Türkiye her yıl IMF ile **"Stand-By"** adı verilen bir anlaşma imzalıyor ve bu anlaşma metnine imza koyan Türkiye, IMF'nin uygulanmasını istediği ekonomi politikalarına aynen uyulacağı konusunda taahhüt altına giriyordu. Buna karşılık, IMF Türkiye'ye belli bir miktar kredi açıyor ve asıl önemlisi, Türkiye'nin emperyalist-kapitalist sistemden aldığı dış borçlar, IMF'nin yaktığı bu **"yeşil ışık"**la mümkün olabiliyordu.

Ancak IMF yönetiminin Türkiye ile yeni bir anlaşma imzalamamak istemesi eğilimi, konuyla ilgili uzmanlar tarafından **"sürpriz"** olarak karşılanmadı ve legal bir anlaşma imzalanmadan da Türkiye'nin IMF'nin öngördüğü ekonomi politikalarını aynen uygulayacağı belirtildi. Örneğin, konuyla ilgili bir açıklama yapan Merkez Bankası eski başkanı İsmail Hakkı Aydınoğlu, önümüzdeki yıllarda büyük miktarlarda dış borçlanmaya ihtiyacı olan Türkiye'nin aradığı dış borçları ancak IMF'nin yakacağı **"yeşil ışık"**la bulabileceğini ve bu nedenle, hükümetin bu kuruluşun uygulanmasını istediği ekonomi politikalarının dışına çıkamayacağını söyledi. Kaldı ki, uygulanacak ekonomi politikaları açısından, IMF yönetimi, kendi has adamları olan Özal ve ekibinden en küçük bir kuşku duymuyor.

O halde, neden IMF Türkiye ile yeni bir anlaşma imzalamak istemiyor? IMF, 1981 yılının başından bu yana, Türkiye'de uygulanan ekonomi politikalarına sürekli övgüler düzdü ve Türkiye, birçok geri kalmış ülkeye örnek olarak gösterildi. Ekonomik bunalımın bazı göstergelerinde 1981 ve 1982 yıllarında görülen geçici ve görece **"iyileşmeler"**, bu propagandanın malzemeleri olarak kullanıldı. Ancak, **"24 Ocak"** beşinci yılını doldurduğu şu günlerde, IMF'nin elinde kullanacak fazla bir malzeme kalmadı.

Tam tersine, şimdi başta IMF olmak üzere, emperyalist kuruluşların yayınladıkları bütün raporlarda, Türkiye'nin **"kritik"** bir döneme girmekte olduğundan ve bu ülkenin, yeniden dış borçlarını ödeyemez bir konuma düşebileceğinden sözediliyor. Bu tehlikeyi gören IMF, paçayı kurtarmak, böyle bir tehlikenin sorumluluğunu taşımamak için, görünürde Türkiye'yi **"bırakmak"**, gerçekte ise resmi nikahtan imam nikahına geçmek istiyor. Yarın bunalım daha da derinleşir ve Türkiye, yeniden borçlarını ödeyemez bir konuma gelirse, IMF kalkacak, **"Bizi bıraktılar,yanlış ekonomi politikası uyguladılar ve bu duruma düştüler"** diyebilecektir.

Özal'ın programına olan güveni sarsıldı ve bu ekonomi politikalarıyla bunalımın aşılamayacağı kanaati yaygınlaştı. Ayrıca, 1985 yılında dışsatımcılara verilen devlet desteğinin önemli oranda azaltılmasının, dışsatım kredisi faiz oranlarının yükseltilmesinin ve bazı sanayi mallarının dışalımının serbest bırakılmasının, büyük sermayede gözlenen tavır değişikliğinin öteki nedenleri olarak gösterildi.

Ege'de tütün piyasasının açılışını, dışsatımcı tekeller erteletiyor

- **Ege ekici tütün piyasasının açılışı tüccarın isteği üzerine üçüncü kez ertelenerek, köylülere bir darbe daha indirildi**

Dışsatımcı holdinglerin isteği üzerine, Ege ekici tütün piyasasının açılması ve tütün taban fiyatlarının açıklanması, Özal hükümeti tarafından ikinci kez ertelenerek Şubat ayına bırakıldı. Bilindiği gibi, Gümrük ve Maliye Bakanı Ahmet Kurtcebe Alptemoçin, Ege ekici tütün piyasasının 10 Ocak 1985 tarihinde açılacağını ilan etmiş ve dışsatımcı holdinglerin, **"elimizdeki tütünleri henüz ihraç edemedik, bu nedenle piyasa erken açılırsa para ödeyemeyiz"** gerekçesiyle karşı çıkmaları üzerine, tütün taban fiyatlarının açıklanması 24 Ocak tarihine ertelenmişti.

Önce 10 Ocak'ta açılacağı söylenen Ege ekici tütün piyasasının, tüccarın karşı çıkmasıyla 24 Ocak 1985'e ve sonra da Şubat ayına ertelenmesi, para sıkıntısı içinde olan tütün üreticilerini güç durumda bıraktı ve hükümetin kararı tepkiyle karşılandı. Konuyla ilgili bir açıklama yapan Ege Üreticiler Kurultayı Başkanı Mehmet Ali Orta, sonuçta tüccarın isteğinin yerine getirildiğini ve tütün üreticilerine bir darbe daha vurularak köylünün tüccarın insafına terkedildiğini söyledi.

Nüfusun yüzde 10'u ulusal gelirin yüzde 40'ına el koyuyor

Bir utanç tablosu: Türkiye'de gelir dağılımı

Dünya Bankası, geçtiğimiz günlerde üye ülkelerin **"1984 yılı gelir dağılımı"** araştırmalarının sonuçlarını bir rapor halinde yayınladı. Dünya Bankası'nın raporunda, gelir dağılımının en bozuk ve en adaletsiz ülkeler sıralamasında, Türkiye'nin birinci sırada yer aldığı belirtildi. Ayrıca, 1979 ve 1984 yıllarına ait gelir dağılımı araştırmalarının sonuçları karşılaştırıldığında, **"24 Ocak Kararları"**nın uygulandığı sözkonusu yıllarda Türkiye'de gelir dağılımının çok daha eşitsiz bir hale geldiği, emekçi kitlelerin ve orta katmanların ulusal gelirden aldıkları payın yarı yarıya azaldığı ve buna karşılık, varlıklı kesimlerin aldığı payın büyük miktarlarda arttığı görülüyor.

Dünya Bankası'nın raporunda, üye ülkeler nüfusunun en zengin yüzde 10'unun ulusal gelirden aldıkları pay miktarı, gelir dağılımındaki eşitsizliğin ölçüsü olarak kullanıldı ve buna göre, Türkiye araştırmaya konu olan ülkeler arasında gelir dağılımı en adaletsiz olan ülke olarak gösterildi. Gelir dağılımı araştırmasının sonuçlarına göre, Türkiye'de gelir düzeyi en yüksek olan ve nüfusun yüzde 10'unu oluşturan kesim, toplam ulusal gelirin yüzde 40.7'sini ele geçiriyor.

Raporda, gelir dağılımının en adaletsiz olduğu ülkeler sıralamasında, Türkiye'yi Meksika, Arjantin, Endonezya, Hindistan ve ABD'nin takip ettiği belirtildi. 1984 yılında, bu ülkelerdeki nüfusun en yüksek gelirli yüzde 10'u, toplam ulusal gelirin Meksika'da yüzde 40,6'sını, Arjantin'de yüzde 35,2'sini, Endonezya'da yüzde 34'ünü, Hindistan'da yüzde 33,6'sını ve ABD'de yüzde 33,4'ünü aldı.

Türkiye, 1980 öncesinde de, kişi başına düşen ortalama ulusal gelirin düşüklüğü yanında, gelir dağılımı çok adaletsiz olan ülkelerden birisiydi ve bu durum, plan ve programlara da girerek hükümetler tarafından kabullenilmek zorunda kalınmıştı. Ancak, **"24 Ocak Kararları"**ndan ve **"kemer sıkma"** politikalarından bu yana geçen beş yıl içinde, gelir dağılımındaki eşitsizlik iki kat artmış bulunuyor.

- 1984 yılı gelir dağılımı araştırmasına göre, Türkiye'de nüfusun en yoksul yüzde 20'si, toplam ulusal gelirin yüzde 3,5'ini alıyor.
- Toplumun gelir düzeyi düşük ikinci yüzde 20'sinin ulusal gelirden aldığı pay ise, yüzde 8'dir.
- Nüfusun gelir düzeyi düşük üçüncü yüzde 20'si de, ulusal gelirin yüzde 12,5'ini alıyor.
- Toplumun dördüncü yüzde 20'si ise, toplam ulusal gelirin yüzde 19,5'ini alıyor.
- Toplumun en varlıklı kesimini oluşturan beşinci yüzde 20'si de, ulusal gelirin yüzde 56,5'ini alıyor.

1984 yılı gelir dağılımı araştırmasından, özet olarak şu sonuçlar çıkıyor: Birinci olarak, Türkiye'de nüfusun en varlıklı yüzde 20'sinin ulusal gelirden aldığı pay, toplumun geri kalan yüzde 80'inin aldığı gelirden fazladır. İkinci olarak, toplumun en zengin yüzde 10'unun ulusal gelirden aldığı pay, nüfusun yüzde 80'inin aldığı gelire yakındır. Üçüncü olarak, 1984 yılı gelir dağılımının sonuçlarına göre, Türkiye'de nüfusun yüzde 80'inin ulusal gelirden aldığı pay, kişi başına düşen ortalama gelirin altındadır. Dördüncü olarak, 1979-1984 dönemini kapsayan beş yıl içinde, toplumun gelir düzeyi en düşük kesimleriyle, en varlıklı kesimler arasındaki eşitsizlik üç katı artmış bulunuyor. Örneğin, 1979 yılında, nüfusun en varlıklı yüzde 10'unun ulusal gelirden aldığı pay, en yoksul yüzde 20'inin aldığı payın 4 katı idi. 1984 yılında ise, nüfusun en varlıklı yüzde 10'unun ulusal gelirden aldığı pay, en düşük gelirli yüzde 20'sinin aldığı paydan 12 kat daha büyüktür.

Dünyada bir milyon aç ve Ortak Pazar (AET) depolarında milyonlarca ton tahıl ve et...

F.Almanya'da Afrika Günü: Yardım açlara mı, gıda tekellerine mi?

Barış TEKİNEL

F. Almanya'da 23 Ocak günü hükümetin ve kiliselerin çağrısıyla, amacının Afrika'da açlık çeken insanlara yardım etmek olduğu iddia edilen, **"Afrika günü"** adı altında kampanya başlatıldı. Ayrıca bu tür kampanyaların diğer Batı Avrupa ülkelerinde de başlatıldığı bildiriliyor. Basın yayın organları bu kampanyayı büyük manşetlerle ve ilk haber olarak verirlerken, koparılan yaygaranın ardında kampanyanın esas amacının gıda tekellerine ve onların sözcüsü **Kohl** hükümetine hizmet olduğunu gizlediler.

Tekelci basın bu kampanyayı, yardım için toplanan paranın gıda tekellerinin kasasına gideceğini gizlemek, Afrika'daki ilerici yönetimlere kara çalmak, açlık olayının gerçek nedenini çarpıtmak ve gerek Kohl hükümeti gerekse genel olarak kapitalist ülkelerin ne kadar yardımsever olduğu görüntüsünü kamuoyunda yaratmak amacıyla kullandı.

Öte yanda Federal Almanya'nın gelişmekte olan ülkelere yardım bakanı **Warnke**'nin toplanan yardım paraları ile Etyopya'daki karşı devrimcilere destekte bulunmasını istemesi ise, **Kohl** hükümetinin kampanyaya bakış açısını net bir şekilde göstermiş oldu.

Geri kalmış ülkelerdeki insanlar açlık çekerken, Ortak Pazar ülkelerinin depo ve buzhanelerinde 1985 başında ihtiyaçtan fazla üretilmiş olan ve satılmayan 8,8 milyon ton buğday, 1.8 milyon ton arpa, 680 bin ton sığır eti, 631 bin ton süt tozu, bir milyon ton tereyağı depolanmış durumdadır. Yapılan bazı kaba hesaplara göre bu miktarda gıda maddesi bugün Türkiye nüfusunun ortalama olarak bir yılda tükettiğinden daha fazladır.

Öte yandan Ortak Pazar ülkeleri bu stokları dünya pazarlarında düşük fiyatlarla satıp eritmek isteseler bile ABD ile aralarındaki bazı anlaşmalar gereği bunu yapmaları mümkün değildir. Oysa stokları eritme gereksinimleri vardır, çünkü Batı Avrupa'daki gıda maddeleri üreticilerini ve tekelleri korumak durumundadırlar. Bir yanda da depolama çok pahalıya geldiği gibi ellerindeki depolama olanaklarının da tükendiği bildirilmektedir.

Bu koşullarda Afrika'daki açlar adeta Ortak Pazar'ın imdadına yetişmiştir. Ortak Pazar'a özellikle süt ve süt mamulleri alanında elindeki birikimi elden çıkarmak olanağı doğarken, Ortak Pazar ülkeleri için de ayrıca bir propaganda fırsatı ortaya çıkmıştır.

BİR TARAFTA MİLYONLARCA AÇ

FİYATLAR DÜŞMESİN DİYE YOKEDİLEN TONLARCA BESİN

Aus einem Vertragsentwurf
über den Status
der US-Truppen im Alarmzustand
(Emergency Status
of Forces Agreement)

Die US-Streitkräfte haben das Recht, jedes Gebiet und jede Einrichtung zu besetzen, die sie für die Erfüllung ihrer Aufgaben oder für ihre Sicherheit gemäß den Entscheidungen der militärischen Befehlshaber für nötig halten, und dort solches Gerät zu installieren, das sie für diese Zwecke für nötig halten...

Zivilklagen gegen Angehörige der US-Streitkräfte dürfen vor den Gerichten von ________ nicht erhoben werden...

Die Regierung von ________ ermächtigt die US-Streitkräfte, Kernwaffen nach ________ zu bringen; sie dort zu stationieren, wo es für nötig gehalten wird...

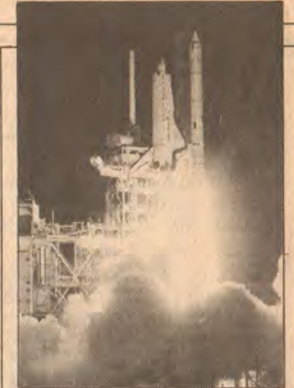
Ein *Emergency SOF*-Abkommen wird vor dem Ausbruch von Feindseligkeiten geschlossen, und zwar mit den in der folgenden Prioritätenliste aufgeführten Ländern:

1. Norwegen
2. Griechenland
3. Türkei
4. Westdeutschland
5. Frankreich
6. Italien
7. Niederlande
8. Belgien
9. Luxemburg
10. Dänemark

ABD üslerinde kimin hukuku geçerli?

G. Neuberger ve M. Opperskalski'nin "CIA Batı Avrupa'da" adlı kitabında yeralan bir anlaşma taslağı, kritik durumlarda ABD'nin NATO ülkelerinde neler yapabileceğini ve bir anlamda NATO ülkelerini bekleyen tehlikeleri açık bir biçimde ortaya koyuyor. Alarm durumunda imzalanması öngörülen anlaşmaya göre, bu koşullarda NATO ülkelerinin emekçileri, fabrikaları, yolları, köprüleri olduğu gibi ABD ordusunun hizmetine sunulacak. Diğer yandan yine Avrupa'da NATO üyesi ülkelerde, Amerikan birlikleri istedikleri askeri operasyonu sürdürebilecek ve buralarda sözkonusu ülkenin değil, ABD'nin ceza hukuku geçerli olacak. Anlaşmada, alarm durumunda ABD'nin, müttefiklerine en ufak bir söz hakkı tanımayacağı, atom silahlarının bu ülkelerin topraklarına yerleştirilmesine karşı en küçük bir dirence daha izin vermeyeceği ortaya çıkıyor.

Öte yanda Federal Almanya'da özellikle Pershing-2 füzelerinin yerleştirildiği **Mutlangen** üssündeki uygulamada ise henüz imzalanmamış olsa da bu anlaşmanın bazı maddeleri yürürlüğe girmiş durumda. Bugün Mutlangen'de füzelerin yerleştirildiği bölge ve çevresindeki askeri alanda Federal Alman değil, ABD askeri hukuku geçerli. Barış savaşçılarının iki yıldır füzelerin sökülmesi için eylem yaptıkları Mutlangen'deki ABD'li birliklere dağıtılan genelgede şöyle deniyor: **"Pershing-2 roketine, ya da roketin ateşlenmesine engel olacak herhangi bir parçasına zarar verme, öldürmeyi de içeren önlemler almayı gerektirir. Askeri alanı gözetleyen, ya da ABD malına zarar veren kişilere karşı birliklerin ve füzelerin güvenliği mutlaka sağlanmalıdır".** Genelge, ABD askerlerine füzeleri ne pahasına olursa olsun koruma ve ateşli silah kullanma hakkı tanıyor.

Uzay Mekiği'nin gizli görevi neyi hedefliyor?

Amerikan uzay mekiği **"Discovery"**'nin 24-27 Ocak günleri arasında Pentagon'nun uzayı silahlandırma programının hizmetindeki uçuşların ilkini yapmasıyla birlikte ABD, uzayı silahlandırma girişimlerinde yeni bir aşamaya yükselmiş oldu. **"Discovery"**'nin sözümona çok gizli olan uzay uçuşunu Savunma Bakanlığı'nın saptadığı bir görevi yerine getirmek amacıyla yaptığı bizzat Pentagon tarafından açıklandı. Uçuş öncesinde geleneksel basın toplantısı yapılmadı, uçuş saati ve geri dönüş günü açıklanmadı. **"Discovery"**'nin içinde bulunan beş astronot subayın ise Pentagon'un bir süre önce kurduğu Uzay komutanlığı'na bağlı olduğu bildirildi.

Çeşitli kaynaklar, **"Discovery"**'nin askeri amaçlı birçok denemeyi içerecek uçuşu sırasında Sovyetler Birliği'yle ilgili casusluk faaliyetinde bulunacak bir uyduyu da yörüngeye oturtacağını haber verdiler.

ABD'nin **"Avigation and Space Technology"** dergisinde bir süre önce ABD Hava Kuvvetleri'nin 1986 sonu ve 1987 başlarında uzaya yeni nesil ispiyonaj uyduları yerleştirmeyi planladığı konusuna yer verilmişti. İlk casus uyduları uzaya ABD tarafından 1971'de yerleştirildi. Yeni nesil uyduların ise daha ağır, büyük ve sinyallerden daha az etkilenecek biçimde yapıldığı bildiriliyor.

ABD'nin uzaya **"Discovery"** aracı ile bir casusluk uydusu fırlatacağı ve çok güçlü araçlarla donatılmış olan bu uydunun doğrudan Sovyetler Birliği'ni hedefleyeceğini Amerikan **"Washington Post"** gazetesi Aralık ayı sonunda açıklamıştı. Bu açıklama üzerine Savunma Bakanı **Weinberger** bu gazeteyi ulusal güvenliği zedelemekle suçlamıştı.

Yeni Kaledonya halkı bağımsızlık, Fransız Hükümeti ise askeri üs istiyor

Kanaklar başkaldırdı: Klasik sömürgeciliğin Pasifik'teki son kalesi çöküyor mu?

Fransa devlet başkanı Mitterand ... vuşturulmasını planlıyor. Ancak ... gede, batmaz uçak gemisi olarak ... **kaderini tayin"** için halk oylaması-

ve ateşli silah kullanma hakkı tanıyor.

le suçlamıştı.

Fransa devlet başkanı **Mitterand** Yeni Kaledonya adasına yaptığı ani ziyaretin ardından 19 Ocak'da Paris'e döndüğünde yaptığı açıklamalarda adadaki Fransız askeri üslerinin güçlendirildiğini belirtti. Resmi olmayan bazı haberlere göre ise Fransız hükümeti, şu anda birkaç gözetleme uçağı ve avcı motörü bulunan Noumea'daki üssün Küba'da Guantanamo'daki ABD üssüne benzer koşullara kavuşturulmasını planlıyor. Ancak bu açıklamalar karşısında 'Yeni Kaledonya'daki yerlilerin bağımsızlık cephesi **FLNKS**, ülkelerine bağımsızlık verilmesi talebinden hiçbir şekilde vazgeçemeyeceklerini, Fransız askeri üslerinin durumu konusunda ise ancak bağımsız bir devletin gerçekleşmesinden sonra görüşülebileceğini belirtmiş durumda.

Bilindiği gibi, Kasım ayı ortalarından bu yana 1853 yılından beri Fransa'nın sömürgesi olan 150 bin nüfuslu ve Avustralya'nın kuzeydoğusu'nda yeralan Yeni Kaledonya adasındaki gelişmeler dünya kamuoyununun dikkatini Pasifik'deki bu küçücük adaya çekti. Lise öğrenimi görmüş bir Fransız'ın bile ne yerini, ne de tarihini söyleyebileceği adanın önemi ise zengin nikel yataklarına sahip olmasının yanısıra, ABD'nin, stratejik alan olarak belirlediği bu bölgede, batmaz uçak gemisi olarak adanın Fransa'nın elinde kalmasını desteklemesinden kaynaklanıyor.

1981 devlet başkanlığı seçimlerinde aday **Mitterand** adanın bağımsızlığından yana çıkmış, 1984 yılında ise Fransız parlementosundan seçimlerin derhal yapılması ve 1989'da da bağımsızlık için halk oylamasına gidilmesini öneren bir yasa çıkarılmıştı. 18 Kasım günü yapılan seçimlerde bağımlılıktan yana **Jacques Lafleur**'un tutucu partisinin oyların yüzde 70'ini alarak iktidara gelmesini protesto eden adanın yerli haklı Kanakların Sosyalist Kanak Kurtuluş Cephesi ise geçici bir hükümet oluşturdu ve adanın yerli halkı Kanaklar ile sömürgeci Fransız yönetimi arasında çatışmalar başladı. Bunun üzerine Fransa devleti temsilcisi **"kendi kaderini tayin"** için halk oylamasının en kısa zamanda yapılacağını açıklamak zorunda kaldı.

Bu arada Fransa'nın adaya bağımsızlık verilmesinden yana olmayan sağ partileri ise bir yandan da halk oylamasının kaçınılmazlığını görerek, bağımsızlığa karşı çıkacaklarını umdukları göçmen işçilere oy hakkı tanınması gibi taleplerle ortaya çıkıyorlar. Adada şu anda 65 bin Kanak, 55 bin ve çoğu Fransız beyaz Avrupa'lının yanısıra 30 bin kadar da Vietnamlı ve Endonezyalı göçmen bulunuyor.

Adada, Fransa sosyalist hükümetinin altına imza koyduğu anlaşmayı sağın yıldırma saldırıları karşısında geri çekip çekmeyeceğini ise Fransa'nın iç politik sorunlarının yanısıra Kanak halkının mücadele gücünün belirleyeceği bildiriliyor.

YENİ KALEDONYA ADASININ TARİHİ

Adayı 1768'de Fransız denizcisi Bouganville buldu. Adaya ilk ayak basan ve adını Yeni Kaledonya koyan ünlü İngiliz kaptan James Cook'tu. 1853'e dek süren İngiliz-Fransız çekişmesi, yerli halkın ayaklanmalarının kanlı şekilde bastırılması ve adanın resmen Fransız sömürgesi olmasıyla sona erdi. Aralarında kadın önder Luise Michel'in bulunduğu politik mahkumların ve 3 bin Komüncünün sürgün olarak gönderildiği Yeni Kaledonya 35 yıl sürgün yeri olarak kullanıldı. Ayrıca 40 bin kürek mahkumunun barındırıldığı ada toprakları Fransız ve Avrupalı'ya cömertçe dağıtıldı. Toprakları ellerinden alınan Kanaklar 1878'de ayaklandı.Binlerce yerli öldürülerek ayaklanma bastırıldı.Adanın verimsiz bir yöresinde yaşamak zorunda bırakılan Kanakların toplu kırımlar, maden ocaklarında kürek mahkumları gibi çalıştırılmaları sonucu nüfusu 1920'lerde 30 binin altına düştü. I. ve II. Dünya Savaşlarında Fransız bayrağı altında savaşa sürüldü. Demokrasi güçlerinin II. Dünya Savaş'ındaki zaferi tüm ezilen halklar gibi Kanaklara da umut getirdi. İlk girişimler adadaki Avrupalılarla eşitlik belgisi altında yoğunlaştı. 1970'li yıllarda kurulan Kızıl Eşarplar ve Kanak Kurtuluş Partisi ise bağımsızlığın tek kurtuluş yolu olduguna inandılar. İlkin eşitliği savunan Kaledonya Birlik Partisi de bu doğrultuda tavır alınca Sosyalist Kanak Ulusal Kurtuluş Cephesi kuruldu.

SSCB-ABD silahsızlanma görüşmeleri 12 Mart'ta Cenevre'de başlayacak

Yeni ADB-Sovyet silahsızlanma görüşmelerinin 12 Mart günü Cenevre'de başlaması için iki tarafın anlaştıkları Ocak ayı sonunda açıklandı. 26 Ocak Cumartesi günü Moskova'da bu konuda bir açıklama yapan Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanlığı Basın Dairesi Müdürü **Wladimir Lomejka**, görüşmelerin temel görevinin uzayın silahdırılmasını engellemek olacağını bir kez daha vurguladı.

Geçtiğimiz günlerde yaptıkları açıklamalarda Sovyetler Birliği yöneticileri ABD'yi yeni silahsızlanma görüşmelerinde ciddi ve yapıcı bir tutum almaya çağırırken **Reagan** yönetimi yetkilileri çelişkili tavırlarını sürdürdüler. Washington bir taraftan **"Yıldızlar Savaşı"** programında yeni adımlar atarken, üst düzeydeki kimi yöneticiler de görüşmelerin görev ve amaçlarını kendilerine göre yorumluyorlar.

Bu yorumların bazılarına göre ABD uzayı silahlandırma programını Sovyetler'e dayatabilirse, ancak o zaman karşılıklı kabul edilebilir anlaşmalara varılabilir. Kimilerine göre ise atom silahlarının tümüyle ortadan kaldırılabilmesi için önce ABD'nin bu silahları hızla arttırması gerekmektedir,çünkü ABD gücünü artırdığı oranda Sovyetler Birliği'ni anlaşmaya teşvik edebilecektir.

Yeni görüşmelere daha baştan gölge düşürmek isteyen bu tavırlara karşın başta Sovyetler Birliği olmak üzere dünyanın dört bir yanında ve ABD'de barışseverlerin tavrı görüşmelerin verimli geçmesi için **"eşitlik ve eşit güvenlik"** ilkesine uyulması ve en başta da uzayın silahlandırılmasının biran önce durdurulmasıdır.

İsrail işgal birlikleri Güney Lübnan'dan çekiliyor ama...

Rıfat YILDIZ

Ocak ayı ortalarında, İsrail'in işgal altında tuttuğu Güney Lübnan toprakları üzerine İsrail ve Lübnan orduları arasında yapılan görüşmelerden henüz hiçbir sonuç alınamamışken, İsrail hükümeti 16'ya karşı 6 oyla tek taraflı olarak Güney Lübnan'dan çekilme kararı aldı. Karara göre, İsrail, Güney Lübnan'dan üç aşamada çekilecek. Birinci aşamada işgal altındaki bölgenin Sayda kentini de kapsayan kuzeybatı kesimi boşaltılacak. Bu aşamanın beş hafta içinde tamamlanması planlanıyor.

İkinci aşamada ise İsrail ordusu işgal bölgesinin doğusundan çekilerek Suriye ile arasında bir tampon bölge oluşturacak, üçüncü aşamada ise Güney Lübnan topraklarını tamamen terkedecek.

Öncelikle, uzun süredir sürdürülen görüşmeleri sürekli baltalayan ve uzlaşmaya yanaşmayan İsrail'in, neden birdenbire çekilme kararı aldığını gözden geçirmek gerekiyor.

1982 yılı başında Lübnan'a saldıran İsrail ve baş destekçisi ABD o günlerde, Lübnan'da bir kukla hükümet kurdurmak, İsrail-Lübnan sınırında bir **"güvenlik kuşağı"** oluşturmak ve fazla yıpranmadan işgale son vermek istiyorlardı. Daha sonra da Lübnan'ı yeni saldırgan ve yayılmacı eylemler için atlama tahtası olarak kullanmayı amaçlıyorlardı.

Ancak FKÖ savaşçılarının ve Lübnan ilerici güçlerinin kahramanca direnişi bu planları boşa çıkardı.

1,5 yıldan beri Güney Lübnan'ı işgal altında tutan İsrail'e karşı Lübnan Yurtsever Direniş Cephesi'nin eylemleri de İsrail için gittikçe dayanılmaz bir hal aldı. Bu süre içinde resmi sayılara göre, 610 İsrail askeri öldürüldü. Üstelik hükümetin işgali sürdürmek için hergün 1 milyon dolar harcama yapmak zorunda kalması, büyük bir ekonomik bunalım yaşamakta olan İsrail için altından kalkılmaz bir yük haline geldi.

İsrail hükümeti ülke içinde de giderek daha fazla baskıyla karşılaşmaya başladı. Barış hareketi bir buçuk yıl içinde kelimenin tam anlamıyla yoktan varolurken, hapishaneyi Güney Lübnan'da askerlik yapmaya tercih edenlerin sayısı da hızla arttı.

Tüm bu koşulların zorlanmasıyla İsrail, bu durumdan yeni bir çıkış yolu aramaya başladı. Sonuçta da Ocak ayında kabul edilen plan bulundu.

İsrail planın uygulanmasına geçerken, kendisinin boşaltacağı bölgelerde otorite boşluğunun doldurulması konusunda Lübnan hükümetiyle herhangi bir anlaşmaya yanaşmıyor. İsrail **"benden sonrası tufan"** derken, Güney Lübnan'da kendisinin boşalttığı bölgelerde karşıt grupların çatışmalara girmelerini ve Lübnan'ın yeni bir iç savaşa sürüklenmesini istiyor. Böylece, bölgede ABD'nin ve İsrail'in planlarının boşa çıkmasına neden olan ilerici güçlerin birliğinin bozulmasını, Lübnan hükümetinin zayıflamasını ve güçler dengesinin yeniden emperyalizmden yana değişmesini sağlamayı amaçlıyor.

İsrail sadece bu hesaplara da güvenmiyor. Çekildikten sonra İsrail-Lübnan sınırında 6 ile 12 millik bir bölgeyi kendisinin silahlandırdığı **Antoine Lahed** yönetimindeki gerici Güney Lübnan Ordusu'nun kontrolüne bırakmayı planlıyor.

Ayrıca Savunma Bakanı **İzak Rabin**'in söylediğine göre, İsrail, **"terörist"** örgütlerin Güney Lübnan'da üslendikleri kanısına varırsa bu bölgeyi havadan bombalama ya da burada sınırlı askeri operasyonlar yapma hakkını da kendinde görüyor.

İsrail hükümetinin geri çekilme kararı açıklandıktan sonra Lübnan hükümeti ve ülkenin ilerici güçleri de yeni İsrail planlarına karşı önlemler almaya başladılar.

Lübnan hükümeti ve Birleşmiş Milletler'in baskısıyla İsrail-Lübnan görüşmeleri yeniden başlatıldı. Görüşmelerde Lübnan hükümeti, geri çekilme planının ayrıntılarını İsrail'den istiyor ve İsrail'in boşaltacağı toprakları Lübnan ordusunun kontrol etmesi konusunda anlaşmaya varmaya çalışıyor.

İsrail'e bu geri adımları attırmanın, ilerici demokrat güçlerin birlikte hareket etmeleri ve Güney Lübnan'da Lübnan Yurtsever Direniş Cephesi'nin silahlı direnişi sayesinde olanaklı olduğuna dikkat çeken ilerici parti ve örgütler ise birliği güçlendirme çabasına girdiler.

Başta Lübnan Komünist Partisi ve **Velid Canbolat**'ın başkanlığındaki ilerici Sosyalist Parti olmak üzere ilerici örgütlerin oluşturduğu Yurtsever Demokratik Cephe, **Nebih Berri**'nin başkanlığındaki Emel hareketiyle eylem birliğini güçlendirmeye ve bu örgütün de Cephe'ye katılmasını sağlamaya çalışıyor.

Öte yandan da İsrail'in koşulsuz olarak çekilmesini isteyen Lübnan hükümetini destekleyerek, Güney Lübnan'daki silahlı direnişi güçlendiriyor.

Avusturya'da eski bir faşist affedildi

İkinci Dünya Savaşı sırasında İtalya'da Mazabetto katliamı diye anılan faşist cankırımının savaş bitiminden beri İtalya'da tutuklu bulunan baş sorumlusu **Walter Reder**, "insani nedenlerle" salıverildi ve ülkesi Avusturya'ya döndü.

Olay sadece bir savaş suçlusunun İtalyan makamlarınca serbest bırakılması ile kapanmadı. **Reder**, Viyana havaalanında Avusturya Özgürlükçü Partisi (FPÖ) üyesi Savunma Bakanı **Friedhelm Frischenschlager** tarafından törenle karşılandı. FPÖ'nün tabanının yüzde 40'ının faşistlerden oluştuğunu, bu partinin eski SS subayı **Friedrich Peter** tarafından yönetildiğini bilenler için olay şaşırtıcı değildi. Ancak Avusturya'da halkın olaya tepkisi sonucunda bir hükümet bunalımı doğdu. **Frischenschlager** hata yaptığını kabul edip SPÖ üyesi **Fred Sinowatz**'dan özür dileyince, SPÖ-FPÖ koalisyonu hükümeti kurtuldu.

Türkiye Postası "Anadil eğitimi" konusunda uzmanların ve eğitimcilerin görüşlerini yayınlamayı sürdürüyor. Bu sayımızda Federal Almanya'da siyasal sürgün olarak bulunan TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu'nun görüşlerini sunuyoruz. Konuya, öğretmenlerin, "anadil konusuna somut çözüm ve tavsiyeler" isteyen bir okur mektubuna verdikleri cevaplar; Federal Almanya'da uygulanmakta olan kimi modellerin eleştirisi ve çeşitli görüşlerle gelecek sayılarımızda da devam edeceğiz.

Göçmen işçi çocuklarının anadil eğitimi

*

Gültekin GAZIOĞLU (TÖB-DER Genel Başkanı)

Anadil Eğitimi Sorunu

Batı ve Kuzey Avrupa ülkelerine göçmen işçi akımı başlıyalıberi,anadil eğitimi sorunu yakıcılığını koruyor;göçmen işçi çocukları arttıkça bu sorun ağırlaşıyor. Batı Ayrupa'da (ve özellikle F. Almanya'da) sayıları milyonlara varan Türkiyeli işçinin varlığı düşünülürse, sorunun bizim için ne kadar önemli olduğu daha iyi anlaşılır. Kapitalist Avrupa ülkelerinde, eğitim yaşında yüzbinlerce çocuğumuz ve gencimiz var. Üstelik bu çocuklarımız da gelecekte, anne-babaları gibi işçi olmaya aday. Sürekli iki kültür arasında bocalayan, yetişme çağında çok yönlü uyumsuzluklar yaşayan bu **çocuklarımızın pek çoğu, yakın bir gelecekte, Türkiye işçi sınıfının birer üyesi olacaklar.** Avrupa'da kalanlar da bulundukları ülkelerin proletaryasına katılacaklar. En azından bu açıdan, konu önemlidir...

Onlarca yıldan beri, milyonlarca insanımızı kapitalist Avrupa iş pazarlarına satan Türkiye burjuvazisinin, göçmen işçi çocuklarının eğitimi konusunda bir sorunu olmamıştır. Türkiye'de bile, eğitime sadece kendi ideolojisinin propagandası ve sınırlı sayıda eğitilmiş işgücü elde etme açısından bakan burjuvazi, Avrupa ülkelerinde çalışan işçileri, sadece birer döviz aleti olarak göregelmiştir. O nedenle, yurt dışındaki işçi çocuklarının eğitimi için çaba ve para harcamayı, aklının ucundan bile geçirmemiştir. Son derece kısa vadeli hesap yapan ve sadece kendi hesabını yapan Türkiye burjuvazisi, yurt dışına nitelikleri çok tartışılır birkaç yüz öğretmen göndererek, yasak savmıştır.

12 Eylül faşizminden sonra, politik çalışmaların önemli bir kısmının Batı Avrupa'ya kayması üzerine telaşa kapılan cunta hükümetleri, yine sınıfsal bir yaklaşımla, bu konuya eğilmişlerdir. Yurt dışında görev yapmakta olan anti-faşist öğretmenleri etkisizleştirmek için bir dizi girişimde bulunmuşlardır. Demokrat-ilerici öğretmenleri Türkiye'ye geri çağırma, görevlerine son verme, yurttaş-

rumda olanlar hesaba katılmayacak kadar azdır.

Dil, duygu-düşünce-bilgi ve deneylerin öğrenilmesinde, aktarılmasında ve geliştirilmesinde vazgeçilmez bir araçtır. Dilin düşünce ile olan ilişkisi, insanlaşmadaki tayin edici rolünü de ortaya koyar. İnsanlaşma sürecinde sözü edilen dil, elbette ki anadildir. Anadilinden mahrum bir insanın eksikliği bir yana, ileri yaşlarda anadilini bir yabancı dil gibi öğrenme mecburiyetinin yaratacağı daha büyük sorunlar bir yana. Anadil eğitiminin insan kişiliğinin gelişmesinde taşıdığı büyük önem saptanmıştır. Kaldı ki, ulusal kültürün, ilerici halk kültürünün verilerini anadilden yoksun bir şekilde elde etmek imkansızdır. Avrupa'da büyüyen çocuklarımız, bir Karacaoğlan'ı, bir Pir Sultan'ı, bir Nazım Hikmet'i Avrupa dillerine çevirilerden mi öğrenecekler? Halkına ve ülkesine bu denli yabancılaştırılan gençlerden ileride ne beklenebilir? "Her koyunun kendi bacağından asıldığı", "gemisini kurtaranın kaptan olduğu", aile kavramının, dostluğun, arkadaşlığın, yardımlaşmanın, dayanışmanın yok edildiği kapitalist dünyanın değer yargıları ile beslenen gençlerimiz, Türkiye toplumuna ne verebilirler?

Anadil eğitimi ama anadilde eğitim değil

Anadil eğitiminin önemini vurgularken anadilden eğitimi savunmuyoruz. Anadilden eğitim, hiç kuşkusuz çocuklarımızı, gençlerimizi yaşadıkları toplumdan tecride götürür. Üstelik böylesine bir eğitim, Türkiye'deki eğitimi planlayıp yönlendirenlerin inisiyatif kazanması demektir. Aklı başında hiç kimse böyle bir gelişmeyi istemez. Türkiye'de okullara, üniversitelere kışla nizamı getiren mercilerin Avrupa ülkelerindeki çocuklarımızı, gençlerimizi zehirlemeleri istenemez. Kaldı ki eğitimin ulusal niteliği yanında, evrenselliği yadsımak da olanaksızdır. Böylesine bir dargörüşlülük, ancak faşist kafalara yaraşır.

On yıl önce (1975) Birleşmiş Milletler Örgütü gelecek on yılı "Kadın Onyılı" ilan etmişti

1976-1985 Dünya Kadın Onyılı sona ererken...

ZÜLÂL KILIÇ

1975 yılı Uluslararası Demokratik Kadınlar Federasyonunun girişimleri tarafından **Uluslararası Kadınlar Yılı** ilan edilmişti. Bu yılın çalışmaları sırasında kadınların binlerce yıldan beri süregelen ezgisini sona erdirmek için tek bir yılın yetersiz olduğu, bu amaçla on yıllık bir seferberlik gerektiği sonucuna varıldı. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu da bu görüşü onaylayarak 1975-85 yıllarını **Kadın Onyılı** ilan etti.

Kadın Onyılı, içinde bulunduğumuz 1985'de sona eriyor. Ne elde edildi bu on yılda, ne gibi gelişmeler sağlandı, bundan sonra ne olacak?

1975'de Meksiko'da Birleşmiş Milletler Kadın Konferansı toplandı. Bu toplantıda dünya kadınlarının durumu hakkında kararlar alındı, onyıl için bir eylem planı benimsendi. **Kadın Onyılı**'nın ana belgisi **"Eşitlik, Barış, Kalkınma"** olarak saptandı. Bu belgi, kadınların konumunun düzelmesi için temel istemleri yansıtıyordu: Yasalarda, ailede, işte, her alanda kadınlara eşitlik sağlanması, bu amaçla milyarlarca kadının yaşadığı gelişmekte olan ülkelerin kalkınması, onları geri bıraktıran sömürgecilik zincirlerini kırması, yeni bir uluslararası ekonomik düzenin kurulması ve tüm bunların önkoşulu olarak da yeryüzünde adil ve kalıcı bir barışın sağlanması.

Meksiko'da bu ana belgiye ilişkin ayrıntılı istemler belirlendi. Oluşturulan eylem planı BM'ye üye tüm ülkelerin hükümetlerine gönderildi ve bunu yaşama geçirmek için çalışmaları istendi.

Hükümetlere tavsiyelerin ana noktalarından biri, kadın sorunlarıyla ilgilenecek özel organlar oluşturulmasıydı. Ayrıca, kadınların

"Medeni" İsviçre'de kadınlar seçme seçilme hakkına daha yeni kavuştular. Birçok yasal ayırımların sürmesine karşın, bunlar önemli kazanımlardı.

Birçok ülkede kadınlara ilişkin programlar, projeler hazırlandı. Hükümet ve yığın örgütlerinin ortak komiteleri kuruldu. Uluslararası planda en önemli kazanımlardan biri, 1980 yılında, BM tarafından **"Kadınlara Yönelik Tüm Ayrımların Ortadan Kaldırılması İçin Konvansiyon"**un benimsenmesi oldu. Onaylayan ülkeler için bağlayıcı nitelikte olan bu konvansiyon 1982 yılında yeterli sayıda hükümet tarafından onaylanarak yürürlüğe girdi. Bunun uygulanmasını denetlemek için BM nezdinde bir komite kuruldu. Gene 1982 yılında BM, **"kadınların barış ve silahsızlanma savaşımına**

ler onların savaşımında önemli silahlar oluyor.

Türkiye'de durum

Resmi düzeyde **Kadın Onyılı'**nın en az ciddiye alındığı ülkelerden biri Türkiye oldu. Meksiko Konferasına giden resmi Türkiye temsilcileri ülkemizde kadınların her hakkının sağlandığını savundular, eksiklikleri sadece kadınların ve genel olarak halkın cehaletine bağladılar. Ülkeye döndüklerinde benimsenen karar ve programlardan kamuoyunu haberdar etmek için en küçük bir çaba harcamadılar. Bırakalım yığın örgütleriyle ortak hareket etmeyi, resmi düzeyde bile kadın sorunlarıyla ilgilenecek bir organ oluşturulmadı, en küçük bir girişimde bulunulmadı. Hatta uluslararası tavsiyelerin tam tersi yapıldı. Kadınların ilk kez yığınsal bir örgüt oluş-

rumak ve savunmak kaygısında" olmadıklarını çekinmeden açıklayabiliyor.

Öte yandan 12 Eylül sonrası yaşam koşulları, kadın için en aşağılatıcı bir durum olan fuhuşu inanılmaz boyutlara ulaştırdı. Sadece 4 yılda **resmen** fuhuş yapanların sayısının 2 binden 200 bine yükselmesi, kadınların koşullarının kötüleşmesinin en çarpıcı bir örneğidir.

Cuntanın BM kadın hakları konvansiyonunu onaylamadığını, kadınların barış hareketine katılımına ilişkin deklarasyonun ülkede duyulmasını engellemek için her çabayı gösterdiğini eklemeye bile gerek yok.

Tüm bunlara karşın, 1975'de başlayan **Kadın Onyılı**'nda Türkiyeli kadınlar da önemli kazanımlar elde ettiler. Önce **İKD**, daha sonra **Demokratik Kadınlar Birli-**

muşlardır. Demokrat-ilerici öğretmenleri Türkiye'ye geri çağırma, görevlerine son verme, yurttaşlıktan çıkarma, faşist borazan öğretmen taslaklarını yurt dışına görevle gönderme. Batı Avrupa hükümetleri üzerinde çeşitli girişimlerde bulunma vs.

12 Eylül öncesinde, Türkiye'de ve yurt dışında bu ve diğer eğitim konularında görüş getiren

TÖB-DER'e karşı azgın kampanyalar yürüten Tercüman Gazetesi bile, 12 Eylül sonrasında Avrupa'da güya **"Eğitim Kurultayları"** düzenlemiştir. Tabii ki, Tercüman'ın eğitim kurultayları (!) eğitimcilerin, öğretmenlerin katılmadığı, faşist çığırtkanlıkların, şoven milliyetçiliğin rezilane sergilendiği toplantılar oldu. Cunta hükümetleri bu toplantılar sonrası hazırlanan raporları dikkate aldılar.

Kitlesel geri dönüş, sorunu kamuoyunun gündemine getirdi

Göçmen işçilerin yoğun dönüş yaptıkları geçtiğimiz aylarda, eğitim yaşındaki işçi çocuklarının Türkiye'de karşılaştıkları güçlükler gazetelere genişçe yansıdı. Milli Eğitim Bakanlığı'nın, bu çocuklar için hazırladığı **"uyum kursları"** hazin bir komedi oldu. Uyum kurslarına devam eden gençlerle yapılan röportajlar, bu gençlerin memnuniyetsizliklerini genişçe ortaya koydu. Yeterli Türkçe bilmeyen öğrenciler için hazırlanan kitaplar, İstiklal Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi ile başlıyordu. Öğrenciler bu metinleri bir türlü anlayamadıklarını ısrarla söylüyor ve şikayetçi oluyorlardı. Anılan bu metinlerin, Arapça-Farsça söz ve deyimlerle yüklü olduğu bilindiği halde, yeterli Türkçe'ye sahip olmayan göçmen işçi çocuklarına eziyet edildi. Avrupa ülkelerinin çok değişik havalı okullarından gelen yeni öğrenciler, ne uyum kurslarına, okullarına, ne de cunta yönetimindeki Türkiye'ye uyum gösteremediler. Anadil eğitimi sorununun sadece bir yönü, geri dönüşlerle, çok çarpıcı bir biçimde yaşanılarak öğrenildi.

Kimilerine göre anadil eğitimi önemli değildir. Çocuklar yaşanılan ülkenin dilini öğrensinler, o dilde eğitim görsünler, ileride isterlerse Türkçe'yi de öğrenebilirler. Bu görüş, belki Türkiye'ye dönmeme kararında olan bir kesim için doğru olabilir. Bulunduğu ülkeye tam entegre olan, geri dönmeme güvencesi kazanan, Türkiye'yi de ancak ülkelerden bir ülke olarak görenler için sorun yoktur. Fakat, ya çocukları ileride Türkiye'de yaşamak isterlerse ne olacak? Bu ihtimaller bile anababalara sorumluluk yüklüyor. Kaldı ki bu du-

ulusal niteliği yanında, evrenselliği yadsımak da olanaksızdır. Böylesine bir dargörüşlülük, ancak faşist kafalara yaraşır.

Öyle ise çocuklarımızın, gençlerimizin, bulundukları ülkelerin eğitim sistemleri içinde, kendi anadil ve kültür derslerini de alabilecekleri bir uygulamayı savunmalıyız. Bundan kastımız bütün Türkiyeli çocuklara anadil olarak Türkçe'nin öğretilmesi değildir. Türkiye'nin çok uluslu bir ülke olduğu gerçeğini Avrupa'da bilmeyen kalmamıştır. Türkiyeli çocukların önemli bir kısmının anadillerinin Kürtçe olduğu artık bilinmektedir. Kürtçe'nin apayrı bir dil olduğu bilinmektedir. Türkiye'deki faşistlerin gülünç uydurması olan, Kürtçe'nin Türkçe'nin bir kolu olduğu yalanına inanacak kadar saf insanların Avrupa'da bulunmadığı bir gerçektir. Öyle ise demokrat olan herkesin bu gerçeği vurgulaması, Kürt çocuklarına da Kürtçe anadil derslerinin verilmesini savunması gerekir. "Kürtçe öğretmeni nereden bulunacak? Kürtçe ders kitapları nereden bulunacak?" soruları ile mazeret beyan edilemez. Böyle mazeretler kabul edilemez. Konunun haklılığı kabul edilince, gerekli fonlar ayrılınca, öğretmen ve kitap konusu çözülemeyecek sorunlar değildir.

Anadil ve kültür dersleri için Türkiye'den gönderilen kitapların yetersiz, yanlış ve özel amaçlı olduğu da bir gerçektir. Ders kitapları, yurt dışında -Berlin'de yapıldığı gibi- hazırlanabilir. Gerekli fonlar ayrıldığında ders kitaplarını Avrupa'da hazırlayacak kadrolar vardır.

En önemli sorunlardan biri de hiç kuşkusuz öğretmen sorunudur. Eğitim vazgeçilmez iki öğesinden birisi öğrenci ise, diğeri deöğretmendir. Cuntanın Avrupa ülkelerinde görev yapan ilerici-demokrat öğretmenleri çeşitli yollarla tedirgin ettiği, etkisizleştirmeye çalıştığı iyi bilinmektedir. Türkiye demokrasi güçlerinin Avrupa'daki uzantıları, bu önemli konuda da çaba harcamalıdır. Faşist öğretmenler teşhir edilmelidir, onlara karşı mücadele edilmelidir. Özellikle ana-babalar çocuklarının zehirlenmesinin önüne geçilmesi yolunda girişimci ve atak olmalıdırlar. 12 Eylül faşist darbesinden sonra Avrupa ülkelerine sığınan yüzlerce ilerici-yurtsever ve demokrat öğretmenin görev almasına, Türkiye'den öğretmen gönderilmesinin önlenmesine çalışılmalıdır. Herşey siyasi olduğu gibi, eğitim de siyasetle doğrudan bağlantılıdır. Türkiye'de "okullara siyaset sokmuyoruz" deyip, okulların faşist kaleler haline getirilmek istendiğini nasıl biliyorsak, Avrupa'da da çeşitli mazeretler ileri sürerek eğitim konusundaki demokratik taleplerimizi geri çevirenlerin de politik davrandığını iyi bilmeliyiz. Politik engellerin yine politik çabalarla aşılabileceğini unutmamalıyız.

Kurmayı düşündüğümüz fakat henüz başaramadığımız sömürüsüz ve savaşsız bir dünyayı, gelecekte çocuklar ve gençler kurabilirler. Onun için eğitimlerine yeteri kadar eğilmeliyiz ki, gelecekte sınıf savaşında güçlü olabilsinler. Doğayı ve toplumu hızlı ve güçlü biçimde değiştirebilsinler.

nyla ilgilenecek özel organlar oluşturulmasıydı. Ayrıca, kadınların haklarının elde edilmesi için sadece hükümetlerin bu alanda gayrıresmi (yığın) örgütleriyle -özellikle kadın örgütleriyle eylem birliği yapmasının, onların istemlerine kulak vermesinin gerekliliği vurgulandı.

Kadın Onyılı birşey sağladı mı?

Yukarıdaki soruya, en genelinde olumlu yanıt verilebilir. En önemli başarılardan biri, kadın sorunlarının kamuoyunda çok daha fazla gündeme gelmiş olmasıdır. Öte yandan bu dönemde kadın örgütlenmelerinde hızlı bir gelişme oldu. Türkiye'de **İlerici Kadınlar Derneği**'nin (IKD) kurulmasında bunun küçümsenmeyecek bir etkisi olmuştur.

Sosyalist ülkelerde kadın hakları uzun yıllardır yasaların güvencesi altındaydı zaten. Bu ülkelerde kadınların ana ve emekçi olarak sorumluluklarını bağdaştırmalarını kolaylaştırmak doğrultusunda yeni adımlar atıldı. Ama kapitalist ülkelerde (gelişmiş yada gelişmekte olan) ne denli yasal boşluklar olduğu bir daha ortaya çıktı ve bunların giderilmesi doğrultusunda savaşım yükseldi. ABD'de, Ingiltere'de ilk kez **"eşit haklar beyannameleri"** benimsendi.

ne 1982 yılında BM, **"kadınların barış ve silahsızlanma savaşımına katılımı"** adlı bir karar benimsedi.

Geçtiğimiz onyıl birçok olumsuz gelişmelere sahne oldu dünyamız için. Detantın yerine emperyalizmin saldırgan planlarının kışkırttığı bir gerginlik ortamı egemen oldu. Çeşitli bölgelerde yerel savaşlar alevlendi. Birçok ülkede halkların bağımsızlık ve özgürlük yolundaki kazanımları emperyalizmin saldırısına uğradı yada bu tehdit günlük bir olgu haline geldi. Kapitalist dünyayı saran ekonomik kriz milyonları işsizlik ve yoksulluk uçurumuna itti.

Bütün bunlar toplumda zayıf bir konumda olan kadınlar üstünde daha da olumsuz sonuçlar yarattı kuşkusuz. İşsizlik kadınlar arasında çok daha yaygınlaştı. Yoksulluğun **"kadınlaşmaya"** başladığı olgusundan söz edilir oldu. Aynı zamanda da kadınları yeniden evin dört duvarı arasında döndürme yolundaki gerici çaba ve görüşler hızlandı.

Ancak bu durum **Kadın Onyılı**'nın olumlu etkilerini yansıtmıyor. Bugün kadınlar barış için çok daha yığınsal harekete geçiyorlar. İşlerini korumak, yoksulluğa boyun eğmemek için çok daha güçlü direniyorlar. Daha önce sözü edilen ulusal ve uluslararası belge-

yelerin tam tersi yapıldı. Kadınların ilk kez yığınsal bir örgüt oluşturmaları daha en baştan olumsuz karşılandı. İKD'nin kuruluş ve gelişmesini önlemek için ne gerekiyorsa yapıldı: aramalar, baskılar, hukuki engeller, tutuklamalar, v.b. 1979 yılında sıkıyönetimin faaliyetini durdurduğu ilk demokratik örgüt IKD oldu. Cunta döneminde de işkencede, zindanlarda, kadınlara en ağır, en kötü davranışlar reva görüldü. IKD aleyhine açılan dava ise dünya tarihinde pek eşi görülmeyen bir olay oldu. Sadece kadın derneğinde çalıştıkları için kadınlar, 30 yıla varan hapis cezası istemiyle yargılandılar.

12 Eylül döneminde Türkiye kadınlarının durumu her açıdan çok daha geriye gitti. Baskılar, işkenceler, zindanlarda sürünmek, işsizlik, yoksulluk- bunları tekrarlamaya bile gerek yok. Ama hepsi bu kadar da değil. Kadınları aşağılayan görüşler pervasızca yaygınlaştırılıyor. Örneğin **Türk Kadınlar Birliği**'nin yeni başkanı bugün **"tabiat, kadını ikinci sınıf varlık olarak yaratmıştır"** diyebilmektedir. Türk Kadınlar Birliği, eskiden de kadınların durumunu düzeltmek için parmağını bile kıpırdatmazdı, ama böylesi sözleri açıkça söylemeye cesaret de edemezdi. Bugün başbakanın karısı kadınların siyasi haklarını elde etmenin 50. yılında **"kadın haklarını ko-**

lar elde ettiler. Önce **İKD**, daha sonra **Demokratik Kadınlar Birliği, Devrimci Demokrat Kadınlar Derneği, Emekçi Kadınlar Derneği, Devrimci Kadınlar Derneği** gibi demokratik örgütler kurdular. Konumlarını düzeltmek için istemlerini formüle ettiler, bunları kısıtlı ölçüde de olsa kamuoyuna duyurmayı başardılar. Uluslararası demokratik kadın hareketi ile bağlar kurdular, güçlendirdiler. 8 Mart Dünya Kadınlar Günü geleneğini ülkemizde de başlattılar. Çok çeşitli biçimlerde, toplantılar, yayınlar, yürüyüşler, eylemlerle, kendi haklarının bilincine varmaya başladıklarını, bunları savunmak için kararlılıklarını gösterdiler, ülkenin toplumsal yaşamında seslerini duyurmaya, barış ve demokrasi savaşımına daha yığınsal katılmaya yöneldiler.

Kuşkusuz 12 Eylül bu gelişmeye ağır bir darbe indirdi. Tüm demokratik kadın örgütleri kapatıldı, birçok üyeleri tutuklandı. Yeni yasalarla kadınların da haklarını aramalarını önleyecek her türlü engel getirildi. Ne var ki, Türkiye kadınları da artık kendi ikincil konumlarının nedenlerini, bunun ülkenin sosyal, ekonomik ve politik koşullarıyla bağlantısını, ve bu durumu değiştirmenin gerekliliğini kavramaya başlamışlardır. Bu filizleri yoketmeye ise hiçbir baskı unsuru yeterli olamaz.

Türk tiyatrosu Vasıf Öngören'den sonra bir başka önemli ve değerli yazarını yitirdi: Oktay Arayıcı. Öngören'in ölümünün 1. yıldönümüne ilişkin bir dizi sanatsal etkinliğin haberi Batı Avrupa'ya, Arayıcı'nın ölüm haberi ile birlikte ulaştı. Her iki yazarın ortak bir dizi nitelikleri var. İkisi de 50'li yılların sonunda İÜTB Gençlik Tiyatrosu'nda mesleklerine ilk adımlarını attılar. Her ikisi de kelimenin tam anlamıyla en olgun ve verimli çağlarında ve pek, ama pek erken aramızdan ayrıldılar. Her ikisi de savaşkan birer tiyatro sanatçısı olarak yaşadılar. Tiyatro sahnesinden "büyü değil bilinç" saçılması için çabaladılar. Aralarındaki yöntemsel ayrılıklar hep "daha iyi, daha doğru, daha bilimsel, daha evrensel" bir sanatsal etkinliğe hizmet etti. Arkalarındaki bıraktıkları kalıcı ürünler bunun kanıtları...

Türkiye'de Vasıf Öngören'i anma etkinlikleri başladı

Geçen yıl Mayıs ayında kaybettiğimiz tiyatro adamı ve yazar **Vasıf Öngören**'i anmak için, Türkiye'de çeşitli sanat etkinlikleri düzenleniyor. Türkiye sanat ve aydın çevreleri Öngören'i anarken bir **"vefa borcu"** yerine getirmenin de ötesinde, diktatörlük ve baskı koşullarında onun ilerici, emekten özgürlükten, barıştan yana dünya görüşüne bağlılık ve saygılarını da ifade etmeye çalışıyorlar. **Vasıf Öngören**'i anma etkinlikleri 16 Ocak'ta, **Öngören**'in unutulmaz oyunu **"Asiye Nasıl Kurtulur"**un basın galasıyla başladı. **Dostlar Tiyatrosu**'nda **Genco Erkal**'ın sahneye koyduğu oyundan önce **Öngören** için saygı duruşu yapıldı. Daha sonra bir konuşma yapan **Vedat Türkali**, onu bir dost kayırma ve arkadaşlık hatırına anmadıklarını, Türk tiyatrosuna değerli hizmet ve

Türk tiyatrosunun yeni bir kaybı: Oktay Arayıcı öldü

1960 başlarında tiyatroya giren ve 1970'lerde Türk tiyatrosuna yeni çehresini, rengini kazandırmakta katkılı olan birkaç tiyatro adamımızdan birini daha kaybettik. 1936 yılında **Rize**'de doğan, **İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi**'nde okurken **Talebe Birliği Gençlik Tiyatrosu**'nda tiyatro çalışmalarına başlayan **Arayıcı,** o günden bu yana oyun yazarı olarak çalışmalarını sürdürdü. İnsandan, iyiden, barış, özgürlük ve gelecekten yana düşün ve yaşam çizgisinden ödün vermeden sürdürdüğü çalışmaları, TRT'deki işinden atılmasına, unutturulmaya, **"yok"** saydırılmaya çalışılmasına yol açtı. Güzel, onurlu, insana ve yazara yakışan yaşam kavgasını 48 yıllık ömrünün son dakikasına kadar sürdürdü. Aydınlar Dilekçe'sini hasta yatağında imzalarken de tamamlan-

Ölümünün 100. yılında Fransız edebiyatında hâlâ bir doruk: Victor Hugo

Sefillere duyduğu merhameti sınıfsal temele oturtamamış bir hümanist: Victor Hugo

1985 yılı, ölümünün 100. yıldönümü dünya sanat ve edebiyat çevrelerinde **Victor Hugo** yılı olarak kutlanıyor. Türkiye'de, genç hatta orta kuşağın adını çok duyup da kendisini çok az okuduğu ve tanıdığı **Victor Hugo** koca Fransız edebiyatının simgesi olmuş bir yazar. Dünya edebiyatındaki yeri de, kuşkusuz gelmiş geçmiş ilk 10'lar arasında. Hugo'nun büyüklüğü, yazar ve şair dehası, binlerce sayfalık eseri ve tüm bir 19. yüzyıl Fransa'sını her kesimi ve tüm konularıyla yansıtması yanında, gerek Fransız gerekse dünya edebiyatında yeni bir çağın habercisi olmasından da gelir. O **"klasik edebiyat"** döneminin donmuş kalıplarını kıran, 18. yüzyılın sonu 19. yüzyılın başında **Balzac**'lar, **Stendhal**'lerle gelişen gerçekçilik akımının karşısında boy veren ve daha sonraki yıllarda tüm Avrupa edebiyatına damgasını basan **"romantizm"** akımının **"dev"**idir.

Victor Hugo 1802 yılında Fransa'nın **Besançon** kentinde doğmuştur. 15 yaşında gelenekçi Fransız Akademesi'nin şiir ödülünü kazanmış, **"harika çocuk"** sayılmış, 1922'de ilk şiir kitabını yayınlamış; 1927'de **"Cromwell"** adlı bir dram ve buna bir önsöz yazmıştır. Bu önsözde kendisini romantizmin kuramcısı ve yaratıcısı olarak ortaya atar ve klasik dramın tüm kurallarını altüst edeceğini haber verir. Bu yönelişin sonucu, ünlü **"Hernani"** dramı olur. Bu oyunda Hugo, o güne kadar alışılmış tüm tiyatro kurallarını altüst etmekte, klasiklerle amansız bir mücadeleye girişmekte ve Hernani, övgüler, tepkiler, ıslıklamalar ve alkışlar arasında, dönemin en fazla tartışılan sanat olayı olmaktadır. Hernani'yi durmak bilmez bir üretim hızıyla yüzlerce şiir, dram, roman, deneme, siyasal yazı ister.

Victor Hugo Fransa'nın ve Avrupa'nın en sarsıntılı bir çağında yaşamıştır. 1789 Burjuva Devrimi yıllarında doğan yazar, **Napoleon**'un Waterloo yenilgisi sırasında 13 yaşındadır. 1930-32 ayaklanmaları ve **"Temmuz devrimi"**, 1848 devrimi, daha Napoleon'un yeğeninin **3. Napoleon** adı altında iktidarı gaspedişi 1870 Prusya'ya karşı yenilgi, 1871 Paris Komünü, sonra Komün'ün ezilmesi ve azgınlaşan gericilik... Böyle bir tarihsel-toplumsal ortamda Hugo'nun kişiliği ve fikirleri sürekli gelişme ana çizgileriyle ileriye ve ezilen halka doğru diye nitelenebilir. Önceleri **"kralcı"** olan Hugo, giderek cumhuriyetçi ve demokrat olacaktır. **"Sefiller"**de ezilen insana karşı olan tüm yakınlığı ve acıması yansır. Hatta bu **"sefilleri"** savunabilmek için Yüce Meclis'e girmek ister, başarır da. Ama 1848 devrimi sırasında "tutucu" milletvekilleriyle aynı saftadır ve barikatlarda savaşanlara karşıdır. Ancak zulmün arttığını görünce mahkum ettiği devrimcileri savunur, onlara yardım etmeye çalışır. Önce Napoleon'u destekler ama verilen sözlerin tutulmadığını, onun kendisini imparator ilan ettiğini ve cumhuriyetin bir kez daha yıkıldığını görünce Bonapartizmin en amansız düşmanı olur. Sürgüne gönderilir. O dönemler imparatorluğa ve baskıya karşı olan gençliğin en büyük yazarı, **özgürlük"** şairidir artık. Napoleon'un sürgünler için çıkardığı aftan yararlanmayı reddeder, ancak 4 Eylül 1870'de Sedan bozgunuyla hükümetin yıkılmasının ertesi günü sürgünden Paris'e döner. Garda yüzbin kişilik bir kalabalık tarafından hürriyet türküleriyle karşılanır. 1871'de Paris Komünü'nü **"Kötü yapılan iyi bir iş"** olarak nitelendirir ve 1848'de olduğu gibi Komüne karşı çıkar. Komünün yıkılışının ardından korkunç bir baskı ve zulüm dönemi başlayınca, zulme karşı çıkar, af ve sevgi ister... Hugo'nun yaşamı boyunca izlenen bu gelgitler bu kararsızlıklar; **"sefiller"**e karşı merhameti proletaryaya ve onun davasına yakınlığa dönüştürmeyişinden, yani insancıllığını sınıfsal temele oturtamayışındandır...

Bu kitabı okudunuz mu ?

Victor Hugo: Bir Dehanın Romanı

Victor Hugo **yılının dev yazara ilişkin ilk yapıtı bir Türk yazar ve düşünürünün oldu.** Tanilli'nin "Victor Hugo-Bir Dehanın Romanı" adlı incelemesi 1985

ortamını kavramak için, bir roman gibi kolay ve zevkle okunan bir başucu kitabı. Ama bu kadarla kalmı-

sonra bir konuşma yapan **Vedat Türkali**, onu bir dost kayırma ve arkadaşlık hatırına anmadıklarını, Türk tiyatrosuna değerli hizmet ve katkılarını unutturmamak, toplumun belleğine kazımak için andıklarını söyleyerek: **"Vasıf, tiyatrodan tarihe, topluma, insana, insanın umursamazlığına bakmıştır. Ve insanın bu umursamazlığının hiç de kendinden kaynaklanmadığını saptamış bunun nedenlerini araştırmıştır. İnançlarından ödün vermemiş tutarlı bir sanatçıdır o. Yaşama nasıl bakıyorsa tiyatroya da öyle bakmış ve hiç çelişkiye düşmemiştir."** dedi. Öngören'i, sadece bu bir tek oyunuyla değil, tüm yıl boyunca sürecek panel, seminer ve başka etkinliklerle de anarak 1985'i **"Vasıf Öngören yılı"** yapmaya çalışacaklarını da belirten **Türkali, Vasıf Öngören**'in gerek yurt içinde gerekse yurt dışındaki tüm çalışmalarını bir kitap halinde, çeşitli dillerde yayınlamayı düşündüklerini de bildirdi. **Türkali** sözlerini **"Sağlıklı bir toplum sağlıklı bir bellekle yaşar. Vasıf gibi gerçek değerlerin sanatını ve kişiliğini toplumun belleğine kazıyalım"** diyerek bitirdi.

Öngören'in Genco Erkal'ın sahneye koyduğu ünlü oyunu **Asiye Nasıl Kurtulur** oyununda, Asiye rolünü bundan 15 yıl önce ilk sahneye konulduğunda olduğu gibi, yine **Zeliha Berksoy** oynuyor ve oyun büyük ilgi görüyor.

yakışan yaşam kavgasını 48 yıllık ömrünün son dakikasına kadar sürdürdü. Aydınlar Dilekçe'sini hasta yatağında imzalarken de, tamamlanmamış son oyunlarına çalışırken de aynı savaşın içindeydi.

Oktay Arayıcı'nın ilk oyunu **"Dışarda Yağmur Var"** 1960 yılında İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği tiyatrosunda oynandı. Daha sonra yazdığı oyunların hemen hepsi kendi dallarında çeşitli ödüller kazandı. **"İkinci Hedef"** adlı film senaryosu 1970'de Yunus Nadi senaryo ödülünü, **"Seferi Ramazan Beyin Nafile Dünyası"** adlı oyunu 1971-72 Ankara Sanatseverler Derneği ödülünü, **"Bir Ölünün Toplumsal Anatomisi"** oyunu 1979 Türk Dil Kurumu ödülünü aldı. **"At Gözlüğü"** adlı televizyon oyunu 1978'de yılın TV oyunu seçildi. Son yapıtlarından biri olan ve ilk kez 1981 yılında Ankara Sanat Tiyatrosu tarafından oynanan **"Rumuz Goncagül"** adlı oyunu ise, yazar öldüğü günlerde İstanbul Fatih Şehir Tiyatrosu'nda sergilenmekteydi. Oyunlarının bir bölümü kitap olarak da yayınlanan **Oktay Arayıcı**'nın çağdaş türk tiyatrosunu oluşturmaya katkıları, tıpkı kendi kuşağından olup da hepsi çok genç yaşlarda, tam eser verecekleri çağda aramızdan ayrılan arkadaşları **Vasıf Öngören, Güner Sümer** ve **Sermet Çağan** gibi, inkar edilmez ve unutulmaz değerdedir.

Victor Hugo yılının dev yazara ilişkin ilk yapıtı bir Türk yazar ve düşünürünün oldu. Tanilli'nin "Victor Hugo-Bir Dehanın Romanı" **adlı incelemesi 1985 Ocağında yayınlandı. Yazar, Hugo'yu her yönüyle tanıttığı ve yorumladığı incelemesinde, şairi çağının tarihsel-toplumsal ortamına yerleştiriyor ve onu çağıyla birlikte ele alıyor. Böylece** Server Tanilli**'nin "Victor Hugo"sunu okuyan kişi sadece Hugo'yla tanışmış, onu daha iyi anlamış olmuyor, aynı zamanda Avrupa'nın ve dünyanın da en fırtınalı dönemlerinden birini de yazar-toplum ilişkisi içinde kavrıyor.**

Tanilli'nin eseri, gerek Hugo'yu, gerekse o dönem Fransa ve Avrupa'sının siyasal, toplumsal ve düşünsel ortamını kavramak için, bir roman gibi kolay ve zevkle okunan bir başucu kitabı. Ama bu kadarla kalmıyor. Aynı zamanda yazara özgü yorum ve değerlendirmeleri de içinde taşıyor.

Hugo ile tanışmamış, ya da Hugo'yu üstün körü okumuş olanlarımız için hem öğretici, hem yol gösterici, hem de daha derin okumalara yönelten değerli bir yapıt bu.

"Victor Hugo-Bir Dehanın Romanı", Yazan: Server Tanilli, Yayınlayan: Say Kitap Pazarlama, İsteme Adresi: Say Dağıtım: Nuruosmaniye Cad. Türbedar Sokak 4/1, Cağaloğlu/İstanbul.

yişinden, yani insancıllığını sınıfsal temele oturtamayışındandır... Kişisel yaşamı da çoğu kez tutarsız ve fırtınalı olan çağın bu en büyük şairi 1 Haziran 1885'de -zamanın Meclis'inde yapılan oylamada 415 olumsuza karşı 418 oyla alınan kararla- resmi devlet töreniyle, vasiyetinde yer aldığı gibi yoksullara mahsus cenaze arabasıyla 2 milyon kişinin katıldığı görülmemiş bir cenaze töreniyle toprağa verilir.

BIR İZLENİM Yaşamının en verimli çağında...

Türkiye'de tiyatro sanatında **belli** bir ustalığa erişebilen de**ğer**lerin parmakla sayılacak den**li az** sayıda olduğu bir gerçek**tir**. Ne yazık ki zaten sayılı olan **bu** değerlerden en önde gelen**lerini** biribiri ardından yitirmek**teyiz**. Bu tiyatro ustalarını 40 ile **50 yaş** gibi, en verimli olabile**cekleri**, daha pek çok başarı **göst**erebilecekleri erken bir za**man** diliminde yitirmemiz üzün**tüm**üzü daha da çoğaltıyor.

Asaf Çiğiltepe, Sermet Çağan, İsmet Küntay ve son iki yıl içinde **Günay Akarsu, Vasıf Öngören, Oktay Arayıcı.** 60 sonrasının ilerici toplumcu tiyatro ustalarının bu erken ölümleri, ulusal tiyatromuzun, çağdaş tiyatromuzun gelişmesini sarsıntıya uğratacak güçtedir. Yeni kuşakların, bu sarsıntının etkisini en aza indirebilmelerinin biricik yolu; bu ustaların değerini, tiyatro yöntem ve anlayışını, ürünlerini çok iyi öğrenip özümsemelerinden, bu ustaların başarılarını örnek almalarından geçecektir. Tiyatroya gönül verecek genç kuşakların bu tavrı, ulusal tiyatromuzun erken ölümlü bu ustaları için yapılabilecek en anlamlı anma olacaktır.

Oktay Arayıcı yalnız usta bir oyun-senaryo yazarı değil, onurlu, yiğit bir halk aydını ve toplumcu olarak da gelecek kuşaklarca sevgiyle, saygıyla yaşatılacaktır. Halkımız en değerli oğullarından birini daha yitirdi. Hepimizin başı sağolsun...

Yaşar MİRAÇ

BIR ANI Bir sen, bir ben... Ödeştik

Yıl 1958 (yada 1959). Döne**min** en önemli amatör tiyatrosu **olan** Gençlik Tiyatrosu ilk kez **kendi** içinden birinin bir oyunu**nu** sahneleyecek. Yazan: **Oktay Arayıcı.** Provalar oldukça ilerle**miş**. Yani oyunun yazılışı çoktan **bitm**iş. Ama adı eksik. Kılı kırk **yara**n, herşeyi -adamı bıktırma**casına**- ince eleyip sık dokuyan **Aray**ıcı ne kendi bulduğu adları **beğe**niyor, ne de önerilenleri **kabul** ediyor. Tartışmalar çay ve **kon**yak eşliğinde sürerken kapı **açıldı** ve Gençlik Tiyatrosu'nun bir başka oyuncusu girdi içeri: **Vasıf Öngören**. Sanki tartışmayı baştan beri izlemiş gibi, içeri girer girmez ona da soruldu. Onun aklı ise başka yerdeydi anlaşılan. Somurtarak yakındı: **"Dışarıda yağmur var!.."** Sonra... sonra Oktay Arayıcı doğruldu yerinden: **"Tamam**, dedi, **tam bu işte..."** Oyun bu adla sahnelendi: **Dışarıda Yağmur var...**

Yıl 1968. Vasıf Öngören ünlü oyununa bir ad koymuş: **Asiye Böyle Kurtulur!** Cihangir sırtlarında, sanatçıların uğrak yeri bir lokalde **Oktay Arayıcı** itiraz etti: **"Ne biçim ad bu oğlum? Hem seyirciyi yargıç yapıyorsun, hem yargıyı kendin veriyorsun. Değiştir şunu. Seyirciye sor:** Asiye nasıl kurtulur, **de."** Vasıf Öngören çelebice güldü: **"İyi"** dedi, **"ödeştik. Bir sen, bir ben."** Oyun bu adla sahnelendi. **Asiye Nasıl Kurtulur?..**

Aydın ENGİN

Anti-komünist bir film, demokratik bir eylem ve bir başarı !..

F. Almanya'da "Kızıl Baskın" filmi 40'dan çok kentte gösterilemedi

ABD yapımı **"Kızıl Baskın"** adlı anti-komünist provokasyon filmi Federal Almanya'da büyük afiş ve reklamlarla piyasaya çıkarılmıştı. Sinema tekelleri ve gerici çevreler bir taşla iki kuş vurmayı, bir yandan büyük paralar kazanırken öte yandan toplumda anti-komünist korku ve histeri yaratmayı amaçlıyorlardı. Ancak evdeki pazar çarşıya uymadı. Toplumun barışçı, demokrat, uyanık kesimlerinden gelen büyük tepkiler, bu filmi göstermeye kalkışan sinemaların önünde düzenlenen gösteri ve toplantılar, filme ilişkin aydınlatma çalışmaları sonucunda, **"Kızıl Baskın"** Federal Almanya'nın kırktan fazla kentinde ve yüzlerce sinemasında gösterimden kaldırıldı. Film tekellerinin, toplumun geniş kesimlerinin tepkisi karşısında filmin gösteriminin olanaksız hale geldiğini görüp, gösterimi küçük kentlere, kasabalara kaydırma girişimleri de sonuçsuz kaldı. Barış ve demokrasi güçleri buralarda da varlıklarını gösterdiler. **"Kızıl Baskın"** provokasyona karşı mücadele eden ve başarı kazanan grup ve örgütlenmelerin başında yerel **"Barış İnisiyatifleri"** geliyordu.

"Kızıl Baskın", ABD'de son dönemde uyandırılmaya çalışılan aşırı milliyetçiliğin etkisi altındaki Amerikan gençleri tarafından "coşku" ile izlenmiş. Aşağıda, filmin "işgalci Rus askerlerinin" göründüğü bir sahnesi. Yanda ise filmin, barışseverlerin üzerine "Reagan tarzı halkları kışkırtma" yazdıkları Federal Almanya'daki tanıtma afişi.

Kızıl Baskın (Die Rote Flut) Amerika'da bir numaralı anti-komünist rejisör olarak tanınan **John Milius**'un yapımı. Konu kısaca şöyle: Sovyetler Birliği ABD'nin tahıl ambarı sayılabilecek bölgelerini hedef alıyor. ABD'nin Avrupalı müttefikleri teslim oluyorlar. Meksika'da devrim başlıyor. ABD yapayalnız kalıyor. İşte o sırada Rus, Küba, Nikaragua askerlerinden oluşan **"Kızıl Baskın"** başlıyor... Böylece zaten burjuva propagandasıyla beyni yıkanmış seyircinin tüm duygu ve korkuları körüklendikten sonra, dehşet daha da yükseltiliyor. Sovyetlerin bir atom saldırısıyla Washington ve diğer büyük kentler yerle bir ediliyor. İstilacılar rejimlerini zorla, halkı çiğneyerek kabul ettirmeye çalışıyorlar. Büyük dükkanlarda çeşitli ihtiyaç maddeleri kalkıyor, bunların yerini Lenin kitapları alıyor. Bu **"korkunç"** gelişmeler arasında, tüm bunlardan her nasılsa kaçabilen birkaç genç öğrenci dağlara çıkıp direnişe başlıyorlar... Bundan sonra film tam bir çocuk oyununa dönüşüyor. Ve başarıdan başarıya koşan bu **"küçük aslanlar"** galip geliyorlar.

İşin bir başka ilginç yanı, **Reagan**'ın eski Dışişleri Bakanı ve NATO başkomutanı **Alexander Haig**'ın, filmi yapan MGM film şirketinin yönetim kurulu üyesi ve **"Kızıl Baskın"** filminin **"siyasal danışmanı"** olması.

Times dergisinin bile **"faşist fantezi"** olarak nitelediği filme karşı Federal Alman ilerici ve barışçı çevrelerinden yükselen tepki ve eylem biçimleri de üzerinde durulmaya değer. Bu tepki ve eylem biçimleri hiçbir yerde tahripçiliğe, örneğin afişlerin yırtılması, sinema işletmesinin tehdidi gibi provokatif biçimlere dönüşmedi. Bu tür anlık öfkeli tepkiler yerine, kararlı, caydırıcı, gerçekten ürkütücü bir kitle baskısı ve protestosu biçimini kazandı. Afişlerin üzerine filmin niteliğini belirten yazılar yapıştırıldı. Filmin oynatıldığı sinemaların önünde, küçük ekipler, film hakkında açıklamalar yaptılar ve açıklayıcı yazılar astılar. Bu filmi gösteren sinemaların boykot edilmesi önemli bir caydırıcı eylem oldu. Bu türden eylem biçimleriyle savaş kışkırtıcılığı ve provokasyonuna karşı barış ve demokrasi güçleri kimi yerel yönetimleri de yanlarına almayı başardılar. Reagan'ın, Beyaz Saray'daki özel gösterimden sonra **"çok beğendiğini"** söylediği bu filmin pek çok yerde gösterimden kaldırılması barış güçlerinin gözden kaçırılmaması gereken bir başarısıydı.

Türkiye Postası

SİZİN İÇİN GÖRDÜK, DUYDUK, OKUDUK...

DEDİLER Kİ...

"Hayırlı uğurlu olsun diyelim. Kömüre zam yapılıyor" **Cemal Büyükbaş, eski Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı**

"Başbakana bir iki defa soracak oldum. Düzelecek Ismail Efendi düzelecek dedi. Hiç değilse aylığıma zam yapsınlar" **Turgut Özal'ın kapıcısı İsmail Efendi**

"Ne çekiyorsam en sevdiklerimden çekiyorum" **Turgut Özal**

"Oramı buramı göstererek işi götürüyorum" **Müjde Ar, sinema oyuncusu**

"Insanların başkaldırmaması beni memnun ediyor" **Pakistan'ın kanlı diktatörü Ziya-ül Hak**

"Beni bilerek aldı. Flört ederken son derece modern düşünceliydi. Evlenince hanzolaştı" **İki aylık kocasından boşanacağını açıklayan çıplak "yıldız" Ahu Tuğba**

"10 kilo keçiboynuzunu çiğnediniz, çiğnediniz, bir gram şeker çıkmadı" **İbrahim Tatlıses'ten dayak yiyen Perihan Savaş'ın aylarca sonra davasından vazgeçmesi üzerine dava hakimi Kemal Şentürk**

"Yaşasın sivil demokrasi" **Turgut Özal'la Gökova'ya yaptığı geziden dönen Milliyet Başyazarı Mehmet Barlas**

1985 Türkiye'sinden manzaralar: Arzuhalcilik yapan bir doçent !

Ege Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu'ndan, YÖK kararı ile sözleşmesi yenilenmeyerek işten çıkartılan Doçent Dr. Tamer Ürun uzun süre işsiz gezdikten sonra kendine yeni bir iş buldu. Dört yabancı dil, bu arada Almanca da bilen Doçent, Alman Konsolosluğu önünde bir kamyonetin arkasında arzuhalciliğe başladı. Küçük bir daktilo, üstünde gereğinde yazı da yazılabilen bir Bond çanta, iki portatif tabure ve bunca yıl üniversitede dirsek çürütüp edindiği bilgiler tüm sermayesi, üretim araçları oldu. Soranlara "İşler kötü değil. Doçentlikten kazandığımdan daha çok kazanıyorum" diyor; YÖK'e selam, arzuhalciliğe devam ediyor...

168 sanatçının başına YÖK kondu

Evren-Özal Türkiye'sinde, düzenin çarpıklığını, faşizmin keyfiliğini, bilim ve sanat düşmanlığını en iyi yansıtan kurumlardan biri de Yüksek Öğrenim Kurumu, kısaca YÖK'tür. ABD'nin Türkiye'de en güvendiği 10 adamdan biri olduğu zamanında resmen de açıklanmış olan **YÖK** Başkanı **İhsan Doğramacı**'nın faşizme, özellikle de Evren'e dayanarak yürüttüğü, astığı astık kestiği kestik YÖK düzeni altında bilim, üniversitelerimizin çatısı altından kovulurken,Doğramacı'nın akıllarına uyularak gerçekleştirilen son YÖK uygulaması Türkiye'de yeni tepkilere yol açtı. Bu defa YÖK, Türk ve Batı müziği sanat dallarından 168 sanatçıya **"Profesör"** veya **"Doçent"** ünvanı vermişti. Asıl tartışma, kendilerine de benzeri ünvanlar verilmesi için başvuranların bir bölümünün belgelerinin eksik bulunması, bir bölümünün başvurularının da reddedilmesi üzerine çıktı. Örneğin **Suna Kan, Selahattin İçli, Alaeddin Yavaşça, Cemal Reşit Rey, Tülin Korman** profesörlüğe layık görülürken, bu ünvan **Nida Tüfekçi, Cevdet Çağla, Yücel Paşmakçı**'ya verilmemiş, **Cüneyt Gökçer** ve başka bazılarının da belgeleri eksik bulunmuştu. Şimdi hangi ölçütlere göre yapıldığı ve doğruluğu tartışılan bu uygulama ile profesör olanlara bir de ad takıldı: **"YÖK kondu profesör".**

Genelev patronu Sümbül hanım sermayeyi birbirine düşürdü

Son günlerde, Türkiye'nin gazete sayfalarına da yansıyan en önemli tartışmalarından biri ne hayat pahalılığı, ne ahlak çürümesi, ne işsizlik ne de baskı ve zulüm. Genelev patronu Sümbül Hanım*'ın ödediği 39 milyon liralık yüksek vergi ve dilinin kemiği pek olmayan sermaye patronu* Sakıp Ağa*'nın* "Genelev patronu Sümbül birçok işadamından daha çok vergi veriyor" *yolundaki sözleri, bir anda ortalığı- daha doğrusu sermaye alemini karıştırdı. Sabancı'ya önce İstanbul Sanayi Odası Meclis Başkanı* İbrahim Bodur *cevap verdi. Daha sonra sermaye babalarından* Koç *da dayanamadı, bu sözleri eleştirdi. Oysa Sabancı'nın Sümbül hanım ve işadamları hakkındaki sözlerinde gerçek payı çoktu. Resmi vergi açıklamaları, genelev patronları* Sümbül *ve* Matilt Manukyan*'ın, birçok işadamından daha fazla vergi verdiklerini ortaya koyuyordu. Ne var ki doğruların ortaya konmasına dayanamayan "işadamları" yüksek vergi ödeyen bu "iş kadınları"yla ayne kefeye konup, sonra da hafif gelmekten hiç hoşlanmamışlardı. İstanbul Sanayi Odası Başkanı Bodur'un yazılı açıklamasında "Mensuplarımız hakkında kamuoyunda şüphe yaratmak yararlı olmayacaktır" dendi.*

Federal Almanya'dan iki haber... tek gerçek

Aşağıda Federal Almanya'dan iki haber yer alıyor. Biri **"Die Welt"** gazetesinden, diğeri **"Westdeutsche Allgemeine"** gazetesinden...Yoruma gerek yok. Iki haber tek bir gerçeği: kapitalist düzenin gerçeğini yansıtıyor.

"1300 karanfil, gül, leylak, kasımpatı ve 47 bin cam küre...Hanımların fevkalade kostümleri nefis gecede parıltılar saçıyordu. Bonn politikacıları ayakta durma konusundaki kalitelerini kanıtladılar. Bunların başında şansölye Kohl geliyordu. Dışişleri Bakanı Hans-Dietrich Genscher de amerikan barda uzun süre kalanlardandı...Ve süper tombalada 750 bin Mark değerinde armağanlar vardı."

(14.1.1985 tarihli "Die Welt" gazetesinde Batı Berlin'deki "seçkinler balosu" üzerine bir haber.)

Ve...

"Şehir serserisi içinde yaşadığı yer kovuğunda geceleyin donarak öldü. Bu günlerde Federal Alman-

Rüşveti aklama anketi mi ?

Milliyet gazetesi arasıra kamuoyu yoklamaları yapar. Ayrıntılar bir yana, işin sonunda, halkın düzenden ve Özal'dan halâ memnun olduğu sonucunu çıkarabilmek üzere düzenlenmiş anketlerin sonunculanndan birinin konusu rüşvetti. ANAP İktidarının rüşvetçi bakanı İsmail Özdağlar olayının ve rüşvet skandalının patlak verme-

yaptığı geziden dönen Milliyet Başyazarı Mehmet Barlas**

"Hep Errol Flynn'a özenir, onun gibi kabadayı aktör olmak isterdim ama bağlı bulunduğum film şirketi beni hep hafif komedilerde oynattı" **Aktörlük yıllarını anlatan ABD Başkanı Reagan**

"Ne diyecektik yani? Adama dedik ki, enflasyon gırtlağına sarıldı...Dedik ki sen körüklemede mahirsin...Ne denir başka? Yumruk mu isteniyordu? Birbirimize tabanca sıkalım mı isteniyordu?" **TV'deki açık oturumdan sonra, eleştirilere cevap veren MDP Başkanı Turgut Sunalp**

"Zam meselesi hiç hoş bir konu değil. Fazla konuşmayalım" **Turgut Özal**

"İsmail bu haltı yemiş" **Eski Bakan İsmail Özdağlar'ın 25 milyon rüşvet almasına ilişkin tartışmalar sırasında ANAP Başkan Yardımcısı Şadi Pehlivanoğlu**

"Bu benim ilk liderliğim değil. Liderliğim Manga Komutanlığı ile başlar" **MDP Genel Başkanı Turgut Sunalp**

"Allah!" **Makam arabasında oğlu adına 25 milyonluk rüşveti alırken Ismail Özdağlar'ın babasının çıkardığı ses. (Rüşveti tesbit eden teyp bandından)**

"Biz siyasetçiyiz ama yeniyiz. Kendimizi hala başbakan veya bakan gibi değil bürokratmışız veya teknokratmışız gibi görüyoruz" **Başbakan Turgut Özal**

ABD kimin rüya ülkesi

Ronald Reagan'ın ikinci başkanlık dönemine girişi 12 milyon doların harcandığı büyük gösterilerle kutlandı. Büyük şölene katılan Reagan'cı sanatçılar **"rüyalar ülkesi Amerika"**dan sözederlerken New York ve Washington'da işsiz evsiz barksız, yoksullar için bedava yiyecek dağıtan mutfaklar önünde sıralanan insanların bir tek rüyası vardı: sıcak bir ev ve sıcacık bir kap yemek...

Pahalılık ve işsizlik yuva yıkıyor

1984 yılında Yargıtay'a giden 5 bin boşanma dosyasındaki boşanma nedenlerinin değerlendirilmesi, yuva yıkan ana nedenin ekonomik güçlükler, yani işsizlik ve pahalılık olduğunu ortaya koydu. Bu dosyaların 4 bininde boşanma gerekçesi, ekonomik nedenlere dayalı anlaşmazlık olarak belirtiliyor. Boşanmaların yüzde 80'i ekonomik nedenlerden kaynaklanırken sadece yüzde 20'si sadakatsizlik nedenine bağlanıyor. Yargıtay'daki ilgililerin yaptıkları açıklamaya göre güçleşen hayat şartları ve ekonomik sıkıntılar boşanmalarda çok önemli rol oynuyor.

KUCAĞINDA ÇOCUĞUYLA

Açtım, çaldım dedi ve tahliye oldu

Hanife İslam 26 yaşında. Kucağında 6 aylık bir bebek. İzmir'in civcivli, canlı, kalabalık Kemeraltı caddesinde hırsızlık yaparken yakalanmış. Mehmet "birlikte kaldığım erkek benimle evleneceğine söz vermişti. Ama bir gün ortadan yok oldu. Akrabalarım da gayrımeşru çocuğumla beni istemediler. Onların evini terkettim. Kucağımda çocuğumla sokaklarda dolaştım. Geceleri garda yattım. Açlıktan perişan oldum. Yavruma süt alacak bile param yoktu. Açtım, çaldım, çok pişmanım" dedi. Açlığın, yoksulluğun, fuhuşun, suçluluğun, umutsuzluğun her geçen gün çığ gibi büyüdüğü Türkiye'de, "açtım, çaldım" gerekçesi karşısında hakimler de dize geldiler ve Hanife İslam'la bebeği serbest bırakıldılar. Yani...Yani Hanife artık özgür. Bebeğiyle birlikte aç kalma, yeniden çalma, yeniden yakalanma özgürlüğüne yeniden kavuştu Hanife İslam. Ne mutlu ona ve 6 aylık bebeğine.

yer kovuğunda geceleyin donarak öldü. Bu günlerde Federal Almanya'daki fakirhanelere büyük izdiham var. Bielefeld'deki Evsiz Barksızlar Derneği'nin tahminine göre, her gün 80 bin insan çoğu belediyeye ait olan bu fakirlerevinde geceliyor.

(15.1.1985 tarihli "Westdeutsche Allgemeine" adlı gazeteden.)

Sosyal devlet ilkesini hayata geçirmiş olmakla öğünen ve bu yüzden **"komünizmin önüne yıkılmaz bir set çektiklerini"** ilan eden Federal Alman tekelci sermayesi, yukarıda rastgele seçip aktardığımız iki haberle ne kadar öğünse azdır.

Adı: Uygar !.. Ya yurdu ?

Doğu Anadolu'da kış kasıp kavuruyor. Karyağışı geçit vermiyor. Avrupa'daki soğuklar bir süre sonra Türkiye'ye de ulaştı. Van ve çevresinde ısının zaman zaman sıfırın altında 30 dereceye kadar düştüğü görüldü. Avrupa'nın az hasarla atlattığı büyük soğuklar, Doğu Anadolu'da açlık, hastalık, ölüm oldu. Işte bir çocuk: Üç gündür açlıktan kıvranıyor. Muradiye ilçesine dört saatlik yoldaki köyünde ne doktor var ne ilaç. Amcası kucaklamış; küçük hastayı ilçeye ulaştırmaya çalışıyor. Küçük hastanın adı Uygar Güleşçe. *Ne güzel bir ad ve ne büyük bir çelişki Türkiye'mizden...*

Umumi helâlarda KDV nasıl uygulanacak?

Neler, hangi mal ve hizmetler KDV'ye tabi, hangileri değil, uygulama nasıl olacak kimse bilmiyor. Şimdilik herkesin kendi istediği biçimde yorumlayıp uygulamaya çalıştığı KDV'nin emekçi halk için anlamı, iğneden sürmeye herşeye en az yüzde 15 oranında bir ek zam gelmiş olması... KDV curcunası sürerken ve esnaf "fatura istemeyenden KDV alınmayacak" türünden yeni bir vergi kaçakçılığı yolunu "başarıyla" denerken, KDV şakaları da birbirini izliyor. Örneğin bir gazeteye mektup yazan bir okur, yayınlanan resmi açıklamaya göre umumi tuvalet hizmetlerinin de KDV'ye tabi olması gerektiğini savunuyor. Ancak açıklamalarda belirginlik bulunmadığından, tuvalet KDV'sinin, tuvalette yapılan "kabahat'ın küçük veya büyük olmasına göre mi, tuvalette geçirilen zamana göre mi, yoksa bırakılan "mal"ın miktarına, büyüklüğüne göre mi alınacağını soruyor.Gazetemizin cevabı ise şöyle "Çok haklısınız ama bu konuda kafanızı yormayın. Tuvalet meseleleriyle büyüklerimiz ilgileniyorlar. Hem de tüy bile dikiyorlar."

Patlıcan satan devlet memuruna geeel !..

Çeşitli devlet dairelerine yapılan atamalar geniş kesimlerin tepkisiyle karşılaşıyor. Özellikle İçişleri, Sağlık, Milli Eğitim Bakanlığı, TRT ve KİT atamalarında, 12 Eylül öncesi MHP'lilerin genel müdürlüklerden hademeliğe kadar her kademe işe girdikleri söyleniyor. Bu atamaların bir bölümünü de 12 Eylül'ün ilk günlerinde görevden alınanlar meydana getiriyor. Denizli Müftüsü iken Atatürk'e hakaret ettiği için "Atatürkçü cunta" tarafından görevden alınan bir kişi son olarak Kayseri'de bir ortaokula müdür tayin edildi. Yine MSP'nin MHP'ye yatkın kanadından olup da görevden alınmış bulunan iki din bilgisi öğretmeni, son günlerde yüksek maaşlı kadrolarla Milli Eğitim Bakanlığı müfettişliklerine getirildiler. 7 TİP'li gencin öldürülmesinden yargılanan K. Temur Ankara Sağlık Müdürlüğü'ne atandı. Sağlık Bakanlığı'na, son günlerde en az 50 kadar ülkücünün atandığı bildiriliyor. Parlamento içi ve parlamento dışı muhalefet zaman zaman bu türden atamalara karşı çıkarken, MHP'liler ve MSP'nin aşırı bağnaz, tutucu Nakşibendi kanadından kişiler kimi bakanlıkları bütünüyle doldurmuş durumda. Bu arada anlatılan kimi hikayeler ve yapılan bazı espriler de ilgi çekici. Ancak bu hikaye ve esprilerin çoğu doğru. Örneğin bir genel müdürlüğün önünden "Patlıcan var, patlıcan var" diye bağırarak geçen bir seyyar satıcıya, üst kattan, Genel Müdür "Pıst, pıst" diye sesleniyor. Patlıcancı yukarı Genel Müdür'ün yanına çıkıyor. Birkaç gün sonra, patlıcancıyı büroda memur olarak görüyorlar. Bir başka gün, bir başka bakanlıkta, çaycının masada memur olarak oturduğunu görenler gözlerine inanamıyorlar ama çaycı durumu açıklıyor: "Bundan sonra bana beyefendi diyeceksiniz. Ben buraya şef oldum" diyor.

kanı İsmail Özdağlar olayının ve rüşvet skandalının patlak vermesinden sonra çeşitli yerlere rüşvet ihbarları yağarken, düzenin çürümüşlüğü de bütün açıklığıyla ortaya çıkıyordu. **Milliyet Gazetesi**'nin son kamuoyu yoklaması yine düzenin imdadına yetişti. Rüşvet konusundaki anketin ortaya koyduğu gerçek kendilerine soru yöneltilen kişilerin yüzde 43'ünün bir memura rüşvet vermiş ve memurun da rüşveti almış olduğuydu. Soru yöneltilenlerden yüzde 57'si rüşvet vermediğini söylüyordu. Ama bu soru **"verdim almadılar"** anlamı taşımadığından, vermeleri halinde karşı tarafın pekala memur oranının yüzde 43'ün üstüne çıkacağı da anlaşılıyordu. Eh, toplumda bu kadar yaygın olan, kurumlaşmış bir olay için bunca gürültü patırtıya bir bakanın harcanmasına ne gerek vardı ki! Milliyet'in rüşvet anketiyle, rüşvetin bu derece yaygın olduğu bir toplumda rüşvetçi bakan Ismail Özdağlar dolaylı yoldan da olsa aklandı. Ama düzenin çürümüşlüğü bir kez daha ortaya çıktı.

Patates değil, para taşıyor bu Arap para...

Kuveytli petrol zengini bankaya para taşıyor...Kuveyt kişi başına gelir hesaplarına göre dünyanın en zengin ülkelerinden biri. Ancak gelir dağılımı hesapları çeşitli toplumsal gruplara göre yapıldığında, acı gerçek ortaya çıkıyor. Kimileri bankaya böyle desteler halinde para taşırken, nüfusun yüzde 80'i aç, yoksul, sefil.